

Digital Photographer

Magazyn ambitnych fotoamatorów

POLSKA

DPP 2/2023

WŁASNY STYL

Jak wypracować
autorski look

WSPÓŁCZEŚNI KOWBOJE

10 lat dokumentowania
tej niezwykłej kultury

DŁUGIE EKSPOZYCJE

Nowe pomysły na
zdjęcia z długim
czasem naświetlania

Szukając przygód

Ruszał w podróż po
niezwykłe zdjęcia

DPP 2/2023 29 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 2300-8475 INDEKS 298670

PODRÓŻNICZE BLACK & WHITE • KRAJOBRAZY W OSTRYM SŁOŃCU •
ZAWSZE OSTRE ZDJĘCIA AKCJI • KULISY PRACY FOTOGRAFA W PODRÓŻY •
5 SPOSOBÓW NA MOCNE KOMPOZYCJE • W OBRONIE MATKI NATURY

NATYCHMIASTOWY
RABAT

**RABAT DO
3290zł**

CAPTURE TOMORROW

OSZCZĘDŹ TERAZ

ZDOBĄDŹ NATYCHMIASTOWY RABAT NA WYBRANE APARATY NIKON I OBIEKTYWY NIKKOR*

PROMOCJA TRWA 16-05-2023 DO 24-07-2023 [NIKON.PL/PROMOCJE](https://www.nikon.pl/promocje)

*Ilość produktów w promocji ograniczona

Podpowiadamy, jak dobrać sprzęt do tematu, oraz jak wycisnąć z lokacji jeszcze więcej, gdy znajdziecie się już na miejscu

W powietrzu czuć słodki zapach wakacji, domyślam się więc, że Wasze aparaty są już odkurzone, obiektywy wyczyszczone, a baterie naładowane. I zapewne tak samo jak ja nie możecie się

doczekać, by ruszyć w poszukiwaniu przygód. Lato to czas eksploracji i fantastycznych odkryć, dlatego to wydanie *Digital Photographer Polska* poświęcamy w całości sztuce podróżowania z aparatem w ręku.

W obszernych poradnikach podpowiadamy, jak dobrać najlepszy sprzęt do tematu i fotograficznego stylu oraz jak wycisnąć z lokacji jeszcze najwięcej, gdy znajdziecie się już na miejscu.

Pytamy zawodowców, w czym tkwi tajemnica dobrej fotografii lifestyle'owej i jak usprawnić nasz workflow w podróży, by zdjęcia były bezpieczne (jak zadbać o backup), a aparat zawsze gotowy do pracy (jak nie zostać bez prądu). Mamy dla Was mnóstwo porad, przydatnej wiedzy oraz kilka naprawdę inspirujących wywiadów (polecam zwłaszcza projekt poświęcony współczesnym kowbojom). A wracając do samych początków i tego, co dla rozwoju każdego fotografa jest fundamentalne, stawiamy też pytania o to, jak uwolnić się od dyktatu „socialowych” algorytmów, pracować na własny rozpoznawalny styl i robić takie zdjęcia, jakie sami naprawdę lubimy...

Miłej lektury!
Maciej Zieliński
 Redaktor Naczelny

W numerze

8 10 dobrych rad dla poszukiwaczy przygód

Od fotografowania górskich wędrówek po uwiecznianie zakamarków wielkich metropolii – opanuj sztukę dokumentowania swoich przygód.

20 Jonathan Rogers

Fotograf i podróżnik opowiada o początkach swojej kariery i rezygnacji z pogoni za lajkami w mediach społecznościowych.

30 Fotograf w podróży

Jak robić niezwykle zdjęcia, mając do dyspozycji jedynie podstawowy sprzęt? Oto kilka wskazówek jak fotografować z dala od domu.

44 Znajdź swój wizualny styl

Ucz się nowych technik fotografowania i sposobów edycji, by wypracować własny, unikatowy „look”.

56 Współcześni kowboje

Anouk Masson Krantz spędziła ponad dekadę na odkrywaniu Dzikiego Zachodu i badaniu jego kowbojskiej kultury. W swoich trzech książkach opowiedziała o ich wartościach i sposobie życia.

8

10 dobrych rad dla poszukiwaczy przygód

66 Fotografia lifestyle'owa

Profesjonalny fotograf Jordan Banks omawia proces powstawania swoich komercyjnych zdjęć i zdradza jak dba o zadowolenie klientów.

80 Krajobrazy w ostrym świetle

Naucz się mierzyć światło oraz panować nad ekspozycją i kompozycją w mocnym świetle słonecznym.

86 10 sposobów na lepsze zdjęcia B&W

Poznaj sprawdzone sposoby tworzenia efektownych obrazów mono w dowolnym miejscu i w dowolnym oświetleniu.

98 5 zasad kompozycji, które musisz znać!

Doświadczony fotograf krajobrazu Lee Frost pokazuje, jak przekształcić malownicze, pocztówkowe ujęcia w fotograficzne dzieła sztuki.

112 Różne pomysły na długą ekspozycję

Rozwijaj umiejętności, ucz się pracować w trudnych warunkach i twórz zdjęcia, wykorzystując nowe sposoby obrazowania.

126 Naturalny świat

Zwycięzca Landscape Photographer of The Year Will Davies opowiada o procesie tworzenia spektakularnych krajobrazów i roli fotografii w ich zachowaniu.

134 Uchwycić akcję

Opanuj umiejętność fotografowania szybko rozgrywających się wydarzeń, aby robić efektowne i dynamiczne zdjęcia.

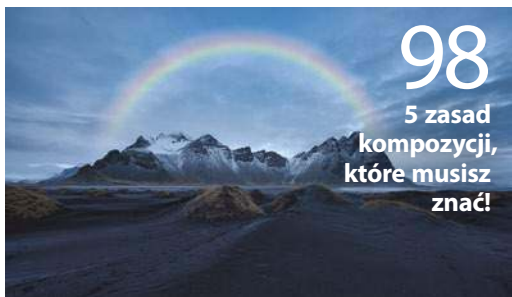
30

Fotograf w podróży

56

Współcześni
kowboje

98

5 zasad
kompozycji,
które musisz
znać!

112

Różne
pomysły
na długą
ekspozycję

126

Naturalny
świat

134

Uchwycić
akcję

HISTORIA UKRYTA ZA KADREM

Fotograf: Tony Menias

Strona: www.beloveful.com

Instagram: @beloveful

Miejsce: Uttar Pradesh, Indie

Parametry: Fujifilm X-Pro2,
+ Fujifilm XF18-135 mm;
f/7,1, 1/110 s, ISO 200

Historia powstania zdjęcia: Festiwale i święta pozwalają ukazać życie ludzi w nowym, nieznanym nam kraju. Najważniejsze jest wówczas szybkie zapoznanie się z nieznanym otoczeniem. Tony Menias udał się do Indii, aby wziąć udział w festiwalu Holi. „Holi można świętować przez sześć dni w różnych małych miastach, które znajdują się na drodze do miejsca narodzin Kryszny, Mathury” – mówi. „Podczas jednego z pierwszych dni festiwalu odbywa się procesja w świątyni na szczycie wzgórza Nandiśvara w Nandgaon w stanie Uttar Pradesh. Aby wziąć udział w święcie kolorów, do świątyni przybywają wówczas tysiące uczestników, w tym wielu fotografów”.

Chcąc uzyskać wyjątkowy wgląd w inną kulturę, Tony zastosował własną strategię. „Podczas gdy prawie każdy fotograf dokumentował wydarzenia mające miejsce w świątyni, ja postępowałem zgodnie z mottem: jeśli wszyscy patrzą w prawo, spójrz w lewo. Postanowiłem więc powrócić się po spokojniejszych częściach wioski. Dzięki temu natknąłem się na to miejsce, które było przykładem tego, jak kolorowe było to małe miasteczko. Wszędzie można było zauważyć dopełniające się barwy kolorowych ścian, które najprawdopodobniej zostały posypane i nakropione wcześniej tego dnia jaskrawymi pigmentami”.

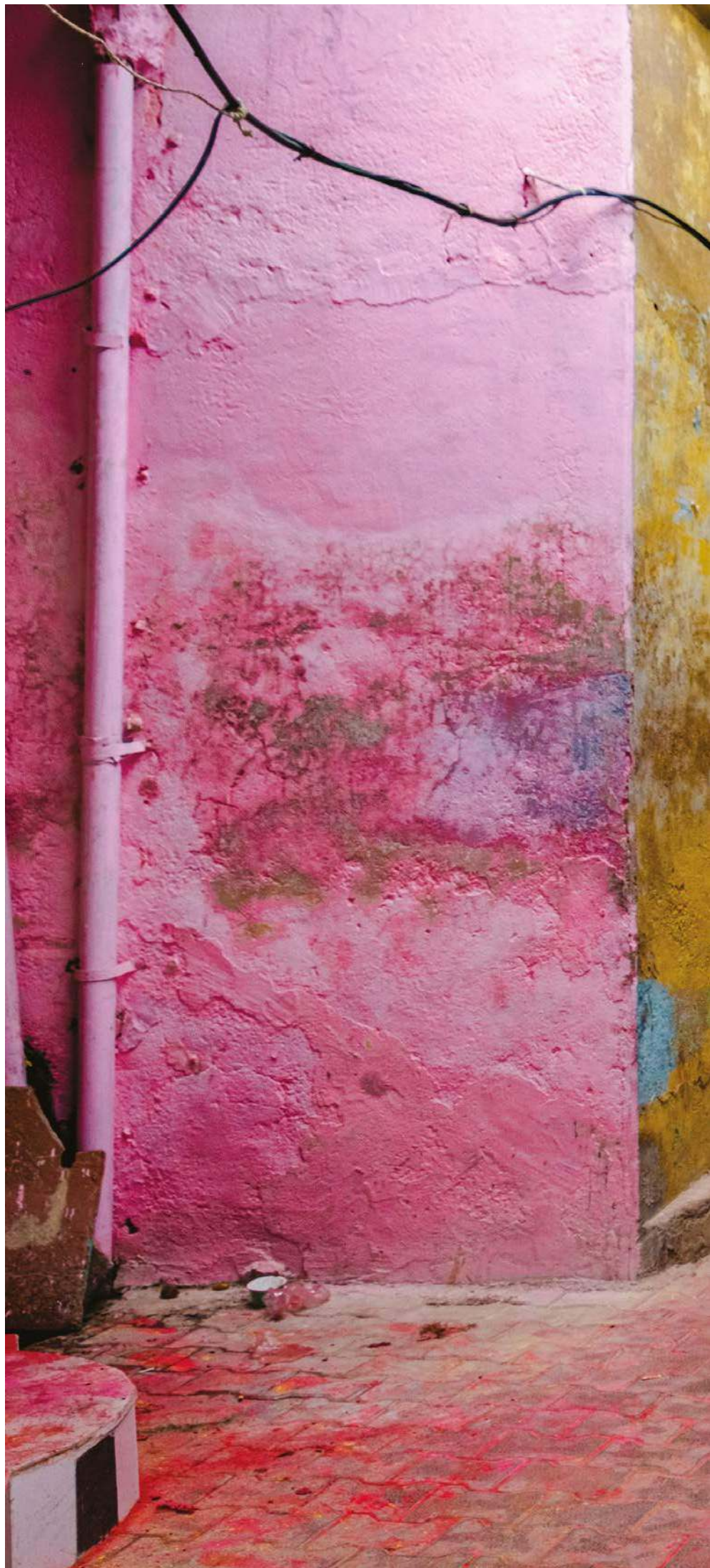
Dla fotografa ulicznego największym wyzwaniem jest znalezienie się we właściwym miejscu we właściwym czasie. „W tym przypadku wiedziałem, że muszę zaczekać na odpowiednią osobę, która pojawi się w tej uliczce. Na szczęście przechodziła tamtędy dziewczynka niosąca w rękach kolorowe pigmenty a jej strój idealnie pasował kolorystycznie do otoczenia. Nazywam to *ścieżką Holi*” – mówi Tony.

Zamiast długo edytować swoje prace, Tony koncentruje się na tym, by od razu zrobić jak najlepsze zdjęcie i mówi, że przeprowadza jedynie podstawowy retusz, by wzmocnić nieco ogólną siłę oddziaływania fotografii.

Z prawej

Uchwyczone w uliczce

„Kolory, zapachy i smaki są obfite i intensywne – i wszystkim tym można się delektować podczas święta Holi” – mówi Tony.

10

DOBRYCH RAD DLA POSZUKIWACZY PRZYGÓD

Od fotografowania górskich wędrówek po uwiecznianie zakamarków wielkich metropolii – te wskazówki pomogą Ci opanować sztukę dokumentowania swoich przygód

Tekst: Jeremy Flint
Wszystkie zdjęcia © Jeremy Flint

Fotografia przygodowa to bardzo atrakcyjny gatunek, zazwyczaj obejmujący sztukę uwieczniania na zdjęciach swoich podróży, dokumentowania niezwykłych wypraw i przekazywania oglądającym związanych z nimi emocji. Te przedsięwzięcia mogą obejmować

eksplorację mało znanych destynacji, lub wymagające aktywności, jak na przykład wspinaczka do starożytnych osad, takich jak Machu Picchu w Peru, lub trekking do Everest Base Camp. Poza outdoorowymi sportami ekstremalnymi fotografować można również przygody niewymagające aż takiej kondycji fizycznej, na przykład lot balonem nad Kapadocją w Turcji czy odkrywanie okolicy

podczas jazdy konnej lub wycieczek pod namiot. To nawet nie muszą być zajęcia odbywające się w dzikim terenie – podziwianie sztuki artystów ulicznych i architektury miejskiej również może być przygodą. Obojętnie, czy fotografujesz w mieście, czy na wsi, oto dziesięć najlepszych technik, które pomogą Ci uchwycić ekscytujące wyczyny i własne przygody.

1 Praca ze światłem

Jeśli Twój czas jest ograniczony, postaraj się jak najlepiej wykorzystać dostępne oświetlenie

Czasami przebywasz w danym miejscu tylko przez ograniczony czas i możesz mieć do czynienia z trudnymi warunkami oświetleniowymi. W takim przypadku podczas uwieczniania swoich przygód staraj się wykorzystać oświetlenie na swoją korzyść. Pracuj z dostępnym światłem i zastanów się, jak w danej sytuacji zrobić

z niego najlepszy użytek. Można to osiągnąć, wykorzystując w kompozycji cienie i kształty obecne w scenie. Gdy obiekty będą równomiernie oświetlone, nawet zdjęcia wykonane w ciągu dnia przy słabym oświetleniu nadal mogą wyglądać imponująco, choć obraz będzie miał niewielki kontrast.

Stałka czy zoom?

Chociaż obiektywy stałogniskowe zwykle pozwalają wykonywać zdjęcia doskonale ostre od centrum aż do krawędzi kadru, a także rejestrować bardziej kontrastowy obraz, to gdy chcesz podróżować z lekkim bagażem, lepszym rozwiązaniem może być zaopatrzenie się w optykę zmienneogniskową. Standardowy zoom, obejmujący ogniskowe od krótkich do średnio długich, na przykład 24–70 mm lub 24–105 mm, zmniejsza potrzebę pakowania do torby dwóch lub trzech dodatkowych stałek. Jedynym wyjątkiem może być tu obiektyw 35 mm lub 50 mm f/1,8, który jest niezaślepiony przy fotografowaniu w słabym świetle bez użycia statywu.

2 Użyj optyki szerokokątnej

Ukaż szerszą scenę, by zaprezentować więcej szczegółów otoczenia

Uchwycenie rozległej sceny to świetna technika, którą możesz zastosować, aby ożywić swoje zdjęcia. Ukazanie szerszej perspektywy za pomocą obiektywu szerokokątnego, na przykład 12–24 mm lub 16–35 mm, to świetne rozwiązanie, gdy chcesz zaprezentować jak największą część sceny.

Przedstawiając większy obraz, możesz pokazać więcej elementów peryferyjnych i szczegóły dotyczące środowiska, w którym się znajdujesz. Może to być rozległe pasmo górskie, w którym zażywasz swojej przygody, kręta rzeka na tle spektakularnego krajobrazu lub łapiący fale surferzy.

3 Dodatkowe elementy w kadrze

Aby zilustrować ducha przygody, pokaż radość z danej aktywności

Aby uchwycić istotę wydarzenia, możesz skomponować swoje zdjęcia, umieszczając w kadrze siebie lub kogoś innego wykonującego specyficzne dla danej aktywności czynności, na przykład pieszego spacerującego w otoczeniu krajobrazu, biegacza na szlaku, wioślarza na rzece lub rowerzystę na jezdni lub polnej

drodze. Alternatywnie możesz spróbować umieścić w kadrze samotne drzewo, kilka skał lub oświetloną latarnię uliczną. Zaprezentowanie głównego tematu w ten sposób pomaga stworzyć poczucie skali oraz daje widzowi więcej informacji o aktywności i otoczeniu, w jakim się ona odbywa.

Z lewej, powyżej

Rozległa sceneria

Zarejestrowanie szerszego ujęcia za pomocą obiektywu szerokokątnego pozwala ukazać więcej elementów sceny i szczegółowych informacji na temat otoczenia.

Powyżej

Przygodowa aktywność

Uchwycić ducha przygody, umieszczając siebie lub kogoś innego w kadrze podczas czynności, takich jak wędrówki na tle krajobrazu.

Poniżej

Zabierz tylko to, co niezbędne

Jeśli w ramach swojej przygody masz zamiar schodzić z utartych szlaków, zabierz ze sobą tylko to, co niezbędne. Lepiej ograniczyć sprzęt niż mieć go zbyt wiele i dźwigać ciężką torbę, a do tego zmniejsza to ryzyko jego uszkodzenia lub utraty.

4 Spakuj się z rozwagą

„Trzymaj aparat w miękko wyściełanej torbie”

Weź tylko to, czego potrzebujesz – lepiej mieć ograniczony sprzęt niż nosić ze sobą za dużo

Zastanów się dobrze, co będzie Ci potrzebne, i upewnij się, że zabierasz tylko to, co niezbędne, aby się nie przedzwigać. Umiejętność radzenia sobie z ograniczonym sprzętem jest ważniejsze niż noszenie go zbyt dużo – Twoje plecy Ci za to podziękują. Zasadniczo potrzebujesz aparatu, kilku obiektywów, jedzenia i wody, aby nie być głodnym i się nawodnić, mapy, kompasu i apteczki turystycznej, kilku warstw odzieży, aby nie zmarznąć, czapki, rękawic i okrycia wierzchniego odpornego na warunki atmosferyczne, takiego jak płaszcz przeciwdeszczowy, oraz wodoodpornego pokrowca na torbę fotograficzną. Dobrze zabezpiecz elementy ekwipunku, przechowując sprzęt fotograficzny w miękko wyściełanej torbie, aby go chronić.

5 *Twórczo wykorzystuj czas otwarcia migawki*

Zróżnicowanie czasu naświetlania pozwala uzyskać szereg rozmaitych efektów – od rozmycia ruchu po zamrożenie akcji

Jednym z pomysłów na zdjęcia przygodowe może być użycie czasu otwarcia migawki w celu kontrolowania widoczności szczegółów i tworzenia kreatywnych efektów. Użyj długiego czasu otwarcia migawki, aby rozmyć temat i oddać jego ruch. Ustaw krótki czas ekspozycji, aby uchwycić akcję. To świetny

sposób na fotografowanie dzikich zwierząt podczas safari lub sportowców ścigających się lub poruszających się z dużą prędkością. Jeśli fotografujesz w nocy lub w słabym oświetleniu z użyciem krótkich czasów otwarcia migawki, to aby zamrozić ruch obiektu, skorzystaj z lampy błyskowej.

6 *Ciasne kadrowanie*

Edytuj swoje zdjęcia, aby skupić uwagę oglądających na temacie

Inną przydatną techniką w fotografii przygodowej jest ciasne kadrowanie. Sprawdza się ona szczególnie dobrze, gdy chcesz skupić się na samej akcji. Można to zrobić za pomocą teleobiektywu, takiego jak zoom 70–200 mm, którego zastosowanie jest doskonałym sposobem na skompresowanie perspektywy sceny i przybliżenie fotografowanego obiektu. Z kolei przycinając obiekt, możesz

wypełnić kompozycję głównym motywem lub położyć większy nacisk na temat i dopełnić go tłem. Piękno technik, takich jak fotografowanie z użyciem optyki szerokokątnej, ciasne kadrowanie i izolowanie obiektu, polega na tym, że można je stosować w każdym gatunku fotografii. Umiejętności te łatwo wykorzystać przy uwiecznianiu krajobrazów, miast, a nawet morskich pejzaży.

„Kadruj ciasno, aby skupić uwagę oglądających na akcji”

Z lewej

Czas otwarcia migawki

Zmieniaj czas naświetlania, aby rozmyć lub zamrozić ruch. Użycie krótkiego czasu otwarcia migawki to świetny sposób na fotografowanie dzikich zwierząt podczas safari.

Poniżej, z lewej

Warunki oświetleniowe

Fotografuj podczas złotej godziny, aby uzyskać niesamowite światło, godziny niebieskiej, by zarejestrować połączenie światła zastanego i sztucznego, lub w ciągu dnia, aby wykorzystać jasne światło.

Powyżej

Ciasne kadrowanie

Mocne przycięcie obrazu pozwala skompresować scenę i skupić uwagę oglądających na głównym obiekcie – w tym przypadku śladach stóp na wydmach.

7 *Fotografuj o różnych porach dnia*

Urozmaicaj swoje zdjęcia przygodowe, fotografując w bardziej sprzyjających warunkach oświetleniowych

Rejestrowanie obrazów o różnych porach dnia to świetna metoda na zróżnicowanie oświetlenia swoich zdjęć. Niezależnie od tego, czy fotografujesz miasta, czy bardziej odległe miejsca, możesz uwiecznić je podczas złotej godziny w celu uchwycenia niesamowitego światła, niebieskiej godziny, aby zarejestrować mieszkankę światła zastanego i sztucznego, lub

w ciągu dnia, by móc wykorzystać jasne lub rozproszone światło. Chcąc uniknąć robienia zdjęć w trudnym oświetleniu, takim jak bezpośrednie, ostre światło słoneczne, unikaj fotografowania w godzinach okołopołudniowych, kiedy słońce świeci najmocniej. Lepiej przyjąć w dane miejsce poza tymi godzinami, gdy światło jest bardziej sprzyjające.

8 Szukaj unikatowych punktów widzenia

Eksploruj różne kąty widzenia i fotografuj ze świeżej perspektywy, aby ukazać temat w wyjątkowy sposób

Robienie zdjęć przygód z nietypowego kąta widzenia jest kluczem do znajdowania niepowtarzalnych widoków. Można to osiągnąć, zmieniając pozycję, aby uzyskać inną perspektywę. Na przykład wykonaj zdjęcie z poziomu oczu, a następnie zmień pozycję i zrób zdjęcie

z góry, by inaczej ukazać obiekt. Fotografuj swoje przygody z daleka, na przykład podczas lotu balonem lub helikopterem albo znajdując punkt obserwacyjny, który pozwala uchwycić mniej znany zakątek szerszego krajobrazu.

9 Rób zdjęcia blisko domu

Przygody nie muszą wiązać się z podróżami – wykorzystaj to, co ma do zaoferowania Twoja okolica

Nie musisz podróżować na koniec świata, aby robić zdjęcia przygodowe, ciekawe możliwości można znaleźć także bliżej domu. Niezależnie od tego, gdzie mieszkasz, szukaj miejsc na łonie natury lub spaceruj po swoim mieście, aby w kreatywny sposób ukazać swoje przygody. Fotografowanie zarówno w miastach, jak i w bardziej odległych lokalizacjach może zapewnić

zdrową równowagę między rodzajami fotografii przygodowej, możliwymi do zarejestrowania w mieście i na wsi. W najbliższej okolicy można przeżyć wiele przygód, w tym zwiedzać pobliskie budowle, obserwować gwiazdy lub spacerować po lasach. Niezależnie od tego, co wybierzesz, pamiętaj, aby uchwycić elementy, które sprawiają, że Twoja przygoda będzie wyjątkowa.

Powyżej

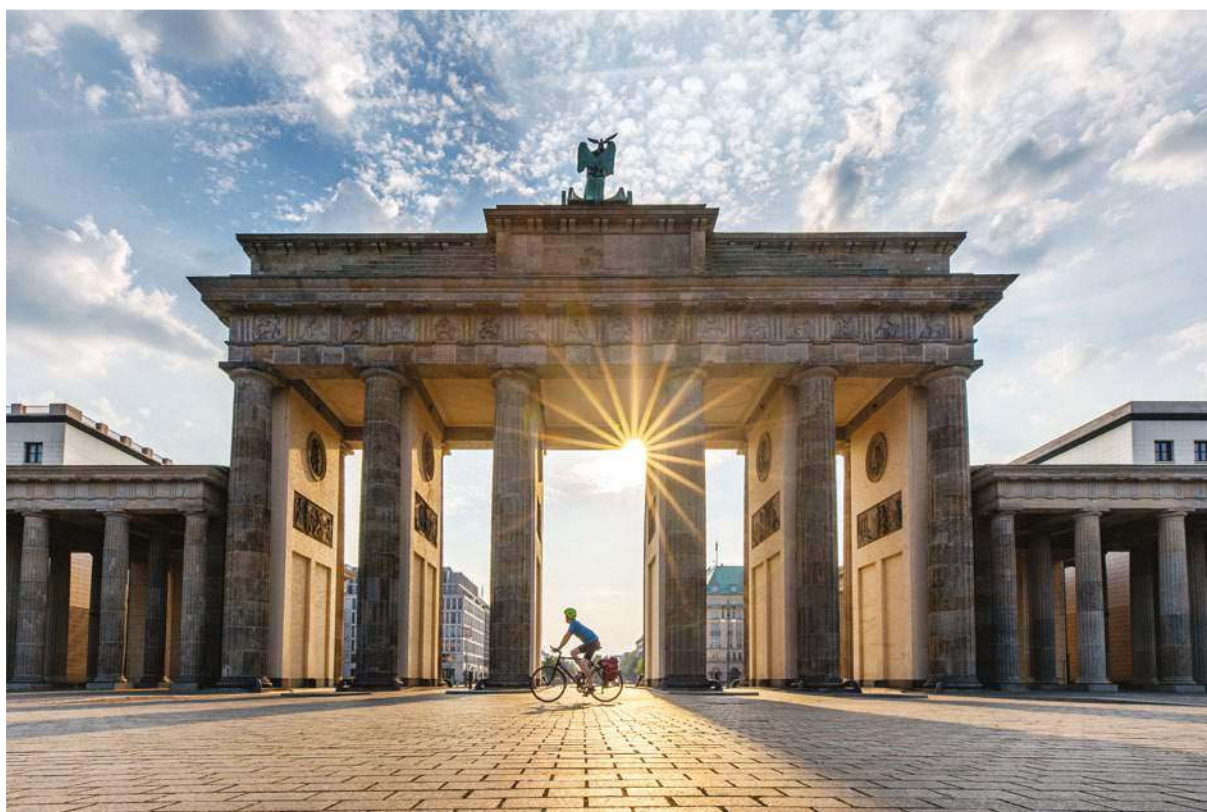
Eksplozja koloru

Rób zdjęcia pod niecodziennym kątem, aby uzyskać wyjątkowy widok. Znajdź punkt obserwacyjny, który pozwala zarejestrować mniej znany zakątek rozległego krajobrazu.

Z lewej

Przygoda przy bramie

Fotografia przygodowa niekoniecznie oznacza podróż na koniec świata. Szukaj możliwości i ciekawych zajęć bliżej domu.

Zalety bezlusterkowców

Podczas gdy zdecydowanie dużą zaletą aparatów bez lustra jest ich mniejszy ciężar, nowsze korpusy są również szybsze w ustawianiu ostrości niż lustrzanki cyfrowe, ich autofokus często radzi sobie też lepiej w gorszych warunkach oświetleniowych i są one znacznie cichsze w działaniu – nie słychać „klapnięć” lustra. Nowsze modele są również wyposażone w bardzo wydajne systemy stabilizacji obrazu, łączące technologię stabilizowanej matrycy i obiektywu, co umożliwia fotografowanie z ręki przy znacznie dłuższych czasach otwarcia migawki.

10

Zaplanuj swoją podróż

Planuj z wyprzedzeniem, nawiązuj lokalne kontakty i nie zapomnij dodatkowych baterii

Wyruszając na wycieczkę, musisz sporządzić plan. Zdecyduj, gdzie i kiedy chcesz się udać, a także wyszukaj lokalizacje oraz informacje dotyczące podróży za pośrednictwem stron internetowych. Jeśli jesteś w danej okolicy po raz pierwszy, nawiąż kontakty z firmami turystycznymi lub organizatorami wycieczek, którzy mogą pomóc w zaplanowaniu aktywności. Jeśli podróżujesz w odległe miejsce, możesz być zmuszony pracować z dala od niezawodnych źródeł zasilania, w związku z czym będziesz potrzebować wystarczającej liczby w pełni naładowanych akumulatorów lub zapasowego urządzenia zasilającego, aby naładować baterie po ich wyczerpaniu, by umożliwić sobie fotografowanie przez cały czas pobytu w danej lokalizacji.

Gotowy obraz

Nieznane otoczenie

Aby zapewnić sobie bezpieczną i udaną podróż, sprawdź informacje na temat lokalizacji, które zamierzasz odwiedzić, przed opuszczeniem domu.

WNIOSEK

Miasta i odległe lokalizacje mogą być doskonałymi miejscami do fotografowania przygód. Kreatywne wykorzystanie czasów otwarcia migawki, techniki fotografowania z użyciem optyki szerokokątnej lub z bliska i uwzględnianie dodatkowego elementu w kadrze to umiejętności, które można wykorzystać w bardzo różnych gatunkach fotografii. Pamiętaj, że wcale nie musisz podróżować gdzieś daleko, aby fotografować przygody, ponieważ rozmaite atrakcje można łatwo znaleźć blisko domu. Przede wszystkim podróżuj z lekkim bagażem i ciesz się przygodą.

5 NAJWAŻNIEJSZYCH elementów zestawu

Podstawowe elementy wyposażenia do wykonywania fotografii przygodowej

Aparat z matrycą formatu APS-C

Podczas gdy aparaty pełnoklatkowe mają przewagę, jeśli chodzi o jakość zdjęć wykonywanych przy wysokich czułościach matrycy, aparaty bez lustra z czujnikami formatu APS-C lub Mikro 4/3 są zdecydowanie łatwiejsze w transporcie, a nawet umożliwiają noszenie zapasowego korpusu bez specjalnego zwiększania ciężaru bagażu.

Profesjonalny obiektyw

W przypadku fotografii przygodowej optyka wyposażona w uszczelnienia przeciwdeszczowe i przeciwpyłowe ma zdecydowane zalety. Zabezpieczeń tego typu często brakuje tańszym obiektywom, więc rozważ wymianę lub, jeszcze lepiej, wypożyczenie na czas podróży markowej optyki Nikon S-line, Canona z serii L lub Sony G-Master.

Plecaki fotograficzne

O ile torby na ramię i „listonoszki” oferują największą wygodę i szybkość dostępu do ekwipunku, o tyle na długich wyprawach mogą dać się we znaki Twoim barkom. Plecak fotograficzny pozwoli równomiernie rozłożyć ciężar na oba ramiona i zapewni największą pojemność.

Statyw z włókna węglowego

Trójnóg będzie niezbędny w wielu sytuacjach podczas robienia zdjęć przygodowych, ale ponieważ najważniejsze jest podróżowanie z jak najlżejszym bagażem, najlepszy będzie model wykonany z włókna węglowego. Poszukaj takiego, który ma trzyczęściowe nogi oraz dołączaną głowicę kulową, która pozwala płynnie i pewnie regulować pozycję aparatu.

Kołowy filtr polaryzacyjny

Obecnie programy graficzne pozwalają nakładać wiele efektów specjalnych, ale efektu użycia polaryzatora nadal nie da się wiarygodnie odtworzyć w postprodukcji. Ten filtr sprzętowy jest niezbędny, aby można było uchwycić nasycone kolory i wzmocnić kontrast. Pamiętaj tylko, aby go zdjąć podczas fotografowania w trybie zdjęć seryjnych, zwłaszcza w słabym oświetleniu.

NOWOŚĆ

**Jeśli jesteś posiadaczem aparatu Sony lub rozważasz jego zakup,
to ta publikacja jest właśnie dla Ciebie!**

Niezależnie od tego, czy z fotografią wiążesz swoją zawodową przyszłość, czy stanowi ona dla Ciebie jedynie odskocznię od codziennych obowiązków, nasze Wydanie Specjalne wprowadzi Cię w ten fascynujący świat i pozwoli Ci przenieść swoje umiejętności na wyższy poziom.

Przejrzyj i zamów na www.UlubionyKiosk.pl

eprasa.pl 663d0189ae

JONATHAN ROGERS

Fotograf i podróżnik opowiada o początkach swojej kariery i rezygnacji z pogoni za lajkami w mediach społecznościowych

Cześć, Jonny. W jakim kraju teraz się znajdujesz? I nad czym obecnie pracujesz?

W tej chwili podróżuję po Szkocji wraz z kilkoma przyjaciółmi. Jeździmy w poszukiwaniu pięknych krajobrazów, które w Szkocji akurat nie trudno jest znaleźć. Współpracujemy również z kilkoma różnymi firmami, wykonując dla nich na bieżąco zdjęcia produktowe.

Jak zaczęła się Twoja przygoda z fotografią i co sprawiło, że zacząłeś traktować ją poważnie?

Do zainteresowania się fotografią zachęcił mnie mój tata. Odkąd skończyłem sześć czy siedem lat, robiłem zdjęcia na naszych rodzinnych wakacjach - dawał mi mały jednorazowy aparat, którym mogłem fotografować. Jedno ze zdjęć, które szczególnie dobrze pamiętam, przedstawiało piaszczyste brzegi otaczające wyspę Mont Saint-Michel we Francji. Odtąd na każde rodzinne wakacje zabierałem ze sobą aparat; zwykle był to mały cyfrowy korpus Canon mojej mamy.

Na 10. urodziny rodzice podarowali mi mój pierwszy aparat - cyfrowego Nikona Coolpix, którego mam do dzisiaj. Nadal robiłem zdjęcia tylko podczas rodzinnych wyjazdów i sfotografowałem kilka wyścigów samochodowych, na które pojechaliśmy z tatą do Goodwood i Silverstone. W 2013 r. moi rodzice oznajmili, że jedziemy do Laponii, aby zobaczyć zorzę polarną, i wtedy naprawdę złapałem bakcyła fotografii. Urzekły mnie śnieżne arktyczne krajobrazy i zorza polarna - jeśli jeszcze ich nie widziałeś, zrób to jak najszybciej. Później mi podziękujesz. Nigdy nie udało mi się zrobić ich dobrego zdjęcia, więc byłem sobą trochę rozczarowany.

Potem, pod koniec szkoły średniej dowiedziałem się, że mam okazję pojechać na Islandię w ramach wycieczki naukowej. Uwielbiałem geografię, zwłaszcza wulkanologię, więc oczywiście sporo wiedziałem o Islandii i o tym, jak bardzo różniła się ona od miejsc, w których byłem wcześniej. Wiedziałem też, że będę miał sporą szansę na ponowne zobaczenie zorzy polarnej i kolejną okazję na jej sfotografowanie.

Wtedy właśnie kupiłem sobie pierwszy aparat - lustrzankę cyfrową Sony A350, która, jak sądziłem, może zwiększyć moją szansę na uchwycenie nieuchwytniej zorzy polarnej... gdybym tylko wiedział, jak to zrobić. Rzeczywiście, widziałem zorzę, ale nie mając doświadczenia, podniosłem maksymalnie czułość matrycy i ustawiłem czas otwarcia migawki na 30 s. Nie muszę dodawać, że obrazy nie wyszły najlepiej.

Przeglądając wszystkie wykonane po powrocie do domu zdjęcia i zdając sobie sprawę, że niewiele z nich do czegoś się nadaje, zdecydowałem, że chcę zgłębić tajniki fotografii. Za namową przyjaciela zacząłem publikować swoje zdjęcia na Instagramie i szybko pojawiły się pod nimi dobre opinie od moich znajomych.

Zacząłem więc edytować moje fotografie za pomocą oprogramowania do edycji zdjęć o nazwie Picasa 3 i włożyłem trochę wysiłku w to, aby moje obrazy wyglądały jeszcze lepiej. Wychodziłem też w plener i robiłem zdjęcia mojej okolicy i Surrey Hills. Potem pierwszy raz pojechałem do Londynu, żeby fotografować i opublikować owoce tej wyprawy na Instagramie. Jedno z moich zdjęć zostało wyróżnione przez społeczność i od tego momentu uzależniłem się od fotografii. Ciągłe znajdowałem na Instagramie obrazy, które mnie zaskakiwały, i chciałem rejestrować podobne. I tak właśnie robiłem. Dzięki

Gotowy obraz
„Przeznaczenie”,
Hongkong
„Życie ma tendencję
do powstrzymywania
Cię przed rzeczami,
których najbardziej
pragniesz, i zwykle
ma ku temu dobry
powód” – mówi Jonny.

© Jonathan Rogers

Jonny Rogers

Jonny jest niezależnym fotografem mieszkającym w Londynie w Wielkiej Brytanii. Specjalizuje się w fotografii podróżniczej i robieniu zdjęć krajobrazów z powietrza. Tworzył materiały komercyjne dla takich marek jak LUMIX, Vistaprint, Adobe, Honor, Loupedeck i Jackery. Na swojej stronie internetowej Shopify oferuje również własne presety i wydruki swoich zdjęć.

@jpr.photos
www.jprphotos.uk

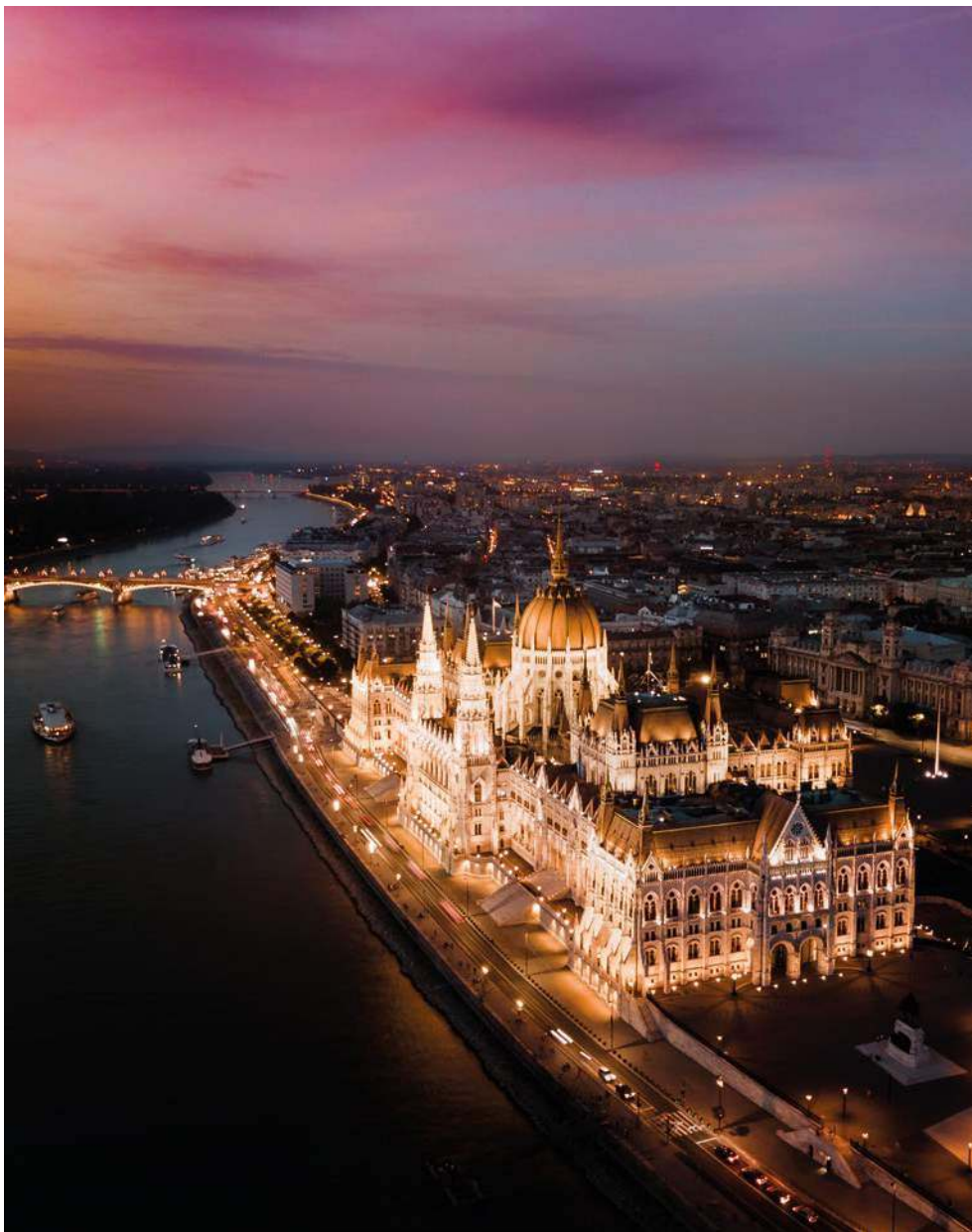
WYWIAD

temu wiele się nauczyłem i zrozumiałem, jak prawidłowo komponować i fotografować w różnych warunkach.

Kontynuowałem robienie zdjęć w Londynie i publikowałem posty, ciesząc się każdą chwilą. Brałem udział w spotkaniach fotograficznych, poznawałem nowych ludzi i nadal starałem się szukać nowych okazji do robienia zdjęć. Potem zacząłem chodzić po dachach – oglądanie i fotografowanie widoków Londynu, które widziało wcześniej niewiele osób, sprawiło, że jeszcze bardziej doceniłem fotografię.

Następnie w ramach rocznej przerwy miałem okazję przez trzy miesiące przebywać w Kanadzie. Skorzystałem z okazji i zamieszkałem w Banff – zimą to miejsce jest absolutnie oszałamiające. Wzniosłem tam swoją fotografię, zwłaszcza krajobrazową, na jeszcze wyższy poziom, a kiedy wróciłem trzy miesiące później, byłem gotów potraktować sprawy poważniej, poświęcając czas i wysiłek na każde rejestrowane zdjęcie i robiąc wszystko, co w mojej mocy, aby móc pracować jako fotograf.

Wtedy zdecydowałem się zacząć podróżować do innych miejsc na całym świecie i tak jest do dziś. Teraz mam rygorystyczne wymagania dotyczące robionych przeze mnie zdjęć, a mianowicie zależy mi na oddaniu atmosfery czasu i miejsca, w którym byłem. Nie udostępniam żadnych obrazów publicznie, dopóki nie jestem z nich w pełni zadowolony i nie realizuję zleceń dla klientów, z którymi w ten czy w inny sposób bym się nie utożsamiał. Oto moja historia.

W torbie foto Jonny'ego

Sprzęt do fotografowania, którego Jonny używa do uwieczniania swoich krajobrazów

1. Sony A7 III
2. Statyw Manfrotto 190
3. Karta SanDisk Extreme Pro SDXC 128 GB
4. DJI Mavic Pro
5. Tamron 28–75 mm f/2,8 Di III RXD
6. Sony FE 70–200 mm f/4 G

Powyżej
**Budapeszt,
Węgry**

„Nie ma nic piękniejszego od Budapesztu oglądanego w ciepły, letni wieczór”.

Z lewej
**Bentonite Hills,
Utah, USA**

„To magiczne miejsce. Muszę podziękować matce naturze za to zdjęcie”.

Z prawej
**Malang,
Indonezja**

„Gdybym mógł dać komuś jedną radę, brzmiałaby ona: odwiedź to miejsce, zanim umrzesz”.

Jak opisałbyś swoje fotografie komuś, kto nigdy ich nie widział?

Kiedy mieszkałem w Banff, spotkałem kanadyjskiego fotografa Paula Zizka, który robił najbardziej niesamowite autoportrety w otoczeniu naturalnych krajobrazów. Wykonywał je w taki sposób, aby w ogóle nie było widać twarzy. Często też fotografował samego siebie w kadrze, aby oddać wrażenie skali miejsca, które uwieczniał.

Zakochałem się w tym stylu i teraz, kiedy tylko mogę, umieszczam w kadrze małą postać, aby dać widzom poczucie wielkości danej lokalizacji. Czasem jestem to ja sam, a czasem przypadkowi ludzie. Ale zawsze czuję, że uchwycenie w kadrze sylwetki człowieka naprawdę dodaje coś do zdjęcia i ukazuje związek między naturą a ludzkością.

Jaki był Twój pierwszy aparat i czym teraz robisz zdjęcia?

Jak już wspominałem, pierwszym aparatem, który sobie kupiłem, był Sony A350 ze standardowym obiektywem kitowym 18–65 mm i teleobiektywem Sigmę 70–300 mm. Potem zmieniłem go na Nikona D7200 z optyką Nikkor VR 18–140 mm, 35 mm f/1,8 i Sigmą 10–20 mm.

Miałem też kiedyś małego drona DJI Mavic Air, ale teraz zastąpiłem go modelem Mavic Pro – ale i jego planuję wkrótce wymienić na nowszy model Mavic Pro 2. Obecnie fotografuję aparatem Sony A7 III z obiektywem Tamrona 28–75 mm f/2,8.

Jak wpadasz na pomysły i gdzie szukasz inspiracji?

Moją główną inspiracją są lokalizacje, w których robię zdjęcia, oraz moja determinacja, by jak najwierniej i jak najbardziej efektowniej je przedstawić. Mam nadzieję, że ludzie, którzy zobaczą moje fotografie, od razu poczną się tak, jakby byli w tym miejscu, i zechcą je odwiedzić. Zawsze szukam sposobów, aby moje zdjęcia wyróżniały się na tle innych, poprzez wykorzystanie kolorów, oświetlenia czy oryginalnej kompozycji.

W jaki sposób planujesz swoje podróże?

Za każdym razem, gdy przygotowuję kolejną wyprawę, pierwszą rzeczą, na którą zwracam uwagę, są realne do sfotografowania miejsca. Zwykle przeglądam Instagram w poszukiwaniu zdjęć, które naprawdę przykują moją uwagę. Stamtąd też dowiaduję się, gdzie się one znajdują. Zwykle wiążą się z tym czasochłonne przeglądania Mapy Google lub próby ustalenia dokładnej lokalizacji na podstawie wskazówek znajdujących się na obrazie, a nawet w komentarzach.

Kiedy mam już wybrane lokalizacje, które wyglądają obiecująco, planuję trasę pozwalającą dotrzeć w jak najwięcej miejsc. Następnie poddaję ją rewizji, ponieważ ważne jest, aby podczas podróży zachować równowagę między fotografowaniem, przemieszczaniem się lub podróżowaniem i odpoczynkiem.

Jak dużo czasu spędzasz na edycji swoich zdjęć i czy korzystasz z jakichś ustawień wstępnych?

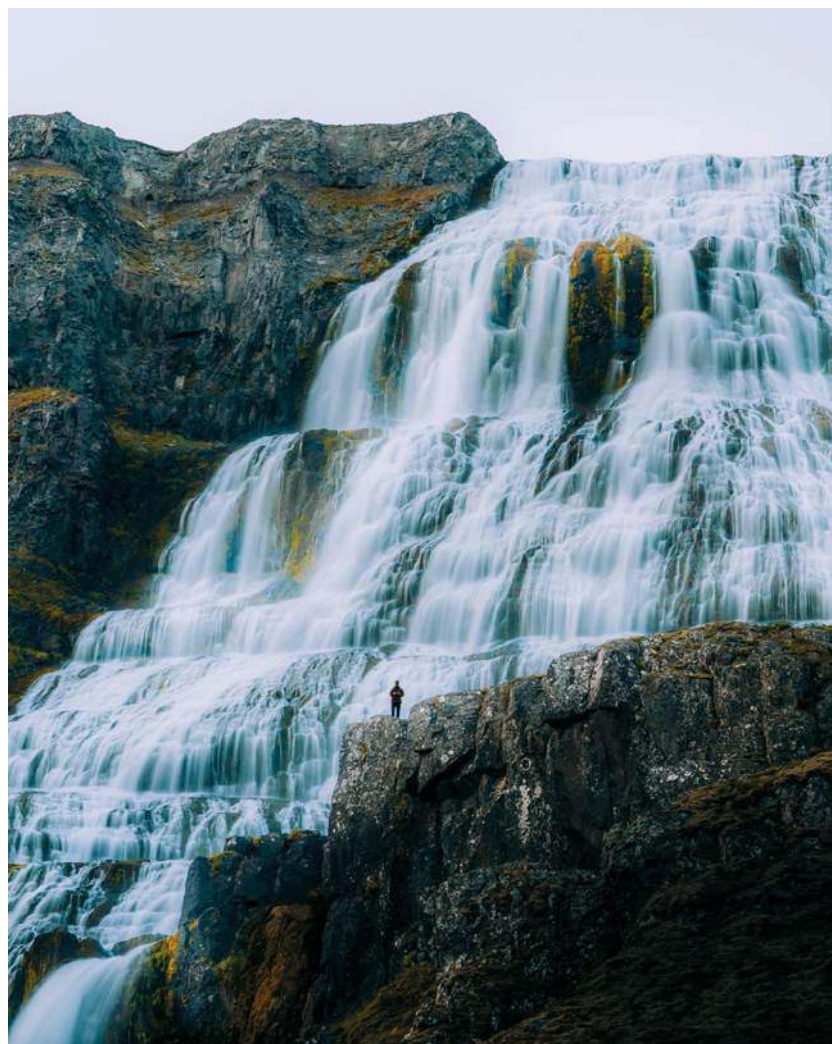
Zwykle spędzam nad każdym plikiem około 30–40 minut, ale czasami wiele miesięcy prób i błędów zająć może uzyskanie wyglądu, który naprawdę mi się podoba. Czasami stosuję presety, jeśli czuję, że pasują do danego obrazu, a innym razem edytuję fotografię od zera.

Jak ważne były dla Ciebie media społecznościowe, jeśli chodzi o Twój rozwój jako fotografa?

Bardzo. Gdyby nie media społecznościowe, moje prace nie zostałyby wystawione na widok publiczny. Możliwość korzy-

„Mam nadzieję, że ludzie, którzy zobaczą moje fotografie, od razu poczują się tak, jakby byli w tym miejscu, i zechcą je odwiedzić”

Powyżej
**Dynjandi,
Islandia**
„Edytowanie tego obrazu było bardzo pracochłonne. Nie mogłem użyć żadnego innego koloru oprócz niebieskiego”.

Dalej, z lewej
**Bryce Canyon,
Utah, USA**
„Jestem zaskoczony, jak rzadko można zobaczyć zdjęcia tego miejsca na Instagramie”.

Z lewej
**„Dystopia”,
Islandia**
„Chciałem jak najlepiej oddać na zdjęciu skalę tej lokalizacji”.

stania z platformy, na której możesz zaprezentować swoje obrazy i kontakty dziesiątkom tysięcy podobnie myślących osób, jest nieoceniona. Dzięki temu moje prace mogły zobaczyć miliony ludzi, a to z kolei pozwoliło mi znaleźć innych, równie niesamowitych fotografów.

Organizowanych jest wiele konkursów fotograficznych dla fotografów. Jakiej rady udzieliłbyś innym osobom, które chcą podążać podobną drogą?

Bardzo łatwo jest dać się złapać w pułapkę liczb i pozwolić polubieniom i obserwującym decydować o tym, jak dobre jest każde zdjęcie. Jednak tworząc, edytując i publikując obrazy, musisz zadowolić tylko jedną osobę, i jesteś nią Ty sam. Nie obawiaj się krytyki, ani niepochlebnych opinii na temat swoich zdjęć; dużo się dzięki temu nauczysz. Przeglądaj się też pracom innych osób i spróbuj określić, dlaczego Ci się one podobają.

Co chciałbyś robić za pięć lat?

Chcę, aby fotografia pozostała dla mnie trwałym zajęciem, które pozwala mi się rozwijać i żyć w komforcie. Moim celem było zrobienie kariery w branży turystycznej, podróżowanie po świecie w celu tworzenia wysokiej jakości zdjęć dla każdego klienta, który ich potrzebuje. Chciałbym też nadal raz w miesiącu wyjeżdżać z kraju, wyruszając w podróże, które są nie tylko zlecane, ale także w pełni finansowane przez innych.

Wyłącz opcję lajkowania

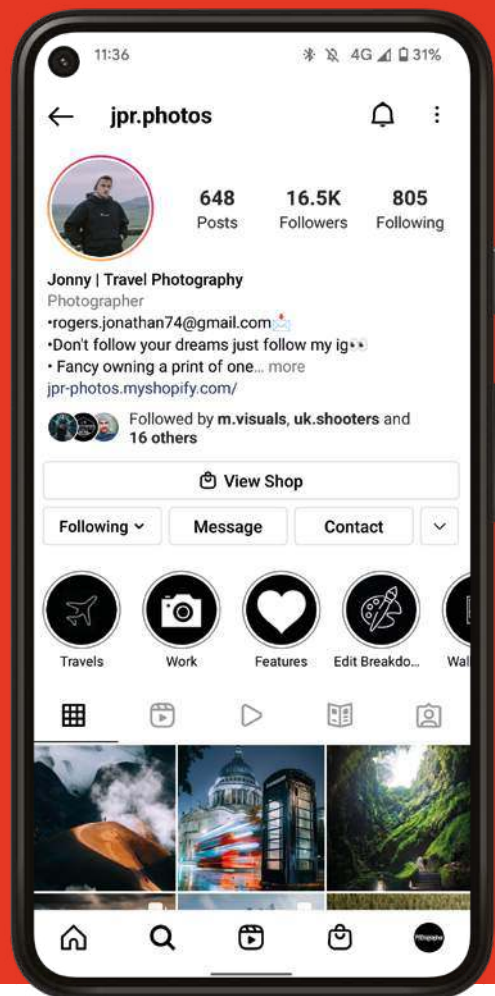
Jonny przekonuje, że jego prace należy oceniać pod względem jakości, a nie liczby polubień

Kiedy zaczynałem, publikowałem posty na Instagramie, jednak dopiero z czasem pozbyłem się uczucia, że muszę zamieszczać coś codziennie, aby zdobywać nowych obserwujących. To był po prostu zły sposób myślenia, przez który spędzałem coraz mniej czasu na zajmowaniu się swoim rzemiosłem.

Instagram jest napędzany przez algorytmy, które ciągle się zmieniają, a kiedy już opublikujesz post, niewiele możesz zrobić, aby wpłynąć na sposób, w jaki jest on rozpowszechniany. Natomiast jedną rzeczą, którą możesz w pełni kontrolować, jest jakość swojej pracy, więc jeśli nie podoba Ci się jakiś obraz, to go nie publikuj.

Zwykle spędzam nad zdjęciami kilka dni, nim je opublikuję, ponieważ daje mi to czas na przyjrzenie się każdemu obrazowi, zwrócenie uwagi na szczegóły, które warto poprawić, i dokładne przeanalizowanie, co mogę chcieć lub należy zmienić. Łatwo jest dać się złapać w pułapkę liczb i równie łatwo, gdy liczby lajków lub obserwujących spadną, od razu dojść do wniosku, że Twoje zdjęcia nie są wystarczająco dobre.

Mam pełne zaufanie do tego, co publikuję, i dlatego wyłączyłem opcję lajkowania. Chcę, aby moje zdjęcia były oceniane z uwagi na ich jakość, a nie liczbę polubień.

Dalej, z lewej
Dwie wieże IFC, Hongkong
„Hongkong jest najlepszym miastem do fotografowania z drona. Przywiozłem stamtąd mnóstwo zdjęć i filmów”.

Z lewej
Glencoe, Szkocja
„Odczuwane tutaj mistyczne wibracje naprawdę przyprawiają mnie o dreszcze. Glencoe to niezwykle klimatyczne miejsce”.

Z prawej
Wschodnia Jawa, Indonezja
„Wodospady są tu tak szerokie, że rozciągają się dokoła w zakresie 180°. Aby je sfotografować, musisz użyć obiektywu szerokokątnego”.

HISTORIA UKRYTA ZA KADREM

Fotograf: Dan Brand

Instagram: @dbrand_photography

Strona: www.dbranddesign.co.uk

Miejsce: zatoka Holbrook, Suffolk, Wielka Brytania

Rodzaj pracy: na użytek własny

Parametry: DJI Mini 2, f/2,8, 1/13 s,
ISO 250, 24 mm

Historia powstania zdjęcia: latanie dronem to dla Dana Branda stosunkowo nowe doświadczenie.

„Za każdym razem, gdy wlatuję nim w powietrze, zachwycają mnie wyjątkowe widoki, których nie możemy podziwiać z ziemi. Zatoka Holbrook była na mojej liście już od jakiegoś czasu, ale zależało mi zwłaszcza na tym, aby pojawić się tam podczas odpływu, kiedy cofająca się rzeka Orwell odsłania wspaniały świat wzorów i faktur” – mówi fotograf.

„Gdy tylko podniosłem drona w powietrze, zwróciłem uwagę na głębsze kanały w korycie rzeki, które wyglądają jak własny system jej dopływów. Interesujące faktury i wzory tworzą również ślady zwierząt pełzających po dnie koryta rzeki” – mówi Dan.

Robienie zdjęć z powietrza wymaga innego spojrzenia na kwestię kompozycji. „Największym wyzwaniem było prawidłowe skomponowanie obrazu. Chciałem mieć pewność, że w kadrze znajdzie się wystarczająco dużo kanałów, by uzyskać odpowiedni wygląd, ale zależało mi też na uniknięciu elementów zaśmiecających koryto rzeki. W przypadku tego zdjęcia chciałem też zawrzeć w kadrze coś, co dodałoby obrazowi wrażenie skali, dlatego tak ważne było umieszczenie na fotografii łodzi. Ma ona stanowić przypomnienie, jak małą częścią natury tak naprawdę jesteśmy” – dodaje.

„W przypadku fotografowania z drona kuszące może być wzniesienie się jak najwyżej i umieszczenie w kadrze jak największej części sceny. Pamiętaj jednak, że czasami aby uzyskać wyjątkową perspektywę i stworzyć unikalny obraz, wystarczy wlecieć dronem tylko kilka metrów nad ziemię”.

Gotowy obraz

Ślady rzeki

Dan zastosował jedynie podstawową edycję w Lightroomie, przyciemniając nieco światła i zwiększając poziom kontrastu, aby uwydatnić głębię i fakturę.

Fotograf w podróży

Jak robić niezwykle zdjęcia, mając do dyspozycji jedynie podstawowy sprzęt? Oto kilka wskazówek jak fotografować z dala od domu.

W 2023 roku niemal wszyscy żyjemy w ciągłym ruchu. Pojawienie się narzędzi marketingu internetowego sprawia, że możemy pozyskiwać nowych klientów z nieograniczonej liczby miejsc, na prawdziwie światową skalę. Towarzyszy

temu też oczekiwanie, abyśmy byli gotowi podróżować na duże odległości w celu realizacji zleconych nam projektów. Jeśli nie będziemy na to gotowi, możemy stracić szansę pozyskania intratnych zleceń. Nasza praca może więc zaprowadzić nas na różne kontynenty, zwłaszcza jeśli nasz rynek docelowy jest wysoce wyspecjalizowany, z kluczowymi ośrodkami działalności rozszanymi po różnych miastach. Jeśli jesteś fotografem reklamowym, architektury, przyrody lub prasowym, pod koniec jednego tygodnia możesz znaleźć się w Ameryce Północnej, a na początku następnego na Bliskim Wschodzie, mając bardzo niewiele czasu na przepakowanie plecaka. Może to oczywiście męczyć, ale na poziomie praktycznym wiąże się również

z pewnymi wyzwaniem dotyczącymi używanego przez nas sprzętu. W przypadku fotografa podróżującego lub kogoś, kto będzie przebywał poza domem przez dłuższy czas, często w trudnych do przewidzenia okolicznościach, ważne jest, aby być przygotowanym na każdą ewentualność. Musimy być elastyczni i dostosowywać się, zarówno jeśli chodzi o sposób korzystania z naszego sprzętu fotograficznego, jak i zarządzania naszymi cyfrowymi zasobami, a mianowicie tworzonymi zdjęciami i filmami.

Artykuł ten ma na celu nauczyć Cię dwóch rzeczy. Po pierwsze, zbadamy, jak najlepiej radzić sobie podczas fotografowania poza studiem, podczas długich podróży z dala od niezawodnego źródła zasilania i w warunkach, które mogą nie pozwalać na zachowanie optymalnego obiegu pracy w celu zabezpieczenia naszych najlepszych zdjęć. Po drugie, przyjrzymy się, jak szybko pracować w terenie, kiedy mamy niewiele czasu na zrobienie zdjęć, bo za chwilę musimy znaleźć się w następnej lokalizacji – co jest sytuacją częstą w przypadku fotografów prasowych lub okolicznościowych.

Gotowy obraz

Praca w terenie

Życie fotografa w podróży może być pełne wyzwań. Musimy nauczyć się pracować z dala od zapasowego sprzętu, braku zasilania i możliwości bieżącego archiwizowania zdjęć.

Zarządzanie sprzętem

Kluczem do robienia udanych ujęć z dala od domu jest przyzwyczajenie się do pracy tylko z tym sprzętem, który mamy właśnie przy sobie

Entuzjaści fotografii, a nawet profesjonalści, którzy pracują w studiu, mogą tak zaplanować sesję, by mieć czas na naładowanie baterii, zgranie danych i czyszczenie sprzętu. Ty prawdopodobnie będziesz miał tylko kilka dni na rozpakowanie i sprawdzenie stanu swojego zestawu, naładowanie wszystkich akumulatorów i ponowne jego spakowanie, by był gotowy do następnej podróży. W tym czasie musisz również wyczyścić karty pamięci i nośniki kopii zapasowych. To wszystko bardzo ważne kroki, ponieważ pozwalają uniknąć niemiłych niespodzianek w terenie.

Kiedy jednak jesteśmy w ciągłej podróży i dłuższy czas poza naszą macierzystą bazą, nierzadko przemieszczamy się bez przystanków w miejscach dających dostęp do elektryczności. Prawdopodobne jest również, że nie będziesz

mieć zbyt wiele czasu – jeśli w ogóle – na wymianę ekwipunku lub zabranie dodatkowych elementów wyposażenia. To sprawia, że planowanie z wyprzedzeniem jest jeszcze ważniejsze.

Dodatkową komplikacją jest odpowiednie spakowanie się na dłuższe wyjazdy. Może Cię kusić, aby po prostu wziąć wszystko, uwzględniając każdą ewentualność, ale nie zawsze jest to realne. Przypadkowo ten artykuł piszę właśnie w poczekalni na lotnisku, którego obsługa zmusiła mnie do przełożenia mojej lampy błyskowej do kieszeni płaszcza. Nie jest to idealny sposób jej transportu, ale w tym przypadku jedyny, na jaki wyrażono zgodę. Sukces, jeśli chodzi o pakowanie sprzętu fotograficznego, który ma zostać zabrany w podróż lub za granicę, opiera się przede

wszystkim na sposobie ułożenia przedmiotów w torbie – chodzi o to, aby maksymalnie wykorzystać jej pojemność i zapewnić sobie łatwy dostęp do podstawowych elementów ekwipunku. Z kolei stworzenie listy zdjęć, które chcesz wykonać, może pomóc w podjęciu decyzji odnośnie tego, co zabrać ze sobą na wyprawę, w zależności od rodzaju fotografii, jaką się zajmujesz.

W tej części artykułu przyjrzymy się dwóm sugerowanym sposobom rozmieszczenia zestawu w torbie – sugerowanemu, kiedy wiesz, jakie tematy będziesz uwieczniać i priorytetem jest szybki dostęp do aparatu, oraz drugiemu, gdy nie wiesz do końca, co będziesz fotografować, co oznacza, że lepiej jest zabrać jak najwięcej sprzętu.

© Ezra Bailey/Stone za pośrednictwem Getty Images

Z prawej Spontaniczne potrzeby

Sposób, w jaki spakujesz swój sprzęt, wpłynie na to, jak łatwo uzyskasz do niego dostęp, gdy będziesz chciał spontanicznie zrobić jakieś zdjęcie. Szybką lokalizację potrzebnych rzeczy ułatwi Ci ułożenie sprzętu według klucza skojarzeń.

Przenośne źródła zasilania

Disponowanie podczas dłuższej podróży własnym źródłem prądu to ogromna zaleta. Jeśli nie będziesz mógł korzystać z niezawodnych stacji ładujących, przenośny zasilacz USB pozwoli Ci naładować aparat i akumulatory lamp błyskowych, a także dowolne inne urządzenia przenośne.

Większość takich powerbanków umożliwia jednocześnie naładowanie wielu akumulatorów w ciągu dwóch lub trzech godzin. Sprawdź, czy wybrany przez Ciebie model, jest odpowiedni do typu baterii stosowanych w Twoim aparacie.

Torba nr 1: szybki dostęp do sprzętu

STAŁKA NR 1

Jeśli wiesz, co będziesz fotografować, możesz przewidzieć, jakich będziesz chciał używać ogniskowych. Zabierz jasną optykę stałoogniskową o standardowej ogniskowej.

TORBA „LISTONOSZKA”

Aby zapewnić sobie łatwy i szybki dostęp, zapakuj swój sprzęt do ładowanej od góry torby kurierskiej, dzięki czemu będziesz mógł szybko zareagować, gdy nadarzy się okazja do zrobienia zdjęcia.

ZOOM NA KORPUSIE

Nie powinno się zmieniać optyki w trakcie podróży, więc włóż do plecaka drugi aparat z zamontowanym na nim innym obiektywem.

STAŁKA NR 2

Aby zaspokoić wszystkie swoje potrzeby, spakuj kolejny jasny obiektyw stałoogniskowy, ale o ogniskowej będącej przeciwieństwem pierwszej stałki. Jeśli masz już spakowane ciasne tele, to jako drugi obiektyw zabierz model szerokokątny.

Torba nr 2: maksymalne wykorzystanie pojemności

KORPUSY

Zdemontowanie obiektywów umożliwia łatwiejsze rozmieszczenie wielu aparatów i szkieł, a to pozwala w pełni wykorzystać pojemność plecaka. Umieść optykę obok kompaktowego z nią korpusu, aby móc później szybciej złożyć zestaw.

LAMPA BŁYSKOWA

Ponieważ obiektywy zmiennoogniskowe mogą mieć mniejsze maksymalne otwory względne, zabranie ze sobą małego flesza zwiększy Twoje możliwości twórcze przy fotografowaniu w nieoczekiwanych trudnych warunkach oświetleniowych.

OPTYKA TYPU ZOOM

Wiele ogniskowych dostępnych w jednym obiektywie to możliwość zrobienia bardziej różnorodnych ujęć, bez zabierania przestrzeni w torbie. Dobry wybór to obiektyw zmiennoogniskowy 24–70 f/2,8.

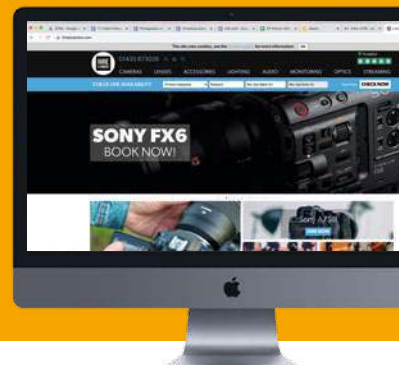
STATYW Z WŁÓKNA WĘGLOWEGO

Plecaki często wyposażone są w uchwyty na trójnóg, umożliwiające przytroczenie lekkiego statywu. Trójnóg może okazać się niezbędny, zwłaszcza w przypadku korzystania z ciemniejszych obiektywów i kiedy trudno przewidzieć, jak będzie poruszał się temat.

Wynajem sprzętu na miejscu

Podróżuj z lekkim bagażem - potrzebny sprzęt może czekać na Ciebie już na miejscu

Jeśli podróżujesz za granicę, a nawet pociągami lub samolotem w obrębie tego samego kraju, sensowne może się okazać wynajęcie aparatu i akcesoriów w miejscu realizacji sesji. Jest to szczególnie uzasadnione, jeśli wiesz, że będziesz potrzebować określonego elementu zestawu tylko przez krótki czas, a dodatkowo utrudnia Ci on spakowanie się na całą podróż. Poszukaj wypożyczalni w pobliżu miejsca docelowego i zorganizuj odbiór oraz zwrot mniej więcej w czasie zaplanowanej sesji. Może to również obniżyć koszty ubezpieczenia, które mogą być wyższe w przypadku podróżowania z bardzo droгим sprzętem.

Najlepszą strategią jest ograniczenie elementów pakowanych do torby

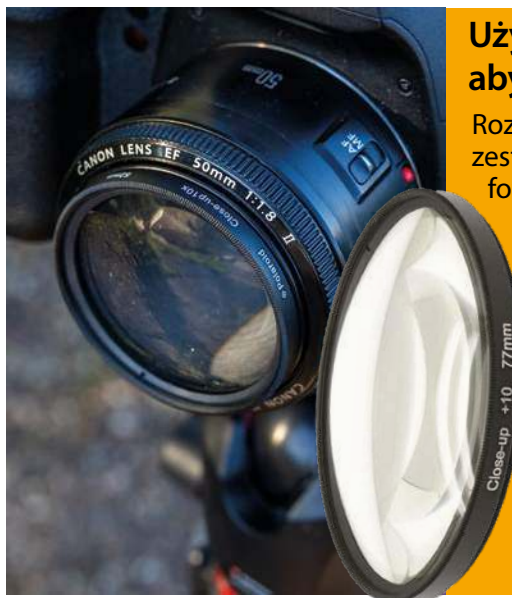
Na możliwości fotografowania w podróży może również mieć wpływ rodzaj torby, jaką wybierzesz do przechowywania sprzętu. Nie wszystkie konstrukcje toreb są przystosowane do szybkiej pracy. Podczas gdy torby o dużej pojemności doskonale nadają się do sesji realizowanych w pomieszczeniach, w przypadku których wymagania dotyczące mobilności są niewielkie, mogą one nie umożliwiać bezpośredniego dostępu do zestawu, na przykład gdy fotograf wciąż jeszcze ma ją na ramieniu. Plecaki pozwalają lepiej rozłożyć ciężar, co jest ważne, gdy planujesz dużo chodzić, gdyż nie nadwyrężysz dzięki temu jednego ramienia. Niemniej ponieważ cały sprzęt jest przenoszony na plecach, postawienie plecaka na ziemi i otwarcie głównej komory w celu uzyskania dostępu do aparatu może zająć kilka sekund.

Z drugiej strony „listonoszki” często wyposażone są w ładowane od góry wkładki, do których można uzyskać dostęp, otwierając zamek błyskawiczny w górnej części pokrywy torby, dzięki czemu można wyjąć sprzęt bez jej zdejmowania z ramienia. Jest to idealne rozwiązanie podczas fotografowania w warunkach, które mieszczą się w innej definicji pojęcia „w ruchu” – gdy masz mało czasu na planowanie, próbowanie i wykonywanie zdjęć, na przykład kiedy robisz fotoreportaż. Taki sposób noszenia sprzętu zapewnia również większą dyskrecję. Umożliwia on szybkie uzyskanie dostępu do aparatu, gdy pojawia się okazja do zrobienia zdjęcia, pozwalając jednocześnie nie zwracać na siebie uwagi.

Niezależnie od rodzaju torby, którą wybierzesz do spakowania sprzętu na szybką sesję, zmniejszenie liczby znajdujących się w niej przedmiotów jest najlepszą strategią usprawnienia swojego warsztatu pracy. Ułatwia to znalezienie potrzebnych elementów, gdy działasz w pośpiechu, a jednocześnie zmniejsza ciężar bagażu i ryzyko kosztownych wypadków, gdy szybko musisz przepakować zawartość. Rezygnacja z pewnych elementów ekwipunku oznacza oczywiście, że musisz nauczyć się adaptować do sytuacji, wykorzystując maksymalnie potencjał tego, co masz pod ręką.

2x Phil Barker

Użyj filtrów powiększających, aby ukazać szczegóły

Rozszerz możliwości swojego zestawu, aby w razie potrzeby móc fotografować z mniejszej odległości

Robienie powiększeń i wykonywanie zdjęć z bliska może być jedną z najtrudniejszych rzeczy podczas pracy w terenie przy ograniczonej liczbie sprzętu. Jeżeli nie uda Ci się zmieścić w torbie obiektywów makro, możesz mieć trudności z uchwyceniem tego, na czym Ci zależy, jeśli nagle pojawi się taki nieoczekiwany wymóg. W takiej sytuacji świetnym akcesorium są nakręcane na obiektyw filtry powiększające, które pozwalają zwiększyć stopień powiększenia uzyskiwanego za pomocą posiadanych już obiektywów, a zajmują niewiele miejsca.

Dalej, z lewej

Nietypowa perspektywa

Frustracja wywołana brakiem potrzebnego sprzętu wynika głównie z niemożności uchwycenia pożądanego zdjęcia. Szukaj zatem takich widoków, które możesz sfotografować za pomocą posiadanych obiektywów.

Z lewej

Skrajność

Jeśli używasz optyki stałogniskowej, spakuj obiektyw o krańcowych ogniskowych. Wybór modelu superszerokokątnego i teleobiektywu pozwoli zarejestrować dynamiczne kadry.

FOTOGRAFOWANIE W PODRÓŻY

SZYBKO-ZŁĄCZKI

Trzymaj szybkozłączki przykręcone do wszystkich korpusów aparatu, ponieważ przyspiesza to proces mocowania i zdejmowania ich ze statywu. Jest to duża oszczędność czasu, gdy trzeba pracować szybko, zwłaszcza w niesprzyjających warunkach.

Rób zdjęcia „niewłaściwym” obiektywem

Podczas fotografowania w podróży często nie masz pod ręką szkła o idealnie dopasowanej ogniskowej

1 Przeanalizuj scenę Może się to wydawać dość oczywiste, ale poświęcenie chwili na przyjrzenie się temu, jak wygląda obiekt i otoczenie, to ważny krok. Zrób zdjęcie testowe, a następnie sprawdź czy na krawędziach kadru nie ma elementów rozpraszających uwagę a których nie zauważyłeś od razu.

2 Wbrew sobie Jeśli uważasz, że ogniskowa jest nieodpowiednia, spróbuj zrobić zdjęcie, wybierając mniej popularny sposób kadrowania. Jeśli na przykład obiektyw nie jest wystarczająco długi, postaraj się poszukać szerszej kompozycji. Próba uchwycenia niemożliwych ujęć wywoła jedynie Twoją frustrację.

3 Zmień dystans Jeśli to możliwe, zamiast zmieniać ogniskową, zbliż się lub oddal od obiektu. Zanim podejmiesz decyzję co do dalszych kroków, weź pod uwagę, jak wpłynie to na zniekształcenia, takie jak zbiegające się piony i obecność tła.

4 Zmień wysokość fotografowania Jeśli wydaje Ci się, że kompozycja nie jest wystarczająco silna przy zastosowaniu konwencjonalnego sposobu kadrowania, spróbuj zmienić wysokość, na której umieszczony jest aparat. Znalezienie podwyższonego punktu widokowego lub praca aparatem znajdującym się tuż nad ziemią może stworzyć wyjątkowe możliwości obrazowania.

5 Zrób zdjęcie w obu orientacjach Jeśli Twoje maksymalne lub minimalne ogniskowe są niewystarczająco długie lub szerokie, rozważ zmianę orientacji, aby poszukać innego pomysłu na rozmieszczenie elementów w kadrze. Może to pomóc zarządzić negatywną pustą przestrzeń i uzyskać czasami niezwykłą perspektywę.

6 Zastanów się nad postprodukcją W trakcie fotografowania miej na uwadze późniejszą edycję, ponieważ ułatwi to i przyspieszy pracę, gdy znajdziesz już czas na obróbkę zdjęć. Wycentrum temat w kadrze, aby mieć większą swobodę przycięcia obrazu, ale pamiętaj, że zawsze możesz też w niezauważalny sposób połączyć ze sobą w jedno zdjęcie kilka ujęć.

Praca ze światłem naturalnym

Podczas podróży możesz być zmuszony pracować wyłącznie z zastanym światłem naturalnym

Wielu fotografów polega w pełni na wykorzystaniu naturalnego oświetlenia jako głównego źródła światła do swoich zdjęć. Są fotografowie portretowi i fotografowie mody, którzy nawet kategorycznie odmawiają używania sztucznego oświetlenia, takiego jak lampy lub studyjne głowice błyskowe, o ile nie jest to absolutnie konieczne. Uważają, że charakter naturalnego światła otoczenia jest nie do przebicia pod względem miękkości, koloru i ukięrkowania. Łatwiej jest również z nim pracować, ponieważ wykorzystujące je aranżacje są mniej złożone w porównaniu z konfiguracjami opartymi na użyciu wielu lamp błyskowych.

Niemniej kiedy jesteś zmuszony do korzystania wyłącznie z naturalnego światła ze względu na okoliczności związane z Twoją pracą, miejsce, w którym robisz zdjęcia, lub inny czynnik, który powoduje, że nie masz innego wyboru, możesz czuć się twórczo ograniczony. Choć często jest miękkie i piękne, naturalne światło może być w rzeczywistości, w zależności od pory dnia, naprawdę ostre, co wymaga dostosowania go do fotografowanego obiektu. Naturalne światło jest również poza Twoją kontrolą, jeśli chodzi o jego zmienność, intensywność i równowagę

kolorystyczną. W przeciwieństwie do fotografowania w studiu, gdy źródłem oświetlenia jest słońce, nie można nałożyć na nie filtra ani go wyłączyć. Jego wadą jest też to, że czas trwania sesji jest ograniczony dostępnością słońca – po jego zachodzie musisz mieć możliwość swobodnej pracy w warunkach, które stanowią wyzwanie dla aparatu i są sprawdzianem Twoich umiejętności fotograficznych.

Niestety profesjonalne sesje zwykle nie kończą się wraz z zanikiem światła, więc jeśli musisz kontynuować robienie zdjęć, możliwość dostosowania zarówno ustawień aparatu, jak i stylu fotografowania jest czymś, czego każdy zawodowiec musi się bardzo dobrze nauczyć. Co gorsza, podczas fotografowania w podróży często niemożliwe jest użycie jakiegось rodzaju podparcia aparatu, czy to ze względu na ograniczenia prawne, czy też praktyczne – na przykład konieczność zabrania ze sobą jedynie lekkiego bagażu uniemożliwi Ci zapakowanie wytrzymałego statywu.

Przyjrzyjmy się zatem, jak można fotografować przy każdym oświetleniu, jakie ma nam do zaoferowania natura.

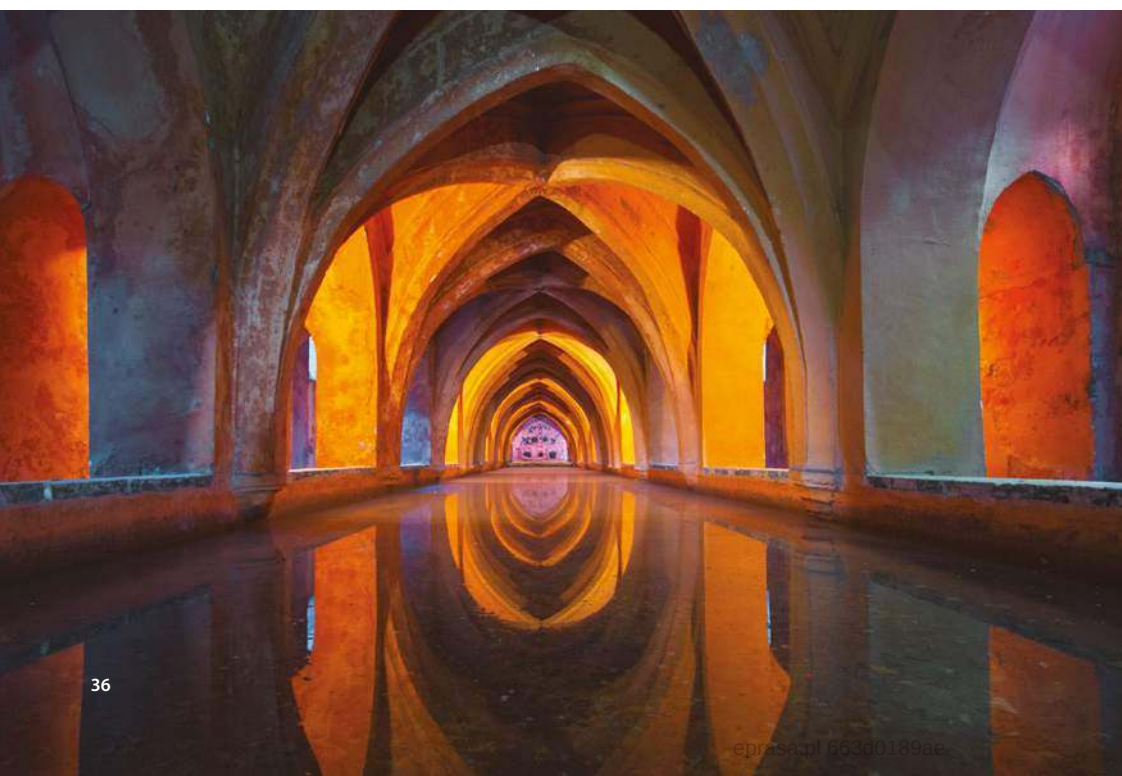
Z prawej
**Im jaśniej,
tym lepiej**
Jeśli nie wiesz, czy będziesz mógł skorzystać ze statywu, zabierz w podróż możliwie jasny obiektyw, co w razie potrzeby da Ci większą swobodę fotografowania z ręki.

Poniżej, z lewej
Rób zdjęcia szerokokątne
W razie problemów zdecyduj się na użycie szerszego obiektywu. Dzisiejsze aparaty mają matryce o wysokiej rozdzielczości i umożliwiają wycinanie obrazów z szerokich ujęć.

Użycie funkcji Auto ISO

Gdy natężenie światła zastanego spada, utrzymanie czasu otwarcia migawki na rozsądnym poziomie – bez użycia lampy błyskowej – może być trudne. Naturalne światło może również szybko się zmieniać, a ostatnią rzeczą, jakiej chcesz, jest niespodziewane wydłużenie czasu ekspozycji.

Funkcja Auto ISO automatycznie zwiększy czułość matrycy, aby utrzymać ustawiony czas otwarcia migawki, zapobiegając zarejestrowaniu poruszonego obrazu. Pamiętaj tylko, aby zmienić jej wartość, gdy zmienisz ogniskową lub fotografowany obiekt.

Fotografowanie z ręki

1 Ustaw czułość matrycy (najwyższą, z jaką pracuje Ci się komfortowo) Tu liczy się oczywiście dobra znajomość możliwości aparatu. Ustaw maksymalną wartość ISO, przy której jest on w stanie zarejestrować nadające się do użytku zdjęcia. W wielu przypadkach spowoduje to powstanie mniejszej ilości szumu niż podczas późniejszego rozjaśniania obrazów.

Jak robić ostre zdjęcia gdy nie możesz użyć statywu

2 Włącz tryb zdjęć seryjnych
Korzystanie z trybu zdjęć seryjnych wykonywanych z dużą częstotliwością zwiększy Twoje szanse na zrobienie ostrego zdjęcia poprzez rejestrowanie jednego ujęcia za drugim w miarę rozwoju wydarzeń. Wówczas nawet jeśli czas otwarcia migawki spadnie poniżej wartości odpowiadającej długości ogniskowej, przynajmniej jedna klatka powinna zawierać nieporuszony obraz.

3 Wybierz tryb stabilizacji S
a różne tryby IS (lub VR, OIS, VC). Jeśli Twój obiektyw ma wiele trybów do wyboru, upewnij się, że ustawiłeś taki, który jest właściwy dla aktualnie uwiecznianego rodzaju tematu i stosowanej techniki fotografowania. O ile nie wykonujesz panoramowania, unikaj ustawiania dedykowanego tej technice trybu IS, abyś mógł kompensować ruchy aparatu wykonywane w wszystkich kierunkach.

4 Podeprzyj obiektyw
Wielu drganiom i wstrząsom można zapobiec, stabilizując zestaw w rękach. Jednak nawet doświadczeni fotografowie mogą niewłaściwie trzymać aparat, gdy robią zdjęcia z użyciem dłuższego obiektywu. Upewnij się, że podpierasz tubus w środkowej części układu optycznego, ponieważ pozwala to wyeliminować drobne ruchy.

5 Wstępnie ustawiony powiększony podgląd obrazu
Gdy liczy się czas, powiększanie każdej fotografii po jej zrobieniu może niepotrzebnie zabierać Ci cenne chwile. Ustaw tryb przeglądania ujęć tak, abyś mógł powiększyć obrazy do 100% za pojedynczym naciśnięciem przycisku, co pozwala natychmiast sprawdzić ostrość, bez konieczności jego wielokrotnego wciskania.

Zarządzanie danymi w podróży

Twórz kopie zapasowe, przesyłaj i archiwizuj swoje fotografie, aby uniknąć utraty danych podczas wyjazdowych sesji.

Przenoszenie plików i tworzenie bazy danych ze zdjęciami to jeden z najtrudniejszych etapów pracy w trakcie podróży. Jeśli jesteś na krótkiej wycieczce, to często ta część procesu fotograficznego może poczekać, aż wrócisz do domu, ale jeśli wyjeżdżasz na dłuższy czas lub jeśli Twoje obrazy są potrzebne klientowi natychmiast, wtedy musisz znaleźć sposób na zarządzanie plikami w drodze.

Przesyłanie zdjęć, tworzenie kopii zapasowych danych i edycja plików RAW muszą odbywać się wówczas bez użycia komputera stacjonarnego i wykorzystania dużych urządzeń pamięci masowej, takich jak dyski RAID czy bezprzewodowa sieć w studio. Do tego musisz zapewnić bezpieczeństwo wszystkim swoim obrazom, dopóki nie będziesz mógł przenieść ich do własnego systemu tworzenia kopii zapasowych i archiwizacji.

Dobrą wiadomością jest to, że chociaż nie zawsze można pracować całkowicie bez przeszkód podczas przemieszczania się z miejsca na miejsce, to w ostatnich latach możliwości fotografów w zakresie fotografowania, przetwarzania i przechowywania prac poza studiem znacznie się poszerzyły i wszystko można dziś zrobić dużo łatwiej niż kiedyś. Dzieje się tak dzięki takim aplikacjom jak programy do edycji plików RAW na urządzenia mobilne, szybkim przenośnym dyskom twardym o dużej pojemności

zasilanym przez port USB oraz stale zwiększającej się pojemności kart pamięci. Nie rozwiązują one całkowicie wszystkich problemów, z jakimi borykają się fotografowie w podróży, ale przy prawidłowym użyciu pozwalają zbudować praktycznie niezawodny warsztat pracy do zarządzania plikami w terenie.

Dzięki dostępnym obecnie kartom o pojemności sięgającej kilku terabajtów bez wydawania ogromnych pieniędzy można mieć w podróży wystarczającą ilość miejsca pamięci, aby wykonać dowolną liczbę zdjęć. Największą zaletą jest to, że dzięki temu możesz sobie pozwolić na rejestrowanie obrazów bez zapełniania kart do końca – co jest zalecaną strategią ograniczającą ryzyko potencjalnej utraty zrobionych fotografii. Regularna zmiana kart nie zapewnia redundancji, ale ułatwia przechowywanie zdjęć w wielu różnych lokalizacjach.

Jeśli nie możesz wykonać kopii zapasowej swoich danych, to przynajmniej nie wszystkie pliki zostaną uszkodzone lub utracone, jeśli coś pójdzie nie tak. Numeruj swoje karty i zmieniaj je po zarejestrowaniu na nich określonej liczby ujęć. Osobną rzeczą w przypadku nowszych aparatów jest możliwość wykorzystania dwóch gniazd na karty, co jest świetnym sposobem natychmiastowego tworzenia kopii zapasowych od razu podczas fotografowania.

Użycie funkcji bezprzewodowych

Obecnie większość aparatów ma standardowo wbudowany moduł łączności bezprzewodowej. Pobierając dedykowaną aplikację na smartfon, możliwe jest zdalne sterowanie aparatem, a nawet przesyłanie zdjęć. Przemieszczając się z miejsca na miejsce, możesz nie mieć przy sobie laptopa, więc używanie telefonu lub tabletu do zdalnego przeglądania obrazów zapisanych na kartach pozwala przyspieszyć sortowanie zdjęć, wybór najlepszych i usuwanie od razu tych nieudanych. Możesz też używać telefonu jako zdalnego wyzwalacza, a następnie przysyłać pliki do urządzenia, traktując je jako nośnik kopii zapasowej. Tylko pamiętaj, aby podczas korzystania z publicznej sieci zabezpieczyć swoje połączenie hasłem.

Powerbank to za mało

Jeśli Twój samochód to również mobilne studio, zadbaj o zasilanie

Choć powerbanki są dziś już naprawdę pojemne, nadal stanowią tylko rozwiązanie awaryjne. Jeśli często pracujesz w terenie i musisz stale zasilać oraz często ładować wiele urządzeń, wybierz rozwiązanie typu power station, takie jak np. Newell Samra 500 o pojemności aż 532 Wh. Oferuje 2 gniazda elektryczne AC, port USB-C (Power Delivery 60 W), 4 porty USB typu A, oraz 4 gniazda napięcia stałego DC. Ma też wbudowany panel LED, który posłuży Ci również jako źródło światła. Co ważne, stację możemy naładować z gniazda, zapalniczki samochodowej, paneli solarnych lub portu USB-C.

Archiwizacja w terenie

Chroń swoje zdjęcia, tworząc kopie zapasowe podczas fotografowania

Większość zaawansowanych i profesjonalnych aparatów jest obecnie wyposażona w dwa gniazda kart pamięci. Można je wykorzystać do zwiększania pojemności pamięci masowej, rozdzielania plików JPEG i RAW i lub do tworzenia kopii zapasowych obrazów w trakcie ich rejestrowania. Gdy jesteś w podróży i nie możesz zarchiwizować swojej pracy przy biurku, polecamy tę drugą opcję. Choć zabiera to dwa razy tyle miejsca na kartach, to jest to niezawodna strategia, dająca gwarancję, że nie uszkodzisz swoich plików, co spowoduje utratę danych. Po utworzeniu kopii zapasowej przechowuj każdy nośnik w osobnych torbach, aby zwiększyć bezpieczeństwo kart.

Edycja zdjęć w podróży

Użyj technik edycji mobilnej, aby lepiej wykorzystać czas spędzany w podróży

Chociaż korzystając z samolotu jako środka przemieszczania się z miejsca na miejsce, z pewnością można podróżować z laptopem, to często lepiej jest jak najbardziej ograniczyć ciężar bagażu. Obecnie, w epoce tanich lotów, linie lotnicze mają tendencję do wciskania do swoich samolotów jak największej liczby pasażerów, co oznacza, że może się okazać, że możesz być zmuszony nadać w luku bagażowym nawet bagaż podręczny. Nie możesz jednak ryzykować ewentualnej konieczności nadania w ten sposób laptopa lub innych drogich przedmiotów, ponieważ osoby zajmujące się obsługą bagażu nie zawsze obchodzą się z nim delikatnie.

W takiej sytuacji przyda się małe urządzenie mobilne, które pozwoli przeprowadzić edycję. Programy do przetwarzania zdjęć przeznaczone na urządzenia mobilne w ostatnich latach znacznie się rozwinęły, co oznacza, że można teraz przysyłać do nich zdjęcia bezprzewodowo wprost z aparatu i edytować na tablecie, a nawet smartfonie. Chociaż nie jest to konieczne, jeśli nie musisz pilnie przekazać materiału klientowi, to w przypadku zleceń z błyskawicznym terminem oddania zdjęć lub gdy musisz pracować z dala od domu przez dłuższy czas, jest to świetne rozwiązanie zwiększające Twoją wydajność pracy.

Choć jest mało prawdopodobne, aby ten proces kiedykolwiek w pełni zastąpił (w przypadku profesjonalnych fotografów) standardowy sposób edycji dokonywany na komputerze, w dzisiejszych czasach ważna jest znajomość możliwości nowych technologii, zwłaszcza jeśli mogą one skrócić proces przetwarzania każdego zdjęcia o kilka minut.

Możliwe jest jednak, że edycja mobilna będzie odgrywać coraz bardziej istotną rolę w codziennej pracy licznych podróżujących fotografów, zwłaszcza gdy tak wiele tworzonych dzisiaj zdjęć i tak trafia na końcu do serwisów społecznościowych.

Rozwiązywanie problemów z ekspozycją

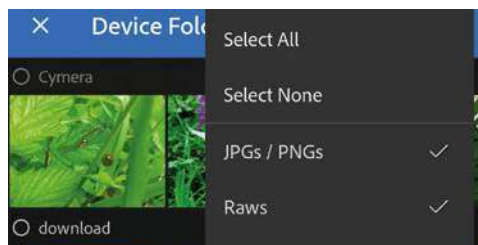
Gdy podróżujesz z lekkim bagażem, neutralne filtry szare mogą zajmować cenne miejsce w torbie, ale z drugiej strony robienie zdjęć z wykorzystaniem bracketingu ekspozycji znacznie zwiększa ilość danych do zarchiwizowania. Podczas fotografowania krajobrazów

lub miejskich pejzaży dobrą strategią jest zastąpienie nieba na gotowych już zdjęciach. Jeśli wiesz, że będziesz chciał to zrobić, możesz sobie ułatwić życie na etapie przetwarzania, całkowicie prześwietlając niebo. Dzięki temu zaznaczenie tego obszaru będzie łatwiej-

sze i dokładniejsze, co przyspieszy proces fotomontażu. Jeśli nie ma już interesującego nieba, w przypadku którego przydatne byłoby zastosowanie techniki bracketingu, celowe jego prześwietlenie jest przydatnym rozwiązaniem stosowanym przez profesjonalistów.

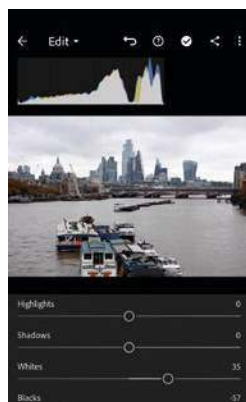
Retusz na smartfonie Użyj Lightroom Mobile lub podobnej aplikacji

1 Zaimportuj obrazy Pobierz zdjęcia bezpośrednio do urządzenia mobilnego, aby uzyskać do nich dostęp lokalnie. Gdy znajdą się już w bibliotece programu, uporządkuj je w albumy. Kliknij miniaturę pliku, aby otworzyć go w oknie edycji.

4 Gradacja kolorów Jeśli Krzywe są dla Ciebie trudne w obsłudze, możesz użyć okna dialogowego Color Grading. Dodaj zabarwienie do światła, półtonów i cieni, a następnie użyj parametrów Luminance, Blending i Balance, aby dostosować wygląd obrazu do swojego gustu.

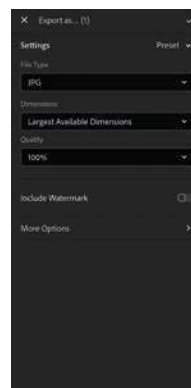
2 Ustaw punkty czerni i bieli Stuknij ikonę trzech kropek w prawym górnym rogu ekranu i przesun suwak histogramu w prawo. Przejdź do zakładki Light na dole i przesun punkty czerni i bieli tak, by niemal stykały się one ze skrajnymi krawędziami wykresu.

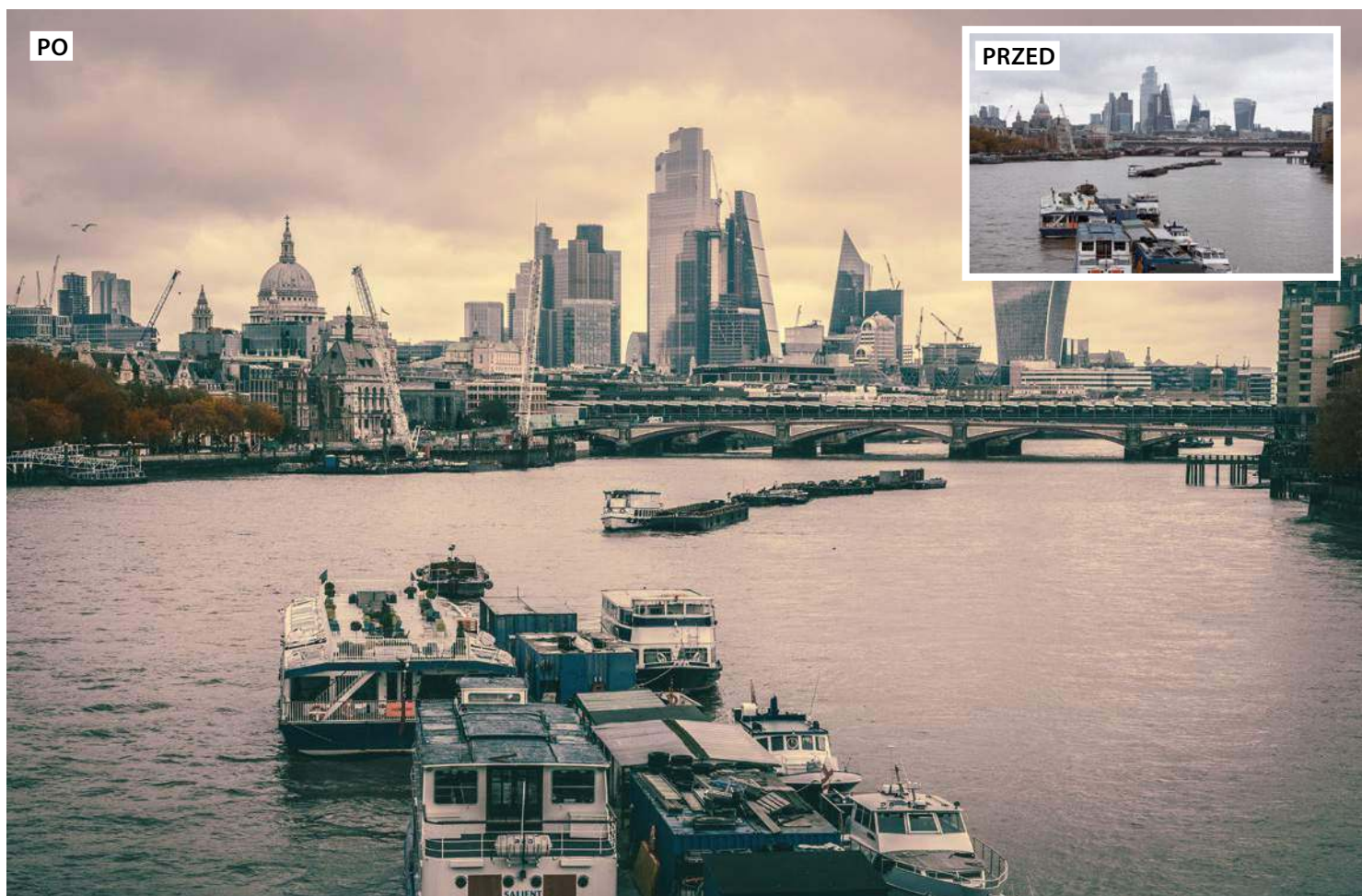
5 Ostrość i szczegółowość Rozciągnij ekran palcami, aby powiększyć obraz i użyj zakładki Detail, aby wyostrzyć obraz i zredukować szum. Małe ekrany sprawiają, że obrazy wydają się ostrzejsze, więc weź to pod uwagę, jeśli planujesz swoje fotografie wydrukować.

3 Kontrola Krzywej Kliknij ikonę Krzywej lub przycisk Curve, aby uzyskać dostęp do w pełni edytowalnej krzywej tonalnej. Korzystaj z tego narzędzia tak samo, jak w komputerowej wersji programu. Prawidłowe rozmieszczenie punktów może być trudne, dlatego zalecamy stuknięcie raz, aby dodać punkt, a następnie przeciągnięcie go, aby zmienić jego położenie.

6 Plik wyjściowy W aplikacji mobilnej wybierz opcję eksportu, która zapewnia największą kontrolę nad jakością plików. Prosta opcja „zapisz na urządzeniu” jest często ograniczona pod względem wyboru parametrów. Wyeksportuj obraz w najwyższej rozdzielczości i z najniższą możliwą kompresją. Kopie gotowych obrazów zapisuj na karcie pamięci telefonu lub w chmurze.

PO

PRZED

HISTORIA UKRYTA ZA KADREM

Fotograf: Andy Hunting
Instagram: @andypedant
Miejsce: Asuan, Egipt
Parametry: Fuji XT-10;
12 mm, 1/60 s, f/2,8, ISO 640

Historia powstania zdjęcia: Najbardziej ekscytujące w byciu fotografem jest odkrywanie nowych perspektyw. Podczas podróży nasz czas jest często ograniczony, dlatego z dala od domu, do tworzenia obrazów, podchodzi się w zupełnie inny sposób. Kiedy Andy Hunting udał się na wycieczkę do Egiptu, czekało tam na niego wiele nowych wrażeń i twórczych wyzwań.

„To zdjęcie zostało zrobione w świątyni Philae na wyspie Agilkia, która znajduje się pomiędzy starą i nową tamą na Asuanie. Gdy tylko natknąłem się na tych dwóch Egipcjan, odruchowo zrobiłem zdjęcie. Wszystkie elementy układały się tak, jak powinny – kadr, linie wiodące, trójpodział, spojrzenie jednego z bohaterów. Dzięki dominacji koloru piaskowca obraz ten wydaje się niemal monochromatyczny, a zdjęcie emanuje spokojem – obaj miejscowi byli bardzo zrelaksowani. W pewnym momencie próbowałem nawet usunąć te dwa kubki kawy, ale w porę zdałem sobie sprawę, że dodają temu ujęciu wiele z jego spokojnego charakteru”.

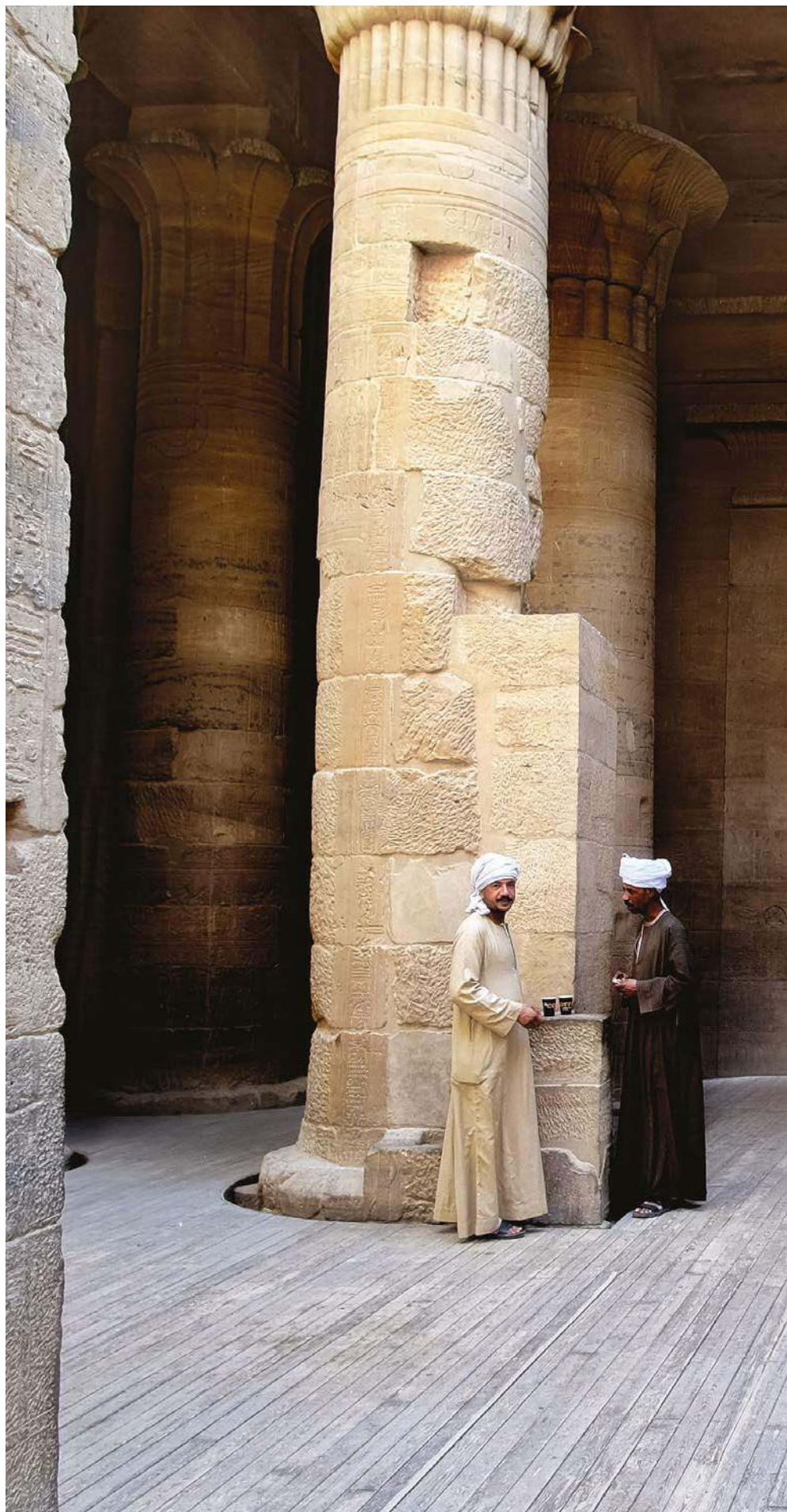
Fotografia ta dotyczy nie tylko architektury, lecz także ukazuje mieszkańców. Dzięki widocznym na zdjęciu dwóm postaciom zmięczona została twardość kamiennych filarów. To, co mogło być standardowym ujęciem starożytnej budowli, zyskało teraz aspekt humanistyczny.

„Głównym wyzwaniem był upał” – mówi Andy. „Zdjęcie zostało zrobione o 8 rano, ale nawet wtedy było 45°C – a temperatura w cieniu była niewiele niższa”.

Oprócz gorąca, należy pamiętać również o tym, że w takich miejscach także sprzęt fotograficzny może wymagać specjalnego traktowania. Egipt słynie z pustynnych krajobrazów i należy uważać, aby ziarenka piasku nie dostały się do wnętrza obiektywu. Szczególnie wrażliwe na to są zoomy, dlatego warto je chronić za pomocą dodatkowego filtra umieszczanego przed przednią soczewką.

Z prawej **Świątynia spokoju**

Andy wyprostował pionowy i dodatkowo rozjaśnił ciemniejsze obszary, aby zachować kontrast, ale nie stracić przy tym widoczności szczegółów.

ZNAJDŹ WŁASNY WIZUALNY STYL

Ucz się nowych technik fotografowania i sposobów edycji, by wypracować swój własny, unikatowy „look”.

W fotografii pojęcia takie jak estetyka czy wizualny styl są pojemne i nieprzejrzyste. Niemniej zdjęcia prezentowane wspólnie w albumach i na wystawach pozwalają często dostrzec charakterystyczne zabiegi (określone kadrowanie, sposób posługiwania się barwą czy światłem), które składają się na coś określanego jako styl danego artysty. Jeśli wyraźnie oddziałuje on na odbiorców, szybko może stać się trendem, a to stwarza pokusę tworzenia prac utrzymanych w podobnym, charakterystycznym stylu. Często zaczynamy więc inspirować się ograniczoną grupą artystów, próbując odtwarzać elementy wizualnego języka jednego czy dwóch fotografów. Efekt ten został znacznie wzmocniony w erze mediów społecznościowych, gdzie garstka użytkowników bywa faworyzowana przez algorytmy i może wykreować globalną modę na jakiś styl. Chociaż może to

być dobry punkt wyjścia do eksperymentowania z zaawansowanymi technikami, naśladowanie innych pozbawia nas możliwości robienia tego, co wydaje się naturalne w naszym własnym sposobie fotografowania. Czujemy presję, by tworzyć podobne treści, jednocześnie starając się na siłę dodać coś wyjątkowego i artystycznie satysfakcjonującego. W tym artykule postaramy się zachęcić Cię do pójścia własną drogą. Podpowiemy jak tworzyć obrazy, które są nowoczesne, zachowują komercyjny potencjał, ale nadal pozostawiają przestrzeń do artystycznych eksperymentów. Proces znajdowania własnego stylu nie musi być przykrym obowiązkiem – może to być zabawna podróż, która będzie wymagała zdobycia kolejnych umiejętności i pozwoli używać sprzętu fotograficznego w nowatorski sposób.

KREATYWNYCH
POSZUKIWACZY
WSPIERA:

Canon

Sprzęt nie jest najważniejszy...

...ale wybierz taki, który nie będzie Cię ograniczał

Wielu początkujących fotografów uważa, że posiadanie drogiego i zaawansowanego sprzętu jest warunkiem osiągnięcia wspaniałych rezultatów. Mamy dobre wieści – szybki rozwój technologii sprawił, że dziś nawet amatorski aparat pozwala robić zdjęcia wysokiej jakości (również w słabym świetle), a dzięki jeszcze szybszym i dokładniejszym systemom pomiaru, zdjęcia są dobrze naświetlone i zawsze ostre. Zaawansowana automatyka nie zwalnia nas oczywiście z myślenia i konieczności poznania kluczowych zależności rządzących fotografią. To świadome operowanie czasem naświetlania czy wielkością przysłony często stanowić będzie klucz do uzyskania konkretnych efektów. Również wybór właściwej optyki ma zasadnicze znaczenie dla tworzenia zdjęć w określonym stylu. I ponownie nie chodzi o to, by rujnować się na obiektywy z półki profesjonalnej – również w liniach konsumenckich znajdziemy wiele perełek, które oferują określony zestaw cech i świetne właściwości optyczne, a do tego są w zasięgu portfela ambitnego amatora. Oto kilka naszych typów!

EOS R50 - mały wielki aparat

Niewielki korpus, dla tych z dużymi ambicjami

Canon EOS M50 był jednym z najpopularniejszych modeli dla ambitnych fotoamatorów a EOS R50 jest jego najnowszym wcieleniem. Dużo bardziej wydajny i zaawansowany, ale równie mały i wygodny w obsłudze. EOS R50 bazuje na 24-megapikselowej matrycy APS-C, wyposażonej w najnowszy układ ostrzenia Dual Pixel CMOS AF II, który wykrywa i śledzi zarówno ludzi, jak i zwierzęta oraz pojazdy i działa też we wszystkich ustawieniach trybu filmowego. W trybie zdjęć seryjnych potrafi fotografować z prędkością do 15 kl./s (migawka elektroniczna), a po przełączeniu w tryb wideo nagrywa klipy w rozdzielczości 4K do 30 kl./s. Obraz próbowany jest z rozdzielczości 6K, co przekłada się na jeszcze większą szczegółowość i wyrazistość. Sama konstrukcja jest mała i bardzo zgrabna. Otrzymujemy 3-calowy obracany ekran dotykowy TFT LCD o rozdzielczości 1,62 Mp, wizjer elektroniczny 2,36 Mp oraz intuicyjny system obsługi oparty o pokrętkę funkcyjną i tylny wybierak. Wielką zaletą modelu EOS R50 są jego gabaryty - mierzy zaledwie 116 x 85 x 68 mm i waży tylko 328 g. Zasilająca go bateria pozwoli na wykonanie co najmniej 440 zdjęć.

Z LUSTREM CZY BEZ?

Choć na rynku wciąż znajdziemy wiele świetnych lustrzanek (używa ich nadal wielu zawodowców), nie ma wątpliwości, że przyszłością są aparaty bez lustra. Poza mniejszą wagą i wymiarami oferują one też wiele innych benefitów, takich jak systemy AF z detekcją oka i rozpoznawaniem obiektów, łatwe filmowanie i lepsza kontrola nad uzyskiwanymi efektami dzięki przewizualizacji uzyskiwanego efektu w wizjerze jeszcze przed wciśnięciem spustu.

Technologia po Twojej stronie

Nowoczesne funkcje w aparatach Canon EOS R, które sprawiają, że fotografowanie jest jeszcze przyjemniejsze

Zawsze połączony

EOS R50 bez problemu łączy się z urządzeniami mobilnymi za pomocą technologii Bluetooth i Wi-Fi. Dzięki temu można łatwo przysyłać zdjęcia by szybko je edytować. Dzięki aplikacji Canon Camera Connect aparat można też obsługiwać zdalnie, by rejestrować np. autoportrety.

Kontakt wzrokowy

Nawet amatorskie korpusy z rodziny Canon EOS R oferują czuły i precyzyjny autofocus, wspomagany dodatkowo przez system detekcji oka. To wyjątkowo użyteczna funkcja, która zupełnie odmieni Twój sposób pracy. Ostrość podąża za ruchami bohatera i niełatwo ją oszukać!

Łatwe filmowanie

Jeśli lubisz dokumentować swoje hobby i dzielić się nim z innymi spodoba Ci się funkcja automatycznego filmowania w pionie. W trybie Full HD 120p możliwe jest też rejestrowanie filmów w zwolnionym tempie – z szybkością czterokrotnie mniejszą niż standardowa.

Trzy obiektywy warte uwagi Uniwersalny zoom i jasna stałka, to para idealna.

Canon RF 16 MM F/2,8 STM

Idealna stałka do codziennej fotografii. Zdecydowanie jeden z najciekawszych obiektywów z kompaktowej linii Canon RF. Idealnie sprawdzi się jako lekki (165 g!) towarzysz w podróży i będzie stanowił świetne uzupełnienie dla standardowego zooma. Soczewka asferyczna PMo, zapewnia doskonałe kolory a silnik STM bardzo szybkie i ciche ostrzenie - świetnie nadaje się więc również do vlogowania.

Canon RF-S 18-150 MM F/3,5-6,3 IS STM

Wyjątkowo uniwersalny zoom typu all-in-one. Dzięki dużej rozpiętości ogniskowych oferuje zakres od szerokiego kąta po użyteczne zbliżenie. Zaprojektowany specjalnie pod matryce APS-C zapewnia bardzo dobrą jakość optyczną. Jest cichy i szybki (silnik STM) a optyczna stabilizacja IS przyda się podczas fotografowania z ręki przy dłuższych ogniskowych. Lekki i kompaktowy, idealny w podróż!

Canon RF 15-30 MM F/4,5-6,3 IS STM

To obiektyw, który polubią zwłaszcza fani filmowania, architektury i krajobrazów. Zapewnia szerokie pole widzenia, bardzo dobrą korekcję geometrii i wygodną obsługę, m.in. dzięki funkcyjnemu pierścieniowi. Jest przy tym lekki, cichy (silnik STM) i stabilizowany, co ułatwi wykonywanie nieporuszonych zdjęć w słabym świetle. Ostrzy już od 12,8 cm, więc zyskujemy też macro 1:2.

Technika fotografowania

Wprowadzenie kilku drobnych zmian do klasycznego obrazowania może mieć ogromny wpływ na ostateczny wygląd Twojego zdjęcia

Podczas gotowania czegoś nowego, nawet jeśli korzystasz z gotowego przepisu, nadal masz pole do eksperymentowania. Dwóch szefów kuchni, korzystających z tych samych składników, może przygotować dania, które będą różnić się od siebie konsystencją i smakiem. Czy to samo dotyczy fotografii? Czy przy wielu sposobach obrazowania tych samych tematów i ograniczonej liczbie kombinacji wykorzystywanych elementów

wyposażenia, fotograf może wypracować własną metodę robienia zdjęć? Nie zawsze. Może jednak świadomie zmodyfikować recepturę tak, aby proporcje składników, takich jak światło, detal i kolor – różniły się co do proporcji. Podobnie jak dodanie dodatkowej szczypty soli, skupienie się na zrównoważeniu ekspozycji, ukierunkowanej na przykład na ukazanie faktury obiektu i jego koloru może zdecydowanie zmienić

styl obrazu. Przyjrzyjmy się zatem, co można zrobić za pomocą aparatu, aby szybko i łatwo wprowadzić coś odświeżającego do swojego sposobu obrazowania. Zaletą prezentowanych tutaj technik jest to, że można je szybko dostosować do wszelkich aktualnych trendów dominujących w mediach społecznościowych lub preferowanych stylów komercyjnych, co pozwala wprowadzać zmiany w sposób odwracalny i bez wielkiego stresu.

1 | Celowe prześwietlenie

Już samo przesunięcie histogramu może pomóc przyciągnąć wzrok oglądających. Ale nie zawsze.

Z pewnością nie ma nic gorszego, niż odbijanie się od skrajności i radykalna zmiana nastroju zdjęcia. Próby przekształcenia ciemnej sceny pochmurnego popołudnia w jasne, zwiewne ujęcie - i odwrotnie - stworzenia stonowanego, minimalistycznego obrazu na karaibskiej plaży w południe, skazane są na niepowodzenie.

Chociaż można zneutralizować warunki otoczenia, często lepiej jest podkreślić jeszcze te, które zastałeś. Zidentyfikuj najbardziej wyraziste cechy sceny i celowo niedoświetl lub prześwietl obraz, aby stały się one jeszcze bardziej widoczne. Przyciemnij nastrojową scenę i obniż kontrast, a zamgloną rozjaśnij, aby uzyskać fotografie utrzymane w ciemnej lub jasnej tonacji.

Włącz funkcję ostrzegania o prześwietleniu lub niedoświetleniu obrazu, aby móc wizualizować utracone szczegóły na tylnym wyświetlaczu aparatu – dzięki temu dowiesz się, czy utrata informacji ma miejsce tylko w pożądanym obszarach sceny, czy też sam obiekt staje się niedoświetlony lub prześwietlony.

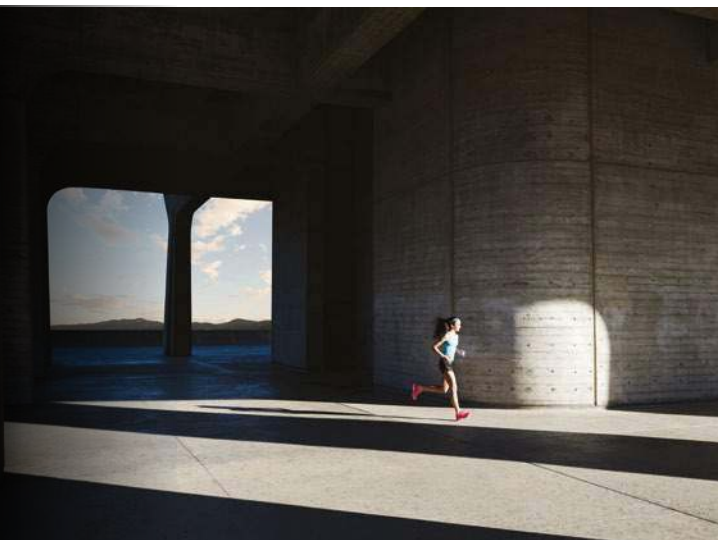

2 | Zmień kierunek oświetlenia

Baw się cieniami, aby wpływać na ogólny kontrast

Często wykonujemy zdjęcia za każdym razem w ten sam sposób, nawet nie zdając sobie z tego sprawy. Jedną z decydujących o tym kwestii może być to gdzie umieszczamy główne źródło światła – czy to lampy błyskowej, czy słońca. Spróbuj stanąć z aparatem z drugiej strony obiektu i oświetlić go od tyłu, aby odkryć niedoceniane możliwości i potencjał pracy pod światło.

Podświetlenie wywołuje spadek nasycenia kolorów, tworząc nowoczesny lifestyle'owy wygląd, który jest popularny w fotografii komercyjnej i reportażowej. Spróbuj też przesunąć źródło światła – umieszczenie go bezpośrednio w kadrze da inny efekt, niż gdyby znajdowało się poza nim. Podobnie zmiana położenia aparatu względem światła może ukryć lub odsłonić faktury i wpłynąć na sposób edycji obrazu. Jeśli zauważysz, że fotografujesz ze strefy cienia w stronę światła, to następnie stań w świetle i przyjrzyj się, jak możesz użyć cieni do podzielenia kompozycji.

Pomyśl, o optyce

Testuj nowe obiektywy, aby uzyskać nieoczekiwane rezultaty

Jeśli sięganie po ten sam obiektyw przy robieniu danego typu zdjęć stało się dla Ciebie instynktowne, zerwanie z tym przyzwyczajeniem może być naprawdę odświeżające. W portrecie spróbuj przymknąć przysłonę, zamiast automatycznie maksymalnie ją otwierać (zadbaj jednak o czyste tło) a fotografując krajobrazy, przekonaj się jak Twoje zdjęcia odmieni skompresowanie planów za pomocą długiego zooma, zamiast wybierać, jak zawsze, obiektyw ultraszerokokątny.

CANON RF-S 55-210/5,7,1 IS STM

Długi obiektyw nie musi być drogi. Ten lekki zoom oferuje zasięg ponad 300 mm (po przeliczeniu dla pełnej klatki), stabilizację optyczną, cichy silnik STM i kosztuje przy tym niewiele ponad 2000 zł.

3 | Zerwij ze sztafpą

Złam zasady fotografując temat inaczej niż zwykle

Chociaż w tym kontekście często mówi się o „łamaniu zasad”, lepiej jest rozważyć dostosowanie konwencji jako sposobu na zrobienie czegoś oryginalnego. Kojarzymy pewne zestawienia kolorów, style oświetlenia i dobór obiektywów z określonymi tematami. Wykonujemy portrety za pomocą średniego teleobiektywu z mocno otwartą przysłoną, używamy oświetlenia bocznego do podkreślania rysów twarzy i ocieplamy światło za pomocą filtrów CTO w celu uzyskania miłego dla oka odcienia skóry. Dlaczego jednak nie użyć szerokokątnego obiektywu, aby pokazać więcej tła, lub podłużnych, wąskich softboksów, ale bez światła wypełniającego, aby podkreślić jedynie formę, i uwydatnić chłodniejsze odcienie i uzyskać kinowy efekt? Dokonywanie niesztampowych wyborów może doprowadzić do zmiany przyzwyczajeń. Być może wpadniesz na nowe pomysły w pełni wykorzystując swoje umiejętności.

© Tara Moore/Stone za pośrednictwem Getty Images

PRZED

4 | *Rób celowo „płaskie” zdjęcia*

Obniż kontrast, aby zwiększyć możliwości późniejszej edycji

Filmowcy są dobrze zaznajomieni z pojęciem „płaskiego” profilu. Klipy wideo nagrywane z takimi ustawieniami, często określanymi jako profil Log, charakteryzują się dużym zakresem dynamiki tonalnej, dając później większą swobodę podczas gradacji kolorów na etapie postprodukcji. Chociaż w przypadku fotografii możemy po prostu zapisywać zdjęcia w plikach RAW, dążenie do robienia zdjęć o dużej rozpiętości tonalnej może pomóc w opracowaniu oryginalnego stylu. Fotografowanie w pochmurny dzień lub szukanie kompozycji minimalizujących mikrokontrast w kluczowych obszarach zwiększy szanse na uzyskanie niestandardowego wyglądu. Spróbuj włączyć funkcję Optymalizacji zakresu dynamicznego (DRO), nawet podczas robienia zdjęć w formacie RAW – chociaż aparat nie będzie wówczas w żaden sposób przetwarzał obrazu, to w tym ustawieniu korpus często automatycznie dostosuje ekspozycję w celu uchwycenia maksymalnego zakresu odcieni, we wszystkich trybach poza trybem manualnym. Wynikowy obraz będzie miał maksymalny potencjał odzyskiwania szczegółów w światłach i w cieniach i swobody dokonywania gradacji kolorów. Pomyśl o tym jak o technice wspomaganego algorytmem naświetlania na światła.

6 | *Fotografuj przez obiekty w oryginalny sposób*

Nadaj swoim zdjęciom przestrzenny charakter i twórz bardziej intymne ujęcia

1 Ustaw maksymalny otwór przysłony Naszym celem jest zmniejszenie widoczności elementów pierwszego planu, więc upewnij się, że maksymalnie otwierasz przysłonę obiektywu. To uzyskiwana w ten sposób mała głębia sprawia, że obiektywy RF 50 mm f/1,8 i 85 mm f/2 są tak popularne wśród użytkowników mediów społecznościowych.

2 Wybierz wysokość ustawienia aparatu Musimy uwypuklić ostrość elementów pierwszego planu, więc obniż lub podnieś aparat, aby móc fotografować prostopadle do nich. Najpierw zrób zdjęcia z ręki, aby znaleźć optymalną głębię ostrości, a następnie zamocuj korpus na statywie.

PO

5 | **Dodaj niewidoczny błysk**

Wykorzystaj i równoważ oświetlenie tworzone przez naturalne i sztuczne źródła światła

Innym nieoczywistym składnikiem charakterystycznego stylu niektórych fotografów jest odpowiednio zbalansowany udział światła naturalnego i sztucznego. Prawidłowo wykorzystany błysk flesza może być nie do odróżnienia od światła zastanego, ale nadal wprowadzać cienie i podkreślać detale zgodnie z intencją autora. Jeśli rzadko używasz lampy błyskowej, spróbuj umieścić ją z dala od aparatu, aby zobaczyć, jak wpłynie to na rejestrowane przez Ciebie zdjęcia. W ten sposób można fotografować nawet krajobrazy. Wybierz odpowiednie dla zastanych warunków parametry ekspozycji, a następnie zacznij dodawać błysk, stopniowo zwiększając jego siłę - aż będziesz zadowolony z uzyskiwanego efektu. Niezależnie od typu obiektu, zmieniaj odległość i kierunek, z którego świeci lampa, aby miejscowo dostosować kontrast. Kontroluj widoczność błysku, zmniejszając lub zwiększając wartość ekspozycji dla światła otoczenia, używając do tego celu: czasu migawki, wielkości otworu przysłony lub czułości matrycy.

Popularnym stylem obrazowania jest zastosowanie małej głębi ostrości w gatunkach, w których taka technika robienia zdjęć nie jest zbyt często wykorzystywana. Zauważalnym ostatnio trendem w serwisach społecznościowych, zwłaszcza na Instagramie, jest robienie ujęć krajobrazowych z wyraźnie rozmytym elementem pierwszego planu. Możemy więc

wykorzystać tę modę, jako bazę do stworzenia własnego stylu. Zwiększ głębię ostrości na pierwszym planie, a nie za obiektem, aby stworzyć wrażenie intymnej obserwacji ukrytego szczegółu. Może to sprawić, że nawet zwyczajne tematy będą bardziej intrygujące, więc jest to świetny sposób na robienie przyciągających wzrok ujęć nawet we własnym ogrodzie.

3 Przybliż Zmieniaj ogniskową lub odległość do elementów pierwszego planu, aby wypełnić nimi kadr, jednocześnie kontrolując siłę ich obecności na obrazie. Im bliżej obiektywu znajdują się te elementy, tym bardziej będą przenikać obraz, zmieniając wygląd zdjęcia.

4 Sprawdź ostrość Podczas fotografowania przez coś z małą odległości może być trudno zobaczyć, które obszary są częściowo zasłonięte. Nieostra roślinność może wydawać się prawie przezroczysta, ale powiększ podgląd obrazu, aby sprawdzić, czy rozmyte elementy nie zmniejszają widoczności krytycznie ważnych szczegółów.

W edycji

Uwolnij kreatywność podczas postprodukcji

Rewolucja fotograficzna w mediach społecznościowych nie miałaby miejsca bez twórczej swobody, jaką dają współczesne programy do edycji. Nawet podstawowe narzędzia pozwalają dostosować kolorystykę, tonalność i selektywnie ukrywać lub ujawniać szczegóły. Te wszystkie sposoby modyfikowania obrazu są kluczem do wypracowania indywidualnego, charakterystycznego stylu. Najważniejszą rzeczą, jeśli chodzi o udane fotografowanie i edytowanie zdjęć, jest upewnienie się, że to, co robisz za pomocą aparatu, nie stoi w sprzeczności z tym, co chcesz osiągnąć w postprodukcji. Wprowadzanie istotnych zmian w jasności sceny powoduje często utratę widoczności szczegółów lub zwiększa zaszumienie obrazu. Podobnie, jeśli chcesz, aby Twoje zdjęcia miały niski globalny kontrast, edycja może dać nieprzewidywalne rezultaty.

Przyjrzyjmy się zatem, jak zintegrować ze sobą etapy fotografowania i edycji w ramach procesu tworzenia gotowego obrazu, aby móc uzyskać jak najbardziej spójne efekty.

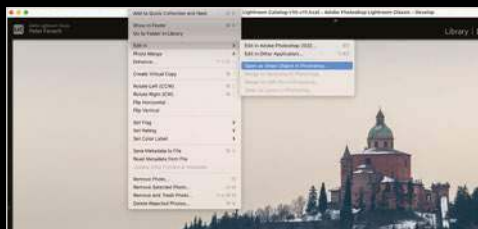
Dodatkowe obiekty

Chociaż koncepcja dodawania do zdjęcia elementów, których nie było w obrębie sceny w momencie fotografowania, była kiedyś uważana za „zbrodnię”, dziś jest już w pełni akceptowalna. Jeśli Twoim celem jest stworzenie artystycznej kompozycji, sfotografuj w tym samym otoczeniu dodatkowe elementy sceny – będziesz mógł później wykorzystać je dodając więcej detali do swoich zdjęć. Rośliny, opadłe płatki kwiatów, ptaki i budynki mogą stanowić przydatne obiekty, które warto zapisać w swojej bazie zdjęć do fotomontażu.

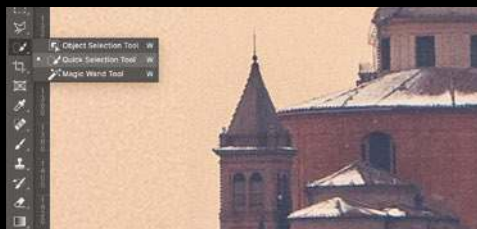

7 | Naucz się wycinać obiekty

Poznaj techniki zaznaczania, przesuwania i lokalnej edycji ujęć

1 Stwórz kontrast Jeśli istnieje mocny kontrast między obiektem a jego otoczeniem, to często ułatwia to wykonanie selekcji tematu w oprogramowaniu. Dlatego otwórz plik RAW jako obiekt inteligentny, dzięki czemu będziesz w stanie ekstremalnie podnieść kontrast, aby dokonać selekcji, a później go stonować.

2 Szybkie zaznaczanie Zacznij od zgrubnego zaznaczenia obiektu za pomocą narzędzia szybkiego zaznaczania opartego na pędzlu. Pomaluj pędzlem obiekt, usuwając wszelkie niepotrzebnie zaznaczone obszary. Jeśli tło jest jednolite, rozważ dokonanie jego selekcji, zamiast tematu, ponieważ może to przyspieszyć cały proces zaznaczania.

3 Wyglądnij krawędzie W swoim oprogramowaniu otwórz okno dialogowe Zaznacz i maskuj i ustaw wartość promienia udoskonalania stosownie do charakteru szczegółów otaczających krawędzie obiektu. W przypadku włosów lub roślinności należy zastosować wyższą wartość. Aby dokładniej zdefiniować krawędzie, użyliśmy dostępnego w programie Photoshop narzędzia Pędzel poprawiania krawędzi.

4 Dekontaminacja Jeśli w Twoim programie dostępna jest funkcja dekontaminacji barw, zaznacz tę opcję, aby usunąć plamy koloru z tła. Jest to bardzo przydatne narzędzie, jeśli fotografowałeś w otoczeniu, w którym światło odbijało się od kolorowych powierzchni. Wybierz opcję Nowa warstwa z maską.

5 Rozdziel według koloru Aby udoskonalić wyodrębnione obiekty lub zaznaczyć obiekty częściowo przezroczyste, takie jak ślady ruchu, użyj opcji Zakres kolorów. Wywołaj polecenie Zaznacz > Zakres kolorów i wybierz odcień docelowy, taki jak Światła. Użyj funkcji Tolerancja, aby kontrolować dokładność selekcji.

6 Podgląd selekcji W przypadku dowolnego zaznaczonego obiektu na jego własnej warstwie można wyświetlić podgląd jakości wyodrębnienia, dodając pod nią warstwę o jednolitym kolorze. Wybierz kolor szary, przyjrzyj się krawędziom zaznaczenia i sprawdź, czy obiektowi nie brakuje żadnych szczegółów.

SUPERREALIZM

Subtelnie ulepszaj elementy, które już istnieją, aby poprawki wprowadzane w postprodukcji wyglądały naturalnie, a jednocześnie dodawały zdjęciu siły wyrazu.

GŁĘBIA

Aby uzyskać wrażenie trójwymiarowości w przypadku bardziej płaskich scen, eksperymentuj z dodawaniem warstw szczegółów.

PORA DNIA

Aby dopasować do siebie style fotografowania i edycji, edytuj kolory w oparciu o preferowaną porę wykonywania zdjęć.

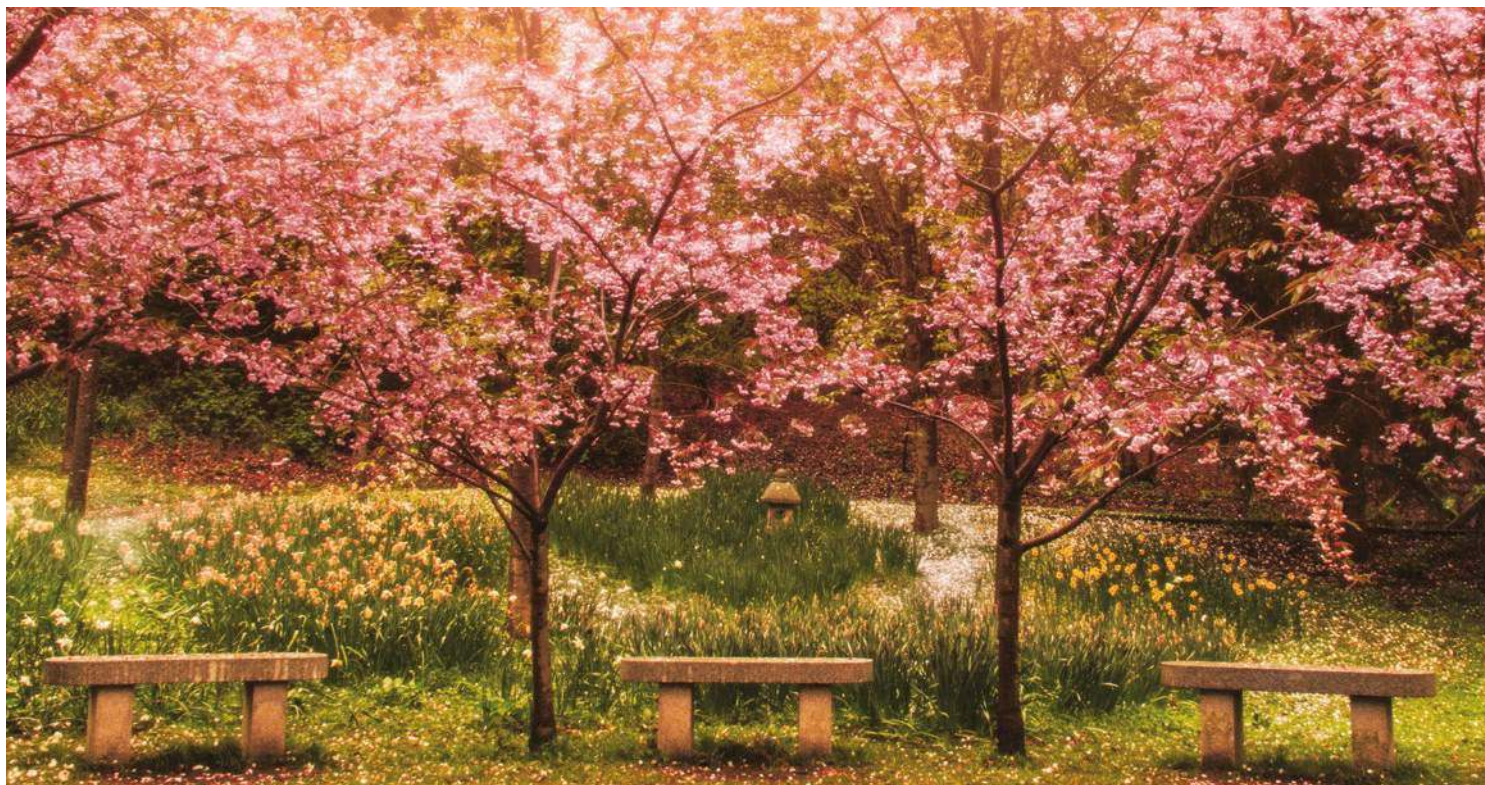
9 | Dodawanie efektów świetlnych

Twórz nastrojowe oświetlenie niezależnie od pory dnia i warunków pogodowych

Jedną z zalet robienia „płaskich” zdjęć jest swoboda dodawania nie-standardowego oświetlenia i koloru, niezależnie od pory dnia, w jakiej zarejestrowany został obraz. Przykładem może być tu przemysł filmowy, w którym wrażenie oświetlenia nocnego uzyskiwane jest poprzez niedoświetlenie sceny nagrywanej

w dzień i zastosowanie chłodnego balansu bieli. W oprogramowaniu można dodać artystyczne efekty promieni i plam światła, aby subtelnie poprawić atmosferę. Można to zrobić za pomocą filtra Flary obiektywu nałożonego na czarną warstwę wypełnienia. Po wybraniu trybu mieszania Ekran czerni zniknie,

a rozbłysk będzie można ustawić w dowolnie wybranej części kadru. Ewentualnie w edytorze RAW użyj gradientu radialnego, aby zwiększyć ekspozycję i zastosować ujemną wartość parametru Usuwanie zamglenia. Dobrym pomysłem jest wówczas umieszczenie źródła światła poza kadrem, ale to tylko sugestia.

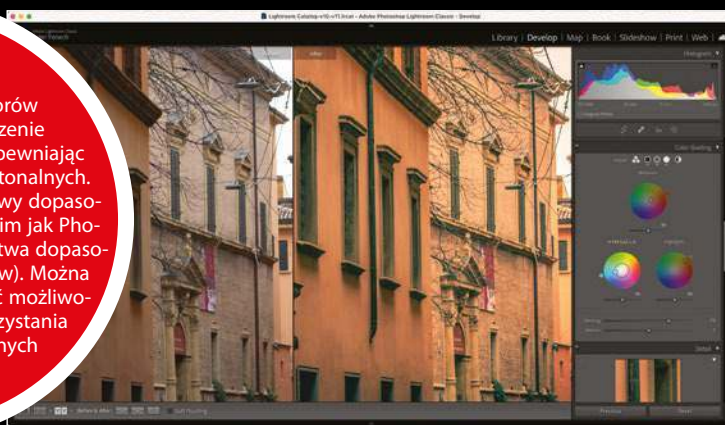
Mistrzowska korekcja barwna

Stwórz własny, rozpoznawalny styl gradacji kolorystycznej

Gradacja kolorów to termin, który trafił do fotografii z branży filmowej, ponieważ te dwa typy mediów w zakresie postprodukcji są dziś do siebie dość zbliżone. Choć korekcja kolorów ma miejsce od czasów pierwszych analogowych filmów, zróżnicowane tonowanie barw dla każdego kanału barwnego jest dziś popularnym trendem, który może stanowić podstawę stworzenia własnego stylu. Dobrym punktem wyjścia jest podjęcie decyzji, czy wolisz obrazy, które są ogólnie ciepłe, z większą liczbą kolorów o niskiej temperaturze barwowej wyrażonej w kelwinach, czy raczej chłodne, z przewagą barw o wysokiej temperaturze. Oto trzy podstawowe metody łatwej gradacji kolorystycznej.

UŻYCIE TABELI LUT

Tabele odnośników kolorów umożliwiają przeprowadzenie szybkiej gradacji kolorów, zapewniając szereg gotowych kombinacji tonalnych. Można je stosować jako warstwy dopasowania w oprogramowaniu takim jak Photoshop (Warstwa > Nowa warstwa dopasowania > Wyszukiwanie kolorów). Można też jeszcze bardziej zwiększyć możliwości ich kreatywnego wykorzystania poprzez stosowanie różnych trybów mieszania.

OKNO PANELU GRADING

W wielu edytorach plików RAW narzędzie to składa się z trzech okręgów kolorów, po jednym dla cieni, półtonów i światła. Zaczynaj od nałożenia koloru w obszarze cieni, a następnie przeciwnie zabarw światła i w analogiczny sposób pokoloruj półtony.

ZALETY: ŁATWOŚĆ UŻYCIA, SZYBKOŚĆ

WADY: MNIEJSZA PRECYZJA

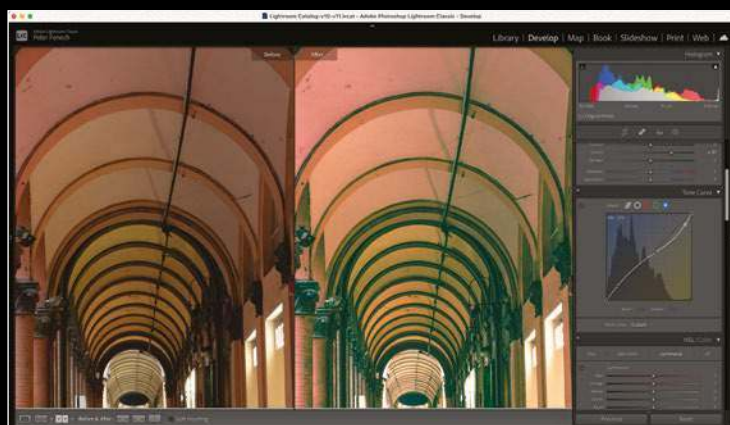
10 | *Twórz ciekawe warstwy faktur*

Dodaj fakturę wokół obiektu, aby stworzyć intrygujący obraz

Możliwość dodawania faktur można uznać za tajną broń każdego retuszerza. Nakładanie ich pozwala subtelnie wzmocnić spójność tematyczną ujęcia i wprowadzić efekty, których uzyskanie podczas fotografowania jest trudne. Chociaż pliki tekstur można pobrać z różnych internetowych serwisów, lepszym – i tańszym – rozwiązaniem jest zbudowanie własnej biblioteki faktur. Przy okazji każdej sesji staraj się uchwycić coś nowego – na przykład popękane chodniki, zapiaszczone stare ściany, potłuczone szkło i krople deszczu

na przedniej szybie samochodu. Można je później dodawać jako nakładki, przeciągając je do dokumentu ze zdjęciem jako nową warstwę i zmieniając tryb mieszania. Ewentualnie wybierz interesujący szczegół i w Photoshopie lub podobnym programie wywołaj polecenie Edycja > Zdefiniuj wzorek. Nadaj mu nazwę, a będziesz mógł używać go w przyszłości jako pędzla. Pęknięcia mogą również służyć jako błyskawice lub roślinność i można je wykorzystać do połączenia ze spadającymi liśćmi lub elementami pierwszego planu.

Chociaż pliki tekstur można pobrać z różnych internetowych serwisów, lepszym – i tańszym – rozwiązaniem jest zbudowanie własnej biblioteki

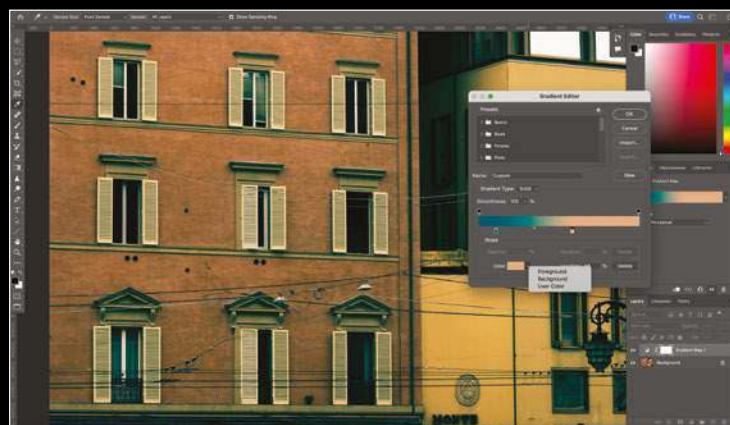

KRZYWE RGB

Krzywe to potężne narzędzie dostępne w większości aplikacji. Zmieniając przebieg krzywej każdego kanału koloru, można precyzyjnie dopasować każdy z zakresów odcieni. Ten sam panel pozwala również zmienić wartość ekspozycji.

ZALETY: BEZSTOPNIOWY ZAKRES TONALNY, INTERAKTYWNY INTERFEJS

WADY: ZŁOŻONA FUNKCJONALNOŚĆ

MAPA GRADIENTU

Jeśli nie zapisujesz zdjęć w plikach RAW lub cenisz sobie elastyczność pracy na warstwach, to większość zaawansowanych programów do edycji obrazu umożliwia stosowanie map gradientu. Określ kolory pierwszego planu i tła, dodaj warstwę mapy gradientu i zmień tryb mieszania, aby uzyskać pożądany efekt.

ZALETY: ŁATWE MASKOWANIE, WIELE STYLÓW MOŻLIWYCH DO UZYSKANIA POPRZECZ ZMIANĄ TRYBU MIESZANIA

WADY: EDYCJA JEST STRATNA, DŁUŻSZY PRZEPŁYW PRACY

WSPÓŁCZEŚNI KOWBOJE

Anouk Masson Krantz spędziła ponad dekadę na odkrywaniu
Dzikiego Zachodu i badaniu jego kowbojskiej kultury.
W swoich trzech książkach opowiedziała
o ich wartościach i sposobie życia.

Burza

„W książce *Ranchland: Wagonhound* obrazy
Anouk opowiadają historię ranczera
i przybliżają problemy zarządzania
historycznym ranczem”

Tekst: Kim Bunermann

Wszystkie zdjęcia © Anouk Masson Krantz

Wielu z nas ma w głowie stereotypowy obraz kowboja, który przedstawia mężczyznę w dżinsach i skórzanej kurtce, jadącego na koniu i pojedynkującego się na pistolety. Te błędne wyobrażenia stały się popularne odkąd pierwsze westerny pojawiły się na ekranach i zostały utrwalone przez hollywoodzkie filmy, książki i komiksy. Niezależnie od tego, czy były one kiedykolwiek prawdziwe, czy nie, w odczuciu współczesnej społeczności kowbojów jest to wypaczony obraz ich autentycznego życia.

Być może największą niespodzianką jest to, że w XXI wieku kowboje nadal istnieją. W rzeczywistości w wielu częściach Stanów Zjednoczonych kultura kowbojska jest wciąż bardzo żywa, a w stanach takich jak Teksas, Kolorado i Montana znaleźć można liczną społeczność kowbojów pomagających w prowadzeniu rancz.

Anouk Masson Krantz dokumentowała w swojej karierze fotograficznej współczesny Dzikie Zachód w USA. Ta urodzona

we Francji fotografka zawsze kochała konie, a po przeprowadzce do Nowego Jorku pracowała dla magazynu lifestyle'owego z redakcją w Cartier Headquarters w Paryżu. Wtedy właśnie jeden z jej najwcześniejszych projektów, *Wild Horses of Cumberland*, oderwał ją od gonitwy życia miejskiego Nowego Jorku i przeniósł do odległej społeczności wyspy Cumberland w Georgii, zamieszkałej głównie przez dzikie konie.

Rezultatem tego projektu był jej pierwszy album fotograficzny, po którym wydała jeszcze dwie bestsellerowe książki poświęcone społecznościom ranczerskim. Jej najnowsza książka pt. *Ranchland: Wagonhound* opowiada o życiu współczesnych kowbojów pracujących na ranczo w Wyoming.

Anouk, powiedz nam, co tak bardzo fascynuje Cię w życiu kowbojów...

Inspirujące jest poczucie siły płynącej z tej kultury, zwłaszcza jej niezależność, wartości i etyka pracy. Nie wspominając już o krajobrazach, które są niesamowite.

Anouk Masson Krantz

Anouk zyskała rozgłos za sprawą swoich zdjęć dokumentujących współczesną kulturę kowbojską w USA. Urodzona i wychowana we Francji przez matkę Holenderkę, przeniosła się do Nowego Jorku, a później studiowała w International Center of Photography. Jej prace zostały wyróżnione nagrodami International Photography Awards i International Monochrome Awards. Anouk wydała trzy bestsellerowe książki, a ostatnio także najnowszy album pt. *Ranchland: Wagonhound*, który ukazał się w listopadzie 2022 r. www.anoukkrantz.com | [@anoukmassonkrantz](https://www.instagram.com/anoukmassonkrantz)

Co stanowi o wyjątkowości tego projektu?

Chodzi o tych ludzi, ich zwierzęta, ziemię i ciężką pracę włożoną w budowanie ich własnej społeczności. Kiedy tam jesteś, możesz to poczuć i oddychać innym powietrzem. Wtedy rozumiesz, dlaczego ci ludzie robią to od 150 lat i wciąż nie rezygnują z takiego sposobu życia – i nie chodzi wcale o pieniądze. Żyją w swojej pięknej krainie i dopóki mają codziennie co zjeść i po prostu mogą przebywać w otoczeniu tych cudownych krajobrazów, są szczęśliwi – prawdopodobnie o wiele bardziej niż większość ludzi mieszkających w miastach.

W jaki sposób pielęgnują swoje tradycje?

Członkowie najstarszej rodziny, z jaką się spotkałam, są kowbojami już w dziewiątym pokoleniu. Możesz w to uwierzyć?! Ich dzieci chodziły do szkoły i poszły na studia, ale wszystkie wróciły. Po prostu uwielbiają być jedną wielką rodziną i razem pracować. Jednym z przesądów na temat kowbojów jest to, że są oni niewykształceni, a to po prostu nieprawda. Wielu z nich udaje się na studia magisterskie z dziedziny zarządzania biznesem, ponieważ dzisiaj taka wiedza i kwalifikacje są niezbędne do prowadzenia rancho.

Jak zdobyłaś zaufanie tak zgranej społeczności?

Jestem Francuzką i z pewnością outsiderką, więc pierwsze kontakty z wieloma z farmerów nie były łatwe. Jak poczułbyś się, gdyby nieznajomy poprosił Cię o możliwość fotografowania Twojego życia, domu i rodziny? Ich wątpliwości dotyczące tego, „co ona robi z tymi zdjęciami” i „czy to może odbić się negatywnie na naszej społeczności”, były zupełnie zrozumiałe. Moją intencją było spędzenie z nimi czasu, wysłuchanie ich opowieści i sfotografowanie ich w jak najbardziej realistyczny sposób. Bez inscenizacji, bez kostiumów – po prostu uchwycenie autentycznych wycinków z ich codziennego życia.

Jak udało Ci się rejestrować je z tak bliska?

Nie lubię nikomu deptać po stopach, a do tego ludziom należy okazywać szacunek. To dla mnie wielki przywilej, że mogę być tam razem z nimi. Zawsze staram się więc oddalić nieco od akcji, żeby pozostawać niezauważoną.

Jaki sprzęt znajduje się w Twojej torbie?

Wierz mi lub nie, ale zdjęcia do mojej nowej książki zostały prawie całkowicie zarejestrowane przy użyciu jednego aparatu i jednego obiektywu. Używam korpusu Fujifilm GFX 100 i obiektywu 45 mm, który jest niesamowicie ostry, i ten dwuelementowy

Z prawej, u góry

Uwolnienie

Aby uchwycić sceny codziennego życia na rancho Wagonhound, Anouk użyła aparatu Fuji GFX 100 z obiektywem 45 mm.

Sąsiednia strona, na górze

Oddech II

Wykorzystanie przez Anouk fotografii czarno-białej pozwala wyróżnić się integralnym elementem zdjęcia.

Z prawej

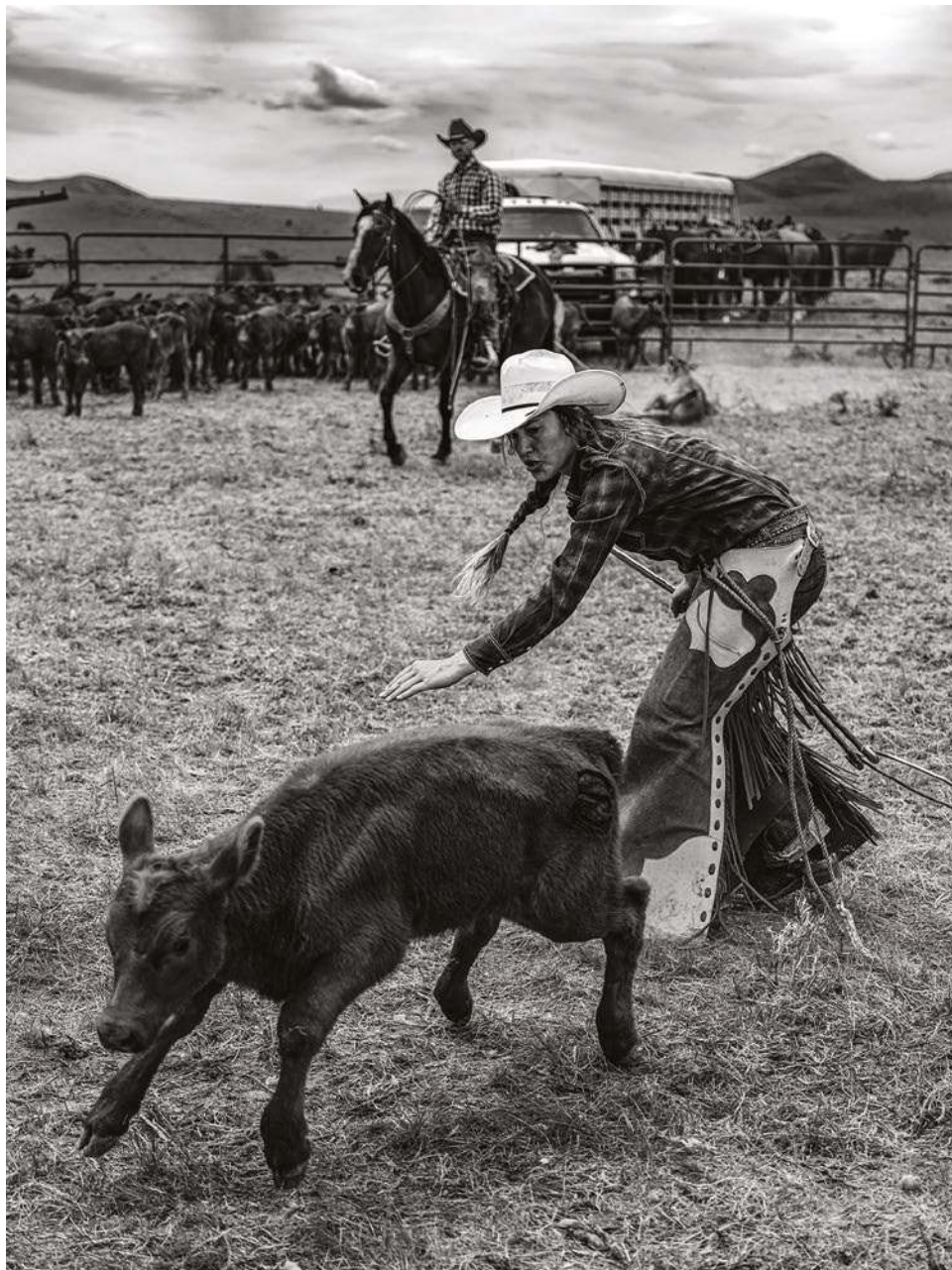
Pasma górskie

Anouk stawiająca czoła żywiołom i ujemnym temperaturom zimą w Wyoming.

Sąsiednia strona, na dole

Obóz wojenny

Anouk lubi wykorzystywać pustą, negatywną przestrzeń, jak widać to na tym zdjęciu przedstawiającym tipi i konie.

Powyżej

Chwyt

Dbałość o szczegóły, jaką można zauważyć na obrazach Anouk, oferuje rzadki wgląd we współczesną kulturę kowbojów i ranczerów z punktu widzenia osoby pochodzącej z zewnątrz.

Z prawej, u góry

Rambo

Na tej fotografii widać linie prowadzące wzrok do głównych bohaterów sceny, kowboja i jego konia.

Z prawej

Dziedzictwo II

„Chociaż kowboje mogą się różnić, to jedną wspólną cechą, która ich łączy, są wyznawane przez nich wartości” – mówi Anouk.

zestaw w zupełności mi wystarcza. Fotografuję w bardzo prosty sposób – często jeżdżę konno, wspinam się i eksploruję różne miejsca, więc nie mam zamiaru ciągnąć za sobą walizki pełnej sprzętu. Największą nagrodą było dla mnie to, że trzymając się takiego podejścia, niczego nie przegapiłam. Krajobrazy i tematy, w tym kowboje, konie i krowy, są ważne. Wszyscy są jednym. W przypadku używania teleobiektywu staram się, aby nic nie było rozmyte. Często mniej znaczy więcej!

Uważasz, że zbyt dużo sprzętu ogranicza?

Wydaje mi się, że wielu fotografów uważa, że musi mieć do dyspozycji ogromną torbę z wieloma obiektywami. Dlaczego po prostu nie użyj nóg i oczu, aby znaleźć dobrą pozycję. Oznacza to, że być może będę musiała wspiąć się na górę lub przejść obok kilku węży, ale nadal mogę zrobić zdjęcia tych niesamowitych krajobrazów.

Co skłoniło Cię do fotografowania wyłącznie w czerni i bieli?

Uwielbiam prostotę monochromatycznego obrazu, ponieważ jest zarówno czysty, jak i ponadczasowy. Dzięki wyeliminowaniu rozpraszających kolorów można pracować w sposób bardziej skoncentrowany i skierować uwagę na emocje. Odkąd zaczęłam robić zdjęcia na wyspie Cumberland, zawsze fotografowałam w czerni i bieli. Chcę ukazać, jak to jest być tam i wykonywać swoją pracę. Wierzę, że jestem w stanie oddać te odczucia wyrażniej właśnie w odcieniach szarości, ale może pewnego dnia znów spróbuję zrobić zdjęcia w kolorze.

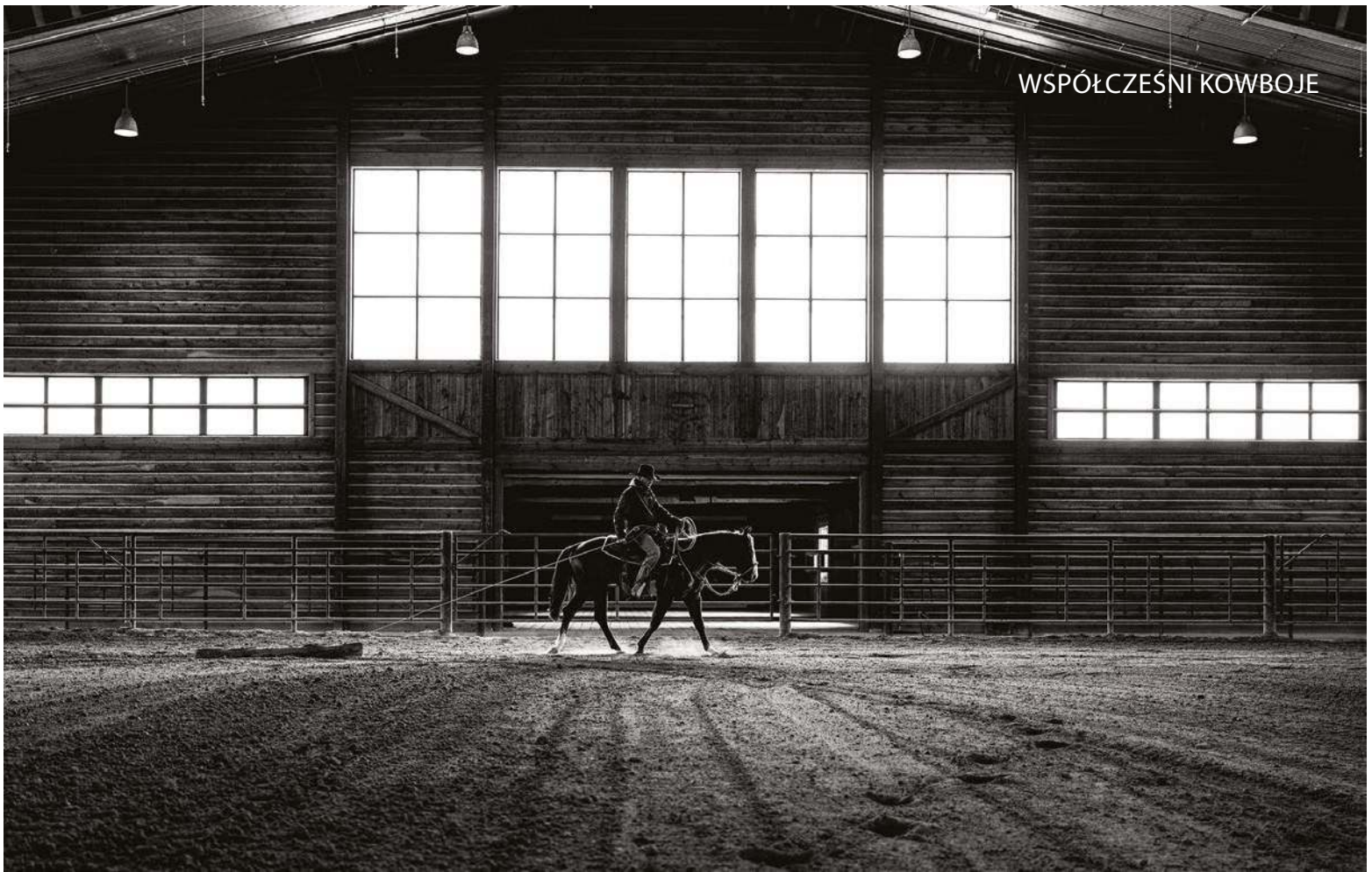
Opublikowałaś kilka bestsellerowych książek. Jaki jest Twój przepis na sukces?

Moim celem jest przekazanie wiadomości, które ludzie się uchwycą, a do tego poczuć się nią

wzmocnieni i podniesieni na duchu. Spotyka nas i widzimy wiele negatywnych rzeczy, więc jako istoty ludzkie musimy zdać sobie sprawę, że wciąż jest wokół nas dużo piękna. Ludzie chcą uzyskać autentyczny wgląd w życie społeczności ranczerów lub osób związanych z rodeo w USA, a nie kinowego Dzikiego Zachodu. Połączenie tych historii i obrazów w elegancji, a jednocześnie naturalny sposób, aby mogły dotrzeć do reszty świata, nie jest łatwe. Ten proces wymagał miesięcy burz mózgów oraz pracy z różnymi układami graficznymi i okładkami. Mam szczęście, że znam oba te światy, więc zaryzykowałam przy wydawaniu pierwszej książki i zadziałało to w sposób, jakiego nigdy sobie nie wyobrażałam. Potem ukazała się następna, *American Cowboys*, i trzecia – *Ranchland*. Trzy „westernowe” albumy – wszystkie zostały bestsellerami wśród albumów największych mistrzów fotografii!

Jakich rad udzieliłabyś osobom, które chcą wypracować swój własny fotograficzny styl?

Twój aparat to narzędzie do rejestrowania chwil, ale nie łączenia różnych aspektów wizualnych. Wszystko zależy od Ciebie, Twojego

sposobu myślenia i oryginalnego sposobu widzenia – trzeba mieć oko. Wykorzystaj tę swoją wyjątkowość do tworzenia dzieł sztuki, zamiast być fotografem sprzedającym swoje obrazy za pośrednictwem banków zdjęć. Nie wszyscy fotografowie jeszcze to rozumieją. Myślę, że skoro robią zdjęcia, są artystami fotografami, ale to tak nie działa. Ta praca wymaga zaangażowania, cierpliwości, godzin spędzonych z aparatem przy oku i nieustannej ciężkiej pracy.

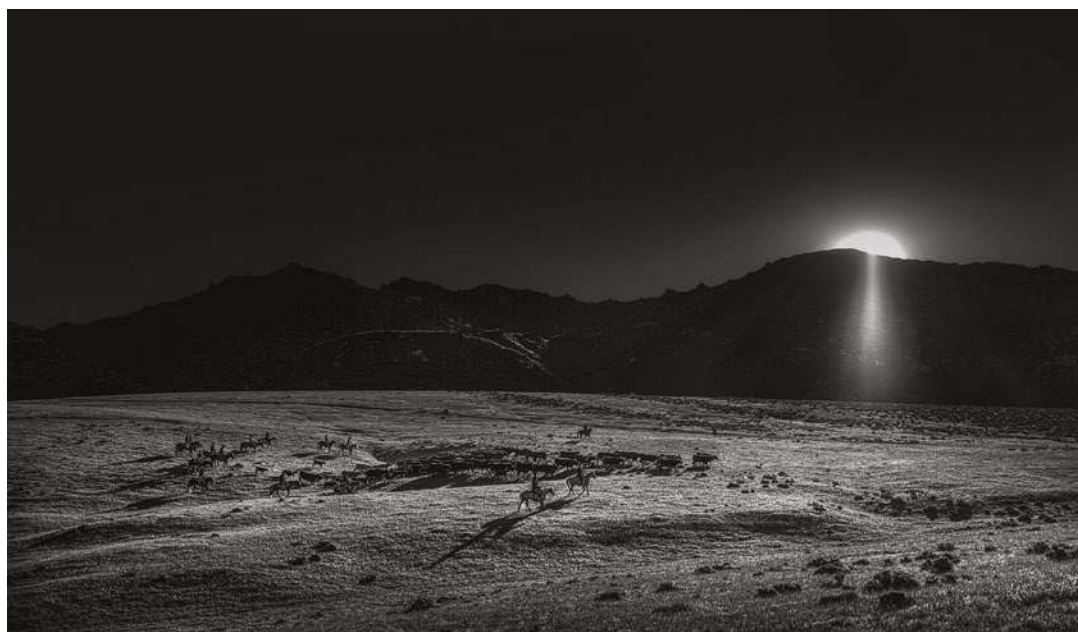
Doświadczasz życia w dwóch skrajnych światach. Jak wpływa to na Twoją fotografię?
Pracowałam dla luksusowych marek w Nowym Jorku i nadal chętnie przebywam w tym świecie, ale potrafię też całkowicie się z niego wyrwać. Lubię chodzić w kowbojkach i pracować w trudnych warunkach w kurzu, wiedząc na koniec dnia, że to, co zrobiłam, przyniosło mi satysfakcję. Kiedy zaczynasz żyć w tych dwóch światach, lepiej rozumiesz, jak nawiązywać relacje z ludźmi, którzy nie żyją w ten sposób, ale nadal pociąga

ich taki styl życia. Kiedy wracam do Nowego Jorku i zanurzam się w komforcie, patrzę na wszystko z szerszej perspektywy i zastanawiam się nad tym, co zrobiłam. Bycie na drugim biegu nie pomaga mi dowiedzieć się, na czym chcę się skupić i jak podzielić się tym z innymi.

Gdybyś miała wybierać między jednym i drugim, gdzie chciałabyś pozostać do końca życia?

To trudne, ponieważ kocham jeden i drugi świat. Jest coś, co znajduję w mieście, a czego po prostu nie ma na Zachodzie. Nie mogłabym wykonywać swojej pracy bez wielu ludzi, którzy otaczają mnie tu, w Nowym Jorku, takich jak mój wydawca, filmowiec, osoba przygotowująca odbitki czy przyjaciele. Gdybym mogła zabrać ich wszystkich ze sobą, nie ma wątpliwości, że znalazłbyś mnie na rancho z kowbojami. Uwielbiam westernowy sposób życia i to, co sobą reprezentuje, wartości i niesamowite krajobrazy pogranicza.

„Kiedy tam jesteś, rozumiesz, dlaczego ci ludzie robią to od 150 lat. Są w swojej pięknej krainie i dopóki codziennie mają co zjeść, są szczęśliwi – prawdopodobnie bardziej niż ludzie żyjący w mieście”

Sąsiednia strona, z lewej

Burza śnieżna

Zimą spowity śniegiem krajobraz Wyoming staje się niemal białym płótnem, po którym zwierzęta torują sobie drogę.

Powyżej

Transport kołowy

Wagonhound o powierzchni 300 000 akrów jest obecnie jednym z największych działających ranch w Stanach Zjednoczonych.

Z lewej

Westernowy wschód słońca

Taka perspektywa pozwoliła Anouk stworzyć oprawę dla kowbojów i celebrować panoramiczne widoki rozległego krajobrazu Wyoming.

HISTORIA UKRYTA ZA KADREM

Fotograf: Kirsty Morrell

Strona: www.capturedbykirstylee.com

Miejsce: jezioro Bonney, Barmera, Australia

Parametry: Canon EOS 70D, 10–22 mm;
13 s, f/14, ISO 100

Historia powstania zdjęcia: Czasami podczas sesji fotograficznej warunki oświetleniowe nie odpowiadają naszym oczekiwaniom. Nigdy nie jesteśmy w stanie w pełni przewidzieć, jaka będzie pogoda, dlatego dobrze jest być elastycznym w swoim twórczym podejściu. Tak, jak Kirsty Morrell, tworząc ten obraz.

„Wyszedłam z domu, aby fotografować nadchodzącą burzę, ale niestety front przesunął się zbyt daleko na północ, bym mogła uchwycić błyskawice nad jeziorem. Ale nadal widoczne były wspaniałe chmury burzowe!” – wyjaśnia Kirsty. „Wzdłuż linii brzegowej jeziora Bonney rośnie wiele tego typu drzew, a ja uwielbiam ukazywać ich piękno. Zwykle udaję się tam, gdy warunki pogodowe zapowiadają się obiecująco. Wybierając miejsce, z którego będę wykonywać zdjęcie, zawsze staram się dobrze przemyśleć rozmieszczenie każdego elementu kompozycji. W tym przypadku zastosowałam zasadę trójpodziału, co pozwoliło mi umieścić linię horyzontu w jednej trzeciej wysokości kadru, a samo drzewo po lewej stronie ujęcia. Zdecydowałam się na taką kompozycję, aby podkreślić niesamowitość tego popołudnia oraz ukazać miękkość poruszającej się trawy kontrastującą z martwym pniem drzewa, tworzącymi spektakularną scenę na tle burzowych chmur”.

Kirsty wspomina też o niektórych z napotkanych problemach. „Wiał silny wiatr, który mógł wywołać drgania statywu, co nie jest dobre w przypadku wykonywania zdjęć z długim czasem naświetlania. Aby temu zaradzić, zawiesiłam pod statywem torbę na aparat i wykorzystałam jej ciężar do zwiększenia stabilności trójnożnego. Jedną z technik edycyjnych, których używam, jest maskowanie jasności, które całkowicie zmieniło sposób, w jaki przetwarzam zdjęcia. Wprowadziłam też kilka lokalnych korekt jasności i kontrastu, a na koniec dodałam winietę”.

Z prawej **Światło zastane**

Aby subtelnie wyregulować odcienie na zdjęciu i uchwycić więcej szczegółów, Kirsty wykorzystała dostępne w Photoshopie narzędzie maskowania jasności.

FOTOGRAFIA LIFESTYLE'OWA

Profesjonalny fotograf **Jordan Banks** omawia proces powstawania swoich komercyjnych zdjęć i zdradza w jaki sposób dba o zadowolenie klientów

Fotografia lifestyle'owa to termin, z którym często spotykamy się w dzisiejszym świecie, ale czym właściwie jest fotografia prezentująca styl życia? Lifestyle to gatunek fotografii, którego celem jest ukazanie rzeczywistych sytuacji w artystyczny sposób, przedstawienie wyidealizowanych scen na naturalnie wyglądających zdjęciach, odzwierciedlając towarzyszące im codzienne emocje, a jednocześnie uwzględniając elementy otaczającego środowiska, które dopełniają opowiadaną obrazem historię. Tradycyjnie fotografia lifestyle'owa uważana jest za rodzaj swobodnej i naturalnej

fotografii portretowej, ale dla mnie idealne zdjęcia tego typu zazwyczaj powinny łączyć w sobie różne dyscypliny fotografii, takie jak klasyczny portret, fotoreportaż i krajobraz lub miejski pejzaż.

Na kolejnych stronach przedstawię Wam mój proces tworzenia oryginalnych i efektownych zdjęć związanych ze stylem życia – zaczynając od przygotowań do sesji aż po dostarczenie i prezentację gotowych obrazów – dzięki czemu sam będziesz tworzyć fotografie lifestyle'owe, które zachwycą Twoich klientów.

Gotowe zdjęcie
**Wiele gatunków
w jednym**

To zdjęcie (zrobione na zlecenie Cruise America) stanowi często stosowane połączenie fotografii portretowej i krajobrazowej.

Wszystkie zdjęcia © Jordan Banks

Planowanie sesji

Przygotowany wcześniej ogólny plan i storyboardy pomogą Tobie i Twojemu klientowi określić wymagania, jakie muszą spełnić gotowe zdjęcia.

Przed podjęciem się realizacji jakiegokolwiek sesji zdjęciowej lubię spotykać się z klientem, aby przeprowadzić burzę mózgów i opracować wspólnie główny koncept artystyczny oraz przekaz fotografii, który musi zostać przez wszystkich zaakceptowany. Aby stworzyć taki typ obrazów, jakiego wymaga mój klient, muszę mieć pewność, że w pełni rozumiem jego potrzeby i wymagania.

Często można usłyszeć przerażające historie o wzajemnych pretensjach, jakie mają do siebie klienci i fotografowie, ale w większości przypadków nieporozumienia są spowodowane brakiem komunikacji między stronami. Gdy masz już jasny i precy-

zyjny opis potrzebnych obrazów, stwórz na potrzeby sesji storyboard. Dla mnie to jedna z najważniejszych czynności na etapie planowania, ponieważ pozwala mieć gwarancję, że dobrze zrozumiałem to, czego chce klient – przed podpisaniem umowy zawsze pokazuję mu swoje rysunki. Zatwierdzone storyboardy są dla mnie również stałym punktem odniesienia i wyznaczają kierunek twórczych poszukiwań w trakcie realizacji całego zlecenia.

Aby sesja zdjęciowa mogła się zakończyć sukcesem, niezbędne jest znalezienie odpowiednich miejsc do wykonania fotografii. Zależy nam przecież na wywołaniu u odbiorcy określonych emocji,

a otoczenie odgrywa w tym ogromną rolę. Musisz nie tylko upewnić się, że wybrana lokalizacja jest odpowiednia, ale także określić porę dnia, o jakiej powinieneś zrobić zdjęcia, aby uchwycić odpowiednie oświetlenie otoczenia, zgodnie z ustaleniami i storyboardem.

Klient zwykle chce, aby fotografie były utrzymane w konkretnym stylu lub przekazywały jakąś wiadomość. Pamiętaj, że fotografujesz dla kogoś innego, więc nie chodzi tylko o to, co podoba się tobie, dlatego podczas procesu twórczego musisz spróbować postawić się w sytuacji osoby zamawiającej zdjęcia.

Zarządzanie oczekiwaniami

Zarządzanie oczekiwaniami klienta to sztuczka, której nauczyłem się stosować w ramach swojego warsztatu pracy. W tak bogatym w obrazy świecie klienci często, co zrozumiałe, nie są świadomi tego, jaki poziom obrazowania można uzyskać w określonych ramach czasowych. Mają tendencję do myślenia, że wystarczy, że fotograf naciśnie spust migawki i niemal zawsze zrobi doskonałe zdjęcie – jak wszyscy wiemy, tak nie jest. Krótka rozmowa z klientem, wyjaśniająca, jak przebiega cały proces i czego faktycznie wymaga stworzenie jego wizji, zwykle znacznie ułatwia zarządzanie oczekiwaniami.

Praca z zespołem

Nie zawsze potrzebujesz całej ekipy - czasem efektywniej można pracować w pojedynkę. Ale kiedy już musisz skorzystać z czyjejś pomocy, radzę poświęcić trochę czasu na poszukanie najlepszych ludzi do danego zadania. Każdy z nas ma własne wymagania, ale ja osobiście zawsze szukam osób z doświadczeniem i dużą kulturą pracy, a przede wszystkim takich, z którymi na pewno się dogadam. Będziemy pracować razem przez wiele godzin w dużym napięciu, więc ważne jest, abyśmy dobrze się rozumieli.

Z lewej
Udany zimowy kadr
Zadaniem fotografa było uchwycenie nastrojowych i zimowych warunków panujących w Parku Narodowym Yellowstone.

Z prawej
Twardy jak skała
Na jednym z naszych pierwszych spotkań zasugerowaliśmy, aby zdjęcia do tej konkretnej sesji wykonać w Kanionie Antylopy.

Powyżej
Całkiem zwyczajny spływ
Jednym z najtrudniejszych aspektów każdej sesji lifestyle'owej jest stworzenie odpowiedniej stylizacji, zgodnej z marką, dla której robisz zdjęcia, ale z zachowaniem pewnej oryginalności.

Wybór sprzętu

Nie ma dobrych ani złych narzędzi do zdjęć lifestyle'owych, ale kilka elementów dodatkowego wyposażenia pomoże Ci uzyskać lepsze rezultaty

Jeśli chodzi o zestaw, którego najlepiej używać do wykonywania tego typu zdjęć, to powinieneś kierować się kwestią tego, co najbardziej Ci odpowiada. Osobiście używam dwóch Nikonów Z7 z szeroką gamą obiektywów obejmujących ogniskowe od 14 mm do 200 mm. Przeważnie na jednym z korpusów mam zamocowany obiektyw szerokokątny o ogniskowej 24 lub 35 mm, a na drugim – zoom 70–200 mm. Pozwala mi to szybko zmieniać ogniskowe w zależności od rodzaju uwiecznianej sceny.

Najważniejszym źródłem oświetlenia w przypadku większości sesji lifestyle'owych jest światło

naturalne, ale zdarzają się sytuacje, w których konieczne jest włączenie do zestawu sprzętu oświetleniowego. Ja mam przy sobie zawsze dwie lampy Elinchrom BRX 500 z dużymi i podłużnymi softboksami, wykorzystywanymi do tworzenia światła wypełniającego, oraz szereg akcesoriów do skupiania światła i czasę modelującą do oświetlania wszelkich portretów, które mogą być konieczne do wykonania. Noszę też statyw, aby mieć pewność, że uda mi się zarejestrować idealny kadr, a kompozycja zaplanowanego obrazu nie zmieni się nawet nieznacznie.

Zrób szersze ujęcie

Użyj obiektywu 24–35 mm w celu uzyskania innej perspektywy

Fotografowanie obiektywem szerokokątnym pozwala ukazać scenę z perspektywy oczu osoby będącej uczestnikiem akcji. Jest to bardzo przydatna metoda tworzenia obrazu, która sprawia, że widz ma wrażenie bycia zaangażowanym w scenę. Pamiętaj tylko, aby nie ustawiać zbyt krótkiej ogniskowej, bo ta może wypaczać kształty i proporcje. Zamiast tego wybierz ogniskową z przedziału od 24 do 35 mm, która odpowiada kątowi widzenia ludzkich oczu.

Akcesoria przydatne w fotografii lifestyle'owej

Rozpraszają, i kształtują charakter światła

CZASZA MODELUJĄCA

Światło powstające w wyniku zastosowania czaszy modelującej jest czymś pośrednim pomiędzy użyciem bezpośredniego błysku lampy a światłem softboksów, tworząc efekt, który może dodać portretowi nieco teatralnego wyglądu.

ZESTAW BLEND

Składana blenda pozwala dodać nieco światła wypełniającego do zacienionych obszarów sceny, co jest szczególnie przydatne w jasne dni, kiedy na twarze fotografowanych osób mogą padać ostre cienie.

DUŻY SOFTBOX

Modyfikatory, takie jak softboksy do lamp błyskowych, rozpraszają światło emitowane przez jego źródło. Popularnym akcesorium tego typu jest Elinchrom Rotalux Deep Octabox, który może być używany wewnątrz lub na zewnątrz.

KOLOROWE FILTRY

Nałożenie kolorowych folii na dowolną lampę może pomóc stworzyć atmosferę i nadać zdjęciu pożądaną dominantę barwną. Profesjonalne filtry mają w swojej ofercie firmy: Lee, Rosco, Bowens, Profoto Rogue i Elinchrom.

Odsuń się i przybliź

Stań dalej i pozwól, aby Twój długi obiektyw dosięgnął tematu

Odsuń się, skręć zoom i przyglądaj się scenie. Fotografowanie z użyciem ogniskowej z przedziału od 135 do 200 mm pozwala mi na bieżąco rejestrować akcję z dystansu. A kiedy obiektyw nie znajduje się tuż przed nosem fotografowanej osoby, czuje się ona bardziej swobodnie, co pozwoli wykonać bardziej naturalnie wyglądające zdjęcia. Dłuższe ogniskowe doskonale nadają się również do kompresowania perspektywy i uzyskiwania bardziej intymnego lub dynamicznego obrazu.

Zawartość mojego plecaka

WYBÓR OPTYKI

Dobrym pomysłem jest spakowanie do torby co najmniej dwóch różnych obiektywów, aby móc obsłużyć szeroki zakres ogniskowych i różnych scenariuszy. Zestaw minimum to jeden szerokokątny i jeden standardowy zoom.

KOMPAKTOWY DRON

Tym, co może wyróżnić Twoją ofertę na tle innych fotografów, jest możliwość zaskoczenia klienta i zaoferowania mu wykonania zdjęć z innej perspektywy. Dron umożliwia zarejestrowanie scen lifestyle'owych z powietrza.

ZESTAW FILTRÓW

Jako ambasador filtrów marki LEE mam zawsze przy sobie spory ich wybór. System LEE85 nadaje się idealnie do współpracy z mniejszymi korpusami aparatów bez lustra.

ZAPASOWY KORPUS

Chociaż jest to mało prawdopodobne, to niestety nigdy nie wiadomo, kiedy aparat może ulec awarii. W takiej sytuacji sesję może uratować zapasowy korpus.

APARAT GŁÓWNY

Wybór korpusu to kwestia bardzo subiektywna, ale wśród fotografów lifestyle'owych coraz bardziej popularne stają się flagowe modele bezlusterkowców, które pozwalają też zaoszczędzić sporo miejsca w torbie na sprzęt.

Zdjęcia wstępne

Upewnij się, że wszyscy rozumieją swoją rolę

W dniu sesji zawsze staram się znaleźć trochę czasu na omówienie storyboardu z modelami, klientem i dyrektorem artystycznym. Chcę mieć pewność, że wszyscy mają jasność co do tego, jak mają wyglądać gotowe zdjęcia, i są pewni sposobu, w jaki chcę to osiągnąć. Czasu często jest mało, dlatego ważne, aby wszyscy rozumieli rolę, jaką mają do odegrania w całym procesie twórczym. Poświęcam kilka minut, aby wyjaśnić wszystkim, czego oczekuję od nich na planie i jak wyobrażam sobie przebieg sesji. Jako fotograf kieruję pracą zespołu i ponoszę całą odpowiedzialność za jej efekty, więc muszę sprawić, aby wszystko przebiegało bez zgrzytów i bym mógł zagwarantować, że moi klienci uzyskają najlepszy możliwy wynik. Moje oczekiwania wyrażam, wydając proste polecenia, dotyczące sposobu interakcji lub zachowania osób, które mają być fotografowane.

Tuż przed rozpoczęciem sesji podsumowuję nasze cele, jeszcze raz przypominam historię, jaką opowiadamy, jakie uczucia chcemy wywołać u odbiorców i jak mam zamiar przełożyć pomysły klienta na rzeczywisty obraz. Oczywiście szczegółowo omówiliśmy to już na etapie planowania, ale taka krótka odprawa pomaga zespołowi skupić się na zadaniu.

Bądź zrelaksowany

Staraj się też nie być zbyt spięty i ciesz się sesją; jeśli odpowiednio wszystko przygotowałeś, to teraz nadszedł czas, aby zająć się tym, co naprawdę lubisz, i zacząć tworzyć zdjęcia. Wszelkie problemy, które napotkałeś po drodze, zostały rozwiązane, więc nie możesz teraz zrobić już nic więcej. Rozpamiętywanie różnych trudności na tym etapie tylko osłabi Twoją kreatywność i wpłynie na jakość Twojej pracy.

Sprawdź listę sprzętu

Nie ma nic gorszego niż odkrycie, że zapomniałeś czegoś dokładnie wtedy, kiedy tego potrzebujesz. Oczywiście przed wyjściem ze studia dokładnie sprawdzam, czy wszystko spakowałem, ale czasem zdarza mi się o czymś zapomnieć, więc zaraz po dotarciu na miejsce ponownie weryfikuję zgodność sprzętu z przygotowaną listą. W ten sposób, jeśli napotkasz jakiegokolwiek problemy, będziesz mieć trochę czasu, aby spróbować zdobyć brakujące elementy lub wymyślić, jak się bez nich obejść.

Z lewej

Na tej samej stronie

Chcąc uzyskać naturalne, sugestywne obrazy, musisz koniecznie zadbać o to, aby wszyscy rozumieli, jaki wygląd i stylistykę mają mieć gotowe zdjęcia.

Poniżej, z lewej

Aranżowanie scen

Bardzo ważne jest wcześniej omówienie pomysłów na takie sceny, jak ta, zwłaszcza gdy fotografuje się z łodzi i nie ma możliwości łatwego skomunikowania się z modelami.

Poniżej

Dbaj o dobre relacje

Ważne jest, aby nikt z ekipy (ani ja) nie okazywał sobie niechęci. Może się tak zdarzyć, kiedy pracujesz, robiąc zdjęcia z dystansu, i starasz się wszystko kontrolować.

Przebieg sesji

Przewiduj rozwój wydarzeń, aby stworzyć serię obrazów i opowiedzieć historię, którą Ty i Twój klient chcecie przedstawić odbiorcom

W fotografii lifestyle'owej chodzi przede wszystkim o to, by to, co zwykle, wydawało się jak najbardziej efektowne, dlatego nieoceniona jest umiejętność antycypowania akcji. Niezależnie od tego, czy jest to pojedynczy obraz, czy cała seria ujęć, zawsze staraj się przekazać widzowi czytelną informację. W przypadku większych sesji reklamowych historia najczęściej będzie musiała być zgodna z ogólnym hasłem przewodnim kampanii marketingowej firmy, podczas gdy w przypadku

mniejszych i bardziej intymnych projektów najprawdopodobniej będzie to bezpośrednia opowieść o doświadczeniu lub emocjach fotografowanej osoby.

W tym procesie ważną rolę odgrywa Twój stworzony na etapie planowania storyboard, więc nie bój się przez cały czas odwoływać do swoich rysunków. Dobrze przemyśl każdy kadr i zadaj sobie pytanie, jakie jest przesłanie lub jakie emocje przedstawia każde z ujęć.

Nie zapominaj o drobnych szczegółach. Wbrew pozorom detale odgrywają ważną rolę w przekazywaniu informacji i często mogą zwiększyć lub pozbawić obraz siły wyrazu. Może to po prostu oznaczać przesunięcie określonego elementu sceny, takiego jak dłoń lub szklanka, albo włączenie w ciasny kadr szczegółów, np. jedzenia, kwiatów lub gestów, które w połączeniu z obrazami bohaterów pozwolą oglądającym zorientować się, gdzie rozgrywa się dana scena.

Miej aparat zawsze pod ręką

Na początku mojej kariery przegapiłem okazję do zrobienia kilku potencjalnie świetnych ujęć, ponieważ odłożyłem aparat na bok. Trzymanie go zawsze pod ręką pozwala szybko uchwycić ulotne chwile. Kiedy ludzie myślą, że przestałeś fotografować, często nieco się odprężają i tracą czujność, co pozwala zarejestrować piękne, naturalne momenty. Nie jestem w stanie zliczyć, ile wspaniałych zdjęć udało mi się zrobić w najmniej oczekiwanym momencie, dzięki temu, że przez cały czas trwania sesji trzymałem aparat w ręku.

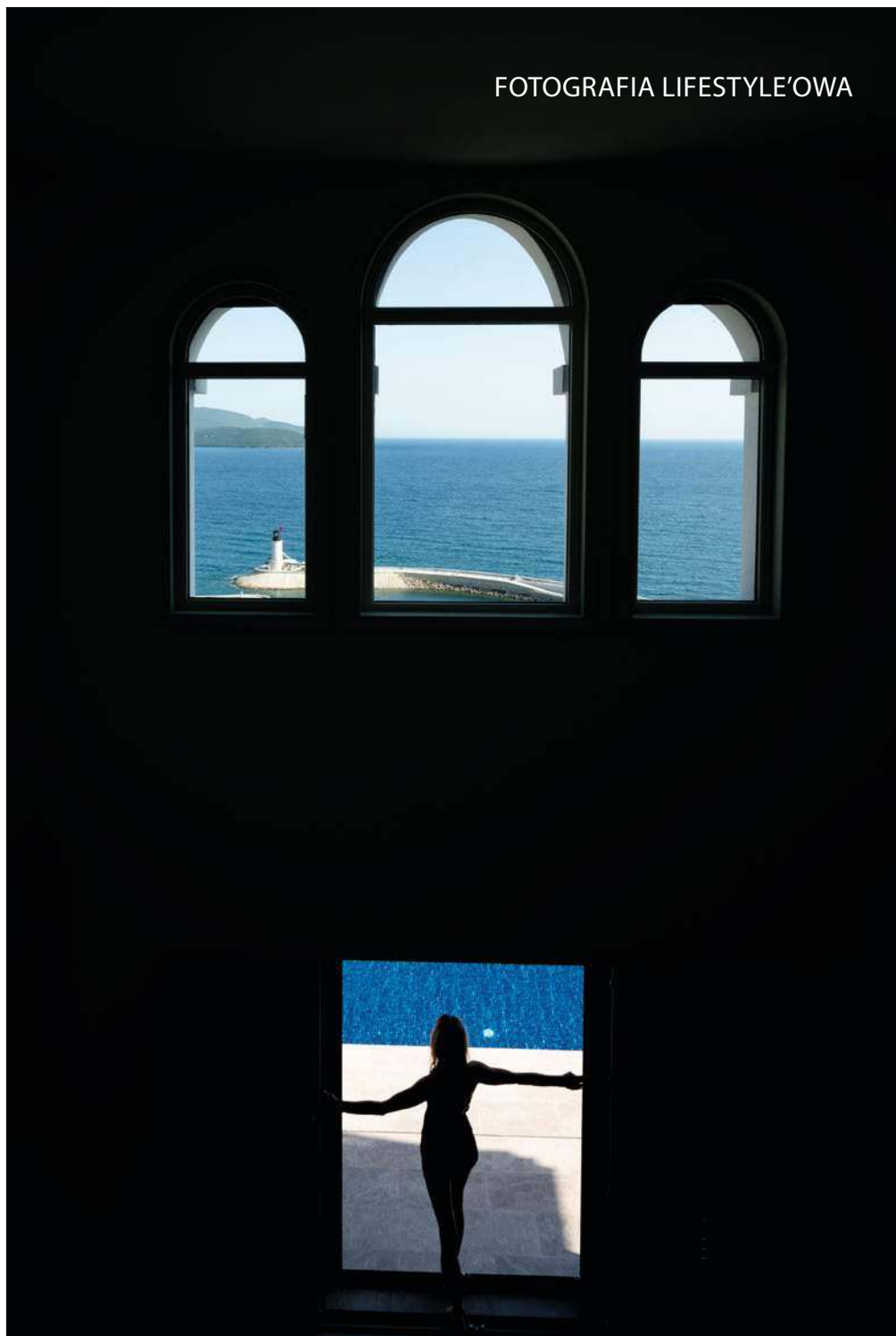

Rób zdjęcia pod różnymi kątami

Wszyscy mamy tendencję do trzymania się dobrze znanych nam schematów i sprawdzonych stylów, ale kiedy już zrobisz zaplanowane klasyczne ujęcia, nie bój się poszukać innego punktu widzenia. Zrób zdjęcie z biodra, skorzystaj z drabiny, aby uzyskać nową perspektywę, lub zrób coś tak z pozoru nieistotnego jak przejście kilku kroków w lewo albo w prawo – możesz być mile zaskoczony efektami.

FOTOGRAFIA LIFESTYLE'OWA

Powyżej

Dyryguj akcją

Udziel jasnych, precyzyjnych wskazówek i bądź pewny siebie, aby wydobyć ze współpracujących z Tobą ludzi to, co najlepsze.

Z prawej

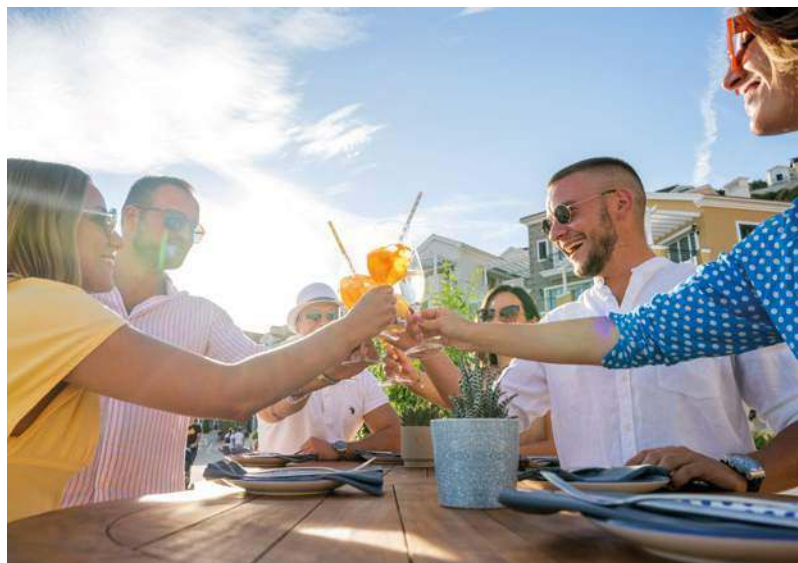
Zabawa w słońcu

Modele zaczęli się wygłupiać, gdy tylko zakończyliśmy tę scenę, i nie uchwyciłbym tego momentu, gdybym nie miał wciąż aparatu na moim ramieniu.

Z lewej

Podróż do Arizony

Doskonały przykład przewidywania wydarzeń – tylko dzięki niemu udało mi się uchwycić kampera w kadrze w idealnym miejscu.

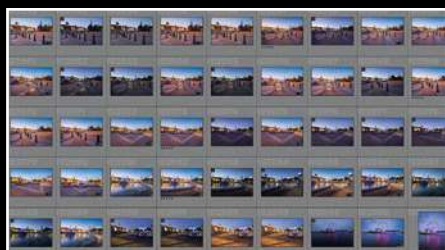
Postprodukcja

Dopieść swoje zdjęcia, stosując naturalnie wyglądającą, ale złożoną edycję

Na każdym etapie przetwarzania korzystaj z najlepszego oprogramowania

Opracuj obieg materiałów, korzystając z aplikacji takich jak Adobe Lightroom, Photoshop i Luminar

1 Selekcja w Lightroomie Pierwszym krokiem w procesie jest zawsze wybranie i ocena ujęć. Istnieją specjalne aplikacje przeznaczone wyłącznie do przeglądania i katalogowania zdjęć, ale osobiście wolę używać Lightrooma, ponieważ mogę wtedy oznaczać i organizować obrazy w folderach według lokalizacji, tematów, a nawet pory dnia, o jakiej zrobiona została fotografia.

2 Edycja w Lightroomie Do przetwarzania moich plików RAW używam wyłącznie programu Adobe Lightroom. Dostępne są również programy Capture 1 i Adobe Camera Raw, więc sprawdź, który z nich najbardziej Ci odpowiada. Uważam, że Lightroom jest przyjemniejszy i płynniejszy w obsłudze, ponieważ pozwala mieć wszystkie zdjęcia w jednym miejscu, a do tego oferuje szybkie i wydajne w działaniu narzędzia.

3 Czyszczenie w Photoshop Następnie eksportuję pliki RAW do Adobe Photoshopa jako zbiory TIFF o wysokiej rozdzielczości w celu ich oczyszczenia i usunięcia szkod. Dostosowuję również jasność i tonalność, ponieważ zawartość kanałów kolorów zmienia się nieznacznie po zmianie formatu i otwarciu zdjęcia w innym oprogramowaniu. Gdy jestem już zadowolony z wyglądu obrazu, eksportuję duży plik TIFF oraz mały JPEG.

Właściwa prezentacja

Największe wyzwanie to nie dać się ponieść emocjom i nie przesadzić z edycją zdjęcia. Fotografia lifestyle'owa polega na przedstawianiu prawdziwego życia w autentyczny sposób, więc przesyczone lub zbyt mocno kontrastowe obrazy po prostu nie będą wiarygodne.

Jeśli zostałeś zatrudniony jako profesjonalista, ważne jest zaprezentowanie swojej pracy w sposób wysoce profesjonalny. W przypadku sesji portretowej przygotowuję pokaz slajdów i fotomontaże zdjęć, które można obejrzeć w moim studiu. Klientom agencyjnym również przedstawiam pokaz slajdów wraz z ujęciami modeli, a nawet próbnymi wersjami zdjęć umieszczonych w przykładowych artykułach, na billboardach czy w innych materiałach reklamowych. Nie musi to oznaczać, że obrazy te mają zostać wykorzystane przez nich w ten sposób, ale pokazuje, że zrobiłeś wszystko, aby spełnić ich wymagania.

4 Pakiet Luminar 4 Niektórym klientom zależy na specyficznym wyglądzie, którego nie można osiągnąć w plenerze, na przykład lubią mieć więcej faktury na niebie lub bardziej nasycone barwy. Sięgam wówczas po Luminar 4 w celu szybkiej i efektownej zmiany nieba. Dostępne suwaki pozwalają sterować mieszaniem kolorów i oświetleniem całej sceny, dzięki czemu nowe niebo i pierwszy plan idealnie do siebie pasują.

CREDIT SUISSE

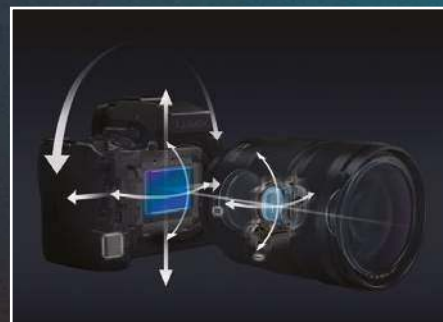

Gotowy obraz
Zmiany stylu życia
Strona tytułowa pokazu
slajdów przygotowanego
dla banku Credit Suisse.

PANASONIC LUMIX S5II X

MINIMALISTYCZNY DESIGN, MAKSYMUM
MOŻLIWOŚCI I TWÓRCZEJ SWOBODY

Druga generacja pełnoklatkowego bezlusterkowca Lumix S5 to kluczowe zmiany, przenoszące ten niewielki korpus do pierwszej ligi. A wyróżniający się czarnym, dyskretnym designem model „X” to jeszcze poszerzone - względem podstawowej wersji - możliwości w zakresie rejestracji ruchomego obrazu. Na pokładzie znajdziemy nową 24-megapikselową, stabilizowaną matrycę z technologią Dual Native ISO (osobne przetworniki dla niskich i wysokich czułości), tryb seryjny do 30 kl./s, pojemny bufor (200 zdjęć RAW+JPEG), fazowy AF oparty o 779 pól pomiaru, duży wizjer elektroniczny o rozdzielczości 3,68 mln punktów i tryb wideo open gate z możliwością 10-bitowej rejestracji do 6K 30 kl./s. Wszystko to zamknięto w magnezowej, uszczelnionej obudowie, z 8-kierunkowym joystickiem, obracanym ekranem, trzema pokrętkami funkcyjnym, dwoma slotami na karty SD oraz pełnowymiarowym złączem HDMI. Różnice między modelami S5II i S5IIX sprowadzają się do niuansów trybu filmowego. Niuansów, które zawodowcom, robią jednak różnicę. Przede wszystkim S5IIX pozwala na filmowanie w kompresji wewnętrznej All-I co przekłada się na widocznie lepszą jakość podczas filmowania dynamicznych scen bogatych w faktury, lub gdy akcja rozgrywa się w słabym świetle. Takie pliki, choć ważą więcej (niż w przypadku kompresji międzyklatkowej LongGOP zastosowanej w S5II), pozwalają też na szybszą i wygodniejszą postprodukcję. Kolejną cechą wyróżniającą model Lumix S5IIX jest opcja zapisu wideo w kodeku Apple ProRes lub otwartym formacie RAW (ProRes RAW lub Blackmagic RAW). ProRes jest już standardem zaawansowanych produkcji wideo - oferuje najlepszą możliwą do uzyskania jakość obrazu i charakteryzuje się mniejszym stopniem kompresji. Jest to też kodek 10-bitowy, co zapewnia najlepsze możliwe odwzorowanie kolorów w przypadku zapisu nie będącego zapisem RAW. Lumix S5IIX jest ponadto jednym z pierwszych aparatów, pozwalających na zapis filmów w standardzie Blackmagic RAW z użyciem zewnętrznego rekordera. Oznacza to większe możliwości korekcji ekspozycji, kontrastu i kolorystyki (wynikającymi z 12-bitowego surowego zapisu), i łatwiejszą pracę w natywnym dla niego, darmowym programie DaVinci Resolve, który przez wielu uważany jest za najlepszy współczesny program do montażu. S5IIX to w końcu łatwy i profesjonalny streaming. Aparat pozwala na transmisję strumieniową w rozdzielczości do 4K 60 kl./s przy wykorzystaniu połączenia USB-C lub LAN (przez adapter USB-C - Ethernet) i do Full HD 60 kl./s w przypadku połączenia bezprzewodowego Wi-Fi. A to możemy łatwo skonfigurować za pomocą aplikacji mobilnej Lumix Image Sync i transmitować materiały na żywo bezpośrednio na platformy takie jak Youtube, Twitch, Facebook, Twitter, LinkedIn, Vimeo i wiele innych...

STABILNIE Z RĘKI

Nowy system Active I.S. umożliwia fotografowanie i płynne filmowanie również podczas chodzenia. Procesor ustala amplitudę drgań aparatu i optymalizuje współczynniki korekcji, dzięki czemu może kompensować również większe drgania aparatu nawet o 200% lepiej niż systemy konwencjonalne.

FILMOWANIE BEZ KOŃCA

Zoptymalizowane ścieżki odprowadzania ciepła oraz wentylator do wymuszonego chłodzenia umożliwiają filmowanie w rozdzielczości 4K bez limitu czasu (10-bit 4:2:2 60p/50p).

PROSTO NA DYSK SSD

Lumix S5IIX jako jeden z pierwszych aparatów na rynku umożliwia nagrywanie i odtwarzanie przy użyciu zewnętrznego dysku SSD za pośrednictwem połączenia USB. Możliwość nagrywania materiałów w formacie ProRes 422 HQ (maksymalnie 1,9 Gb/s) i w 10 bitowej jakości 4:2:2 z kompresją bezpośrednią na dyskach, zwiększa wydajność obsługi kopii zapasowych i końcowej obróbki.

HYBRYDOWY FAZOWY AF

To jedna z najważniejszych i najbardziej wyczekiwanych nowości. Linia S5II to po raz pierwszy zastosowany w aparatach Lumix hybrydowy system autofocusa, łączący szybkość detekcji fazy z precyzją detekcji kontrastu.

Poziom trudności: średni
Potrzebny czas: 2 godziny
Wszystkie zdjęcia © Peter Fenech

KRAJOBRAZY W OSTRYM ŚWIECIE

Naucz się mierzyć światło oraz panować nad ekspozycją
i kompozycją fotografując w mocnym świetle słonecznym

Powszechnie wiadomo, że fotografowie krajobrazu najchętniej robią zdjęcia o świcie i o zmierzchu. Złote światło, z jakim mamy do czynienia wcześniej rano i późnym popołudniem, nadaje cieplejszy odcień krajobrazowi, często tworząc cienie, które są bardziej miękkie i kierunkowe. Z kolei jedną z największych wad fotografowania w środku dnia jest to, że oświetlenie często może być bardzo kontrastowe, co powoduje utratę widoczności szczegółów w cieniach i utrudnia poprawne naświetlenie światła.

Jednak nie zawsze możemy być w wybranym miejscu o optymalnej porze. W przypadku, gdy dotarcie na miejsce fotografowania wymaga dłuższej wędrówki lub nie ma

możliwości pozostania w nim na noc, uchwycenie sceny, gdy słońce nie znajduje się wysoko na niebie, może być trudne. W takich przypadkach bardzo ważne jest, aby wiedzieć, jak najlepiej wykorzystać scenę za pomocą dostępnego światła.

Zdarzają się też i inne sytuacje, gdy ostre światło może być wręcz pożądane. Chociaż struktura cienia i chłodna dominanta południowego oświetlenia nie pasują do wszystkich scen, mogą również dodać krajobrazowi dramatyzmu i głębi. W tym artykule przyjrzymy się bliżej temu, jak przeprowadzić zwykłą procedurę pomiaru ekspozycji i kompozycji obrazu, aby jak najlepiej wykorzystać to, co ma do zaoferowania silne światło słoneczne.

Finalne zdjęcie

Dynamiczna ekspozycja

Połączenie starannego doboru parametrów ekspozycji podczas fotografowania i subtelnych połączeń obrazów w oprogramowaniu do edycji pozwoliło finalnie stworzyć kadr emanujący energią i z dużą liczbą szczegółów.

Co będzie Ci potrzebne:

- aparat pozwalający zapisywać zdjęcia w plikach RAW
- neutralny filtr szary (8-stopniowy lub ciemniejszy)
- filtr polaryzacyjny
- osłona przeciwsłoneczna
- stabilny statyw

Etapy sesji

1 Dobrze przemyśl kompozycję

Pamiętaj o tym, w jaki sposób światło słoneczne padające z góry na dół może wpływać na wygląd krajobrazu. W zależności od topografii terenu może bowiem zmniejszać głębię obrazu i wprowadzać skrajności tonalne. Unikaj zatem obejmowania w kadrze obszarów, które mogą stać się dużymi partiami głębokiego, pozbawionego cech charakterystycznych cienia – prosta zmiana kadrowania może zapobiec problemom z uzyskaniem poprawnej ekspozycji.

2 Załóż filtr polaryzacyjny Nakręć na obiektyw polaryzator kołowy i obracaj nim do chwili, aż silne refleksy światła tworzone przez odbijające je powierzchnie, takie jak rozległe tafle wody lub szklane budynki, zostaną zredukowane, a na niebie pojawi się efektowny kontrast. Staraj się, aby białe obłoki wyróżniały się na tle ciemniejszego błękitu, ale unikaj nadmiernej polaryzacji, w wyniku której niebo może stać się niemal czarne.

3 Naświetlaj na światła Przełącz się w tryb pomiaru punktowego i zmierz ekspozycję dla dowolnie wybranego obszaru światła na pierwszym planie. Obserwuj, jak wpływa to na wygląd histogramu, upewniając się, że żadna jego część nie dotyka prawej krawędzi wykresu. Sprawdź też, czy głębokie cienie nie wprowadzają w błąd światłomierza aparatu działającego w trybie automatycznym.

4 Zablokuj wybrane parametry ekspozycji Zapobiegij zmianie ustawień, przełączając aparat w tryb manualny i wprowadzając ustawienia zasugerowane przez światłomierz w poprzednim kroku (w trybie P, A lub S). Zamocuj korpus na statywie i zrób zdjęcie, oceniając histogram pod kątem ewentualnie utraconych szczegółów w najjaśniejszych obszarach sceny.

5 Przesuń wykres w prawo Następnie zrób jaśniejsze zdjęcie, wydłużając czas otwarcia migawki o około dwa stopnie przysłony. Spowoduje to przeświecenie światła, ale także przesunięcie histogramu w prawo, co pozwoli uchwycić dodatkowe szczegóły w najciemniejszych obszarach kadru. Zadbaj o to, aby nie zmienić pozycji aparatu pomiędzy wykonywaniem kolejnych ujęć.

6 Nałóż neutralny filtr szary Nakręć na obiektyw filtr ND, ponownie oblicz wymagany czas otwarcia migawki, pozwalający uzyskać średnią jasność, i ponownie zrób zdjęcie. Spowoduje to zarejestrowanie klatki ukazującej rozmyty ruch chmur i innych elementów sceny. Jeśli nie masz pewności co do dokładnych wartości ustawień, skorzystaj z kalkulatora ekspozycji.

WIĘKSZA MATRYCA

Aparaty z przetwornikiem formatu APS-C – a jeszcze lepiej korpus z sensorem pełnoklatkowym – pozwoli uchwycić obraz o większej rozpiętości tonalnej.

OBIEKTYW TYPU ZOOM

Dynamiczne, wolne od odbłasków kompozycje łatwiej jest uzyskać, robiąc zdjęcia z użyciem optyki o zmiennej ogniskowej.

REGULOWANY NEUTRALNY FILTR SZARY

10-stopniowy lub regulowany 8-stopniowy neutralny filtr szary wydłuży ekspozycję.

ODCHYLANY TYLNY WYŚWIETLACZ

Możliwość swobodnej zmiany kąta nachylenia ekranu pomaga radzić sobie z unikaniem flary przy fotografowaniu w jasnym świetle słonecznym.

KOŁOWY FILTR POLARYZACYJNY

Usuń odbicia i pogłębiaj kontrast kolorów dzięki temu podstawowemu narzędziu wykorzystywanemu przez każdego fotografa krajobrazu.

Niezbędny Sprzęt

Usuń flarę

Rób zdjęcia pozbawione efektu flary i winietowania

Fotografowanie w ostrym świetle zwiększa prawdopodobieństwo uchwycenia flary spowodowanej bezpośrednim działaniem promieni słonecznych, zwłaszcza jeśli obiektyw jest skierowany powyżej horyzontu i w stronę samego słońca. Szansa wystąpienia tego zjawiska zwiększa się jeszcze bardziej podczas jednoczesnego używania kilku filtrów. Aby temu zaradzić, użyj głębszej osłony przeciwsłonecznej (nie tej zaprojektowanej specjalnie dla używanego przez Ciebie modelu obiektywu) lub umieść dłoń lub przedmiot ponad i przed jego przednią soczewką, aby uniemożliwić powstanie odbłasków. Następnie zrób zdjęcie z flarą. Dzięki temu będziesz mógł połączyć te obrazy, używając warstw w oprogramowaniu do edycji, i usunąć dłoń lub potencjalną winietę spowodowaną użyciem zbyt głębokiej osłony przeciwsłonecznej.

Edycja obrazu

1 Suwaki Black i White (punkty Bieli i Czerni) Przyglądając się obu krańcom wykresu histogramu ocenić potencjalną utratę szczegółów, w tym w pojedynczych kanałach kolorów, oznaczonych jako kolorowe spiętrzenia w odpowiednim oknie programu. Przesuń suwaki Czerni i Bieli tak, aby uzyskać zakres tonalny zapewniający kontrast bez utraty informacji.

2 Suwaki Highlights i Clarity (Światła i Przejrzystość) Zmniejsz jasność obszarów światła, nawet jeśli znajdują się w zakresie rozpiętości histogramu, ponieważ mogą one rozpraszać uwagę oglądających. W tym przypadku na czołowych krawędziach niektórych chmur widoczne były całkowicie prześwietlone plamy. Dodaliśmy również trochę kontrastu w półcieniach poprzez zwiększenie wartości parametru Przejrzystość.

3 Dostosowywanie kolorystyki Złożone warunki oświetleniowe mogą powodować przesycenie niektórych kolorów, a inne pozbawić intensywności. W tym przypadku zmniejszyliśmy wartość suwaka Nasycenie, aby zredukować zbyt intensywne pomarańcze, jednocześnie zwiększając wartość parametru Jaskrawości, by uwypuklić zielenie i błękity. Pozwoliło to uzyskać bardziej zrównoważoną paletę kolorów.

4 Dostrajanie kolorów Światło w południe może wprowadzać niezrównoważone odcienie i cienie o wysokiej temperaturze barwowej. Użyj narzędzi Split Toning lub Color Grading, by je zneutralizować. Aby stworzyć wrażenie zachodzącego słońca, do światła dodaliśmy nieco żółci.

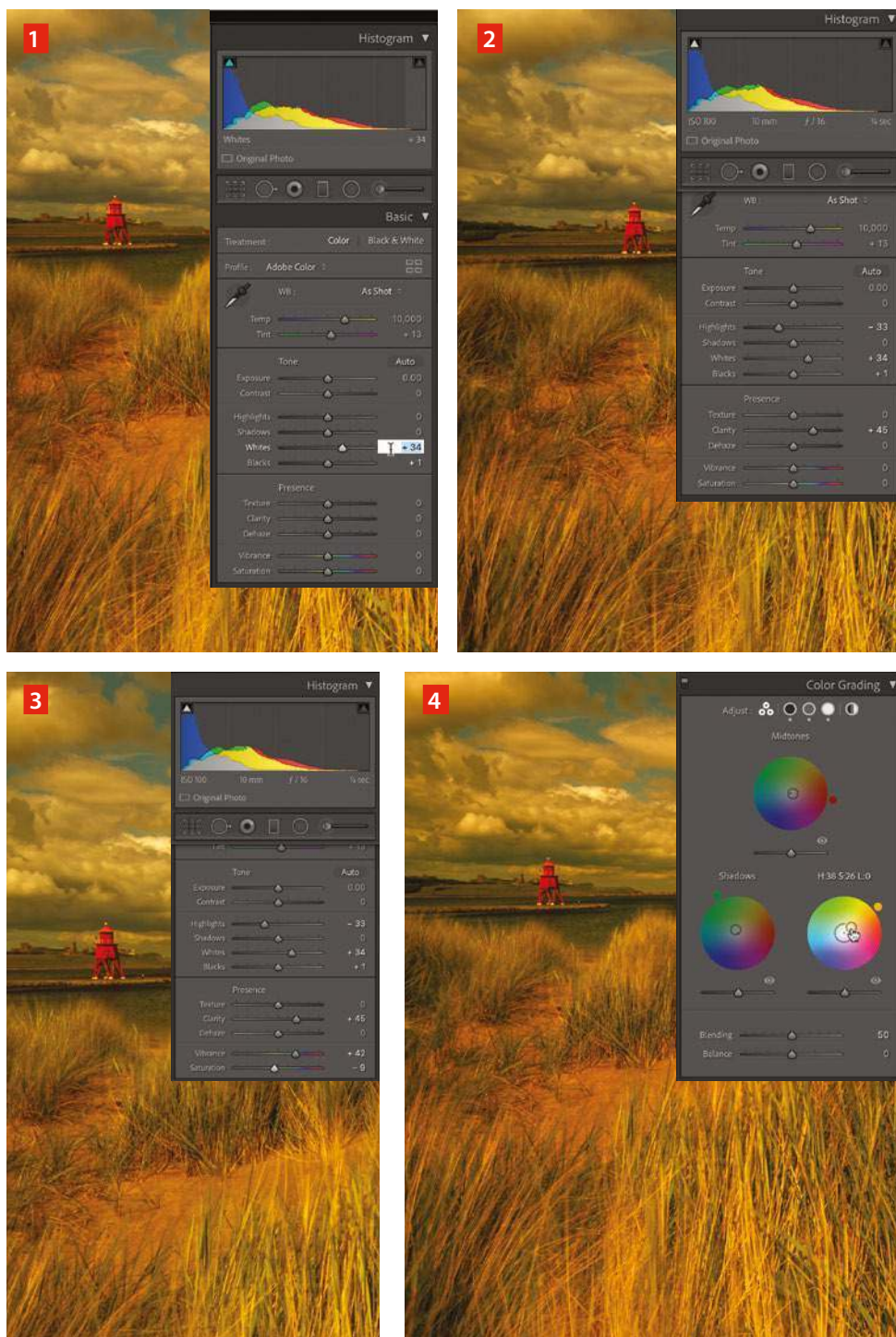
5 Ręczne łączenie Otwórz jaśniejszą wersję zdjęcia, zsynchronizuj podstawowe ustawienia i otwórz w używanym przez siebie oprogramowaniu pliki jako warstwy. Używając pędzla z miękką końcówką, odśłoń szczegóły cieni tam, gdzie ich brakuje, na przykład – jak na naszym zdjęciu – na brzegu rzeki.

6 Pokaż ruch Umieść obraz wykonany z długim czasem naświetlania na górze stosu warstw i za pomocą maski warstwy odkryj poruszające się chmury na niebie i – tak jak na naszym obrazie – rozmytą w ruchu wodę. Pamiętaj, aby wtapiać pociągnięcia pędzla, aby można było ukazać ruch w niektórych obszarach pierwszego planu.

Z prawej

Światło i ciemność

Ta scena krajobrazowa nie wyglądała najlepiej z powodu niedoświetlonych obszarów cienia i ostrej, ziarnistej faktury, dopóki nie zastosowaliśmy techniki mieszania warstw w celu uzyskania lepszego rezultatu.

10 sposobów na lepsze zdjęcia **BLACK&WHITE**

Poznaj sprawdzone sposoby tworzenia efektownych obrazów
mono w dowolnym miejscu i w dowolnym oświetleniu

1 Wykorzystaj kształty i faktury

Gdy brakuje koloru zaczynamy widzieć to co pod nim ukryte

Jeśli spojrzysz na dowolny temat, to – w swojej najprostszej formie – jest to zbiór kształtów, które tworzą to, co rozpoznajemy jako przedmiot, osobę, a nawet krajobraz. Na przykład wyobraź sobie sylwetkę drzewa – nie potrzebujesz żadnych szczegółów w obrębie czarnego konturu, aby wiedzieć, że to, na co patrzysz, to drzewo. Kształty pomagają również fotografowi komponować zdjęcia w sposób oddający pożądaną nastrój. Ale w przypadku fotografii czarno-białej kształtom samym w sobie może brakować czegoś istotnego, czyli możliwości oddania zróżnicowanych emocji. W takiej sytuacji ważnym elementem zdjęcia mogą stać się faktury. Korzystając z naszego przykładu drzewa, wyobraź sobie, że jego pień wystaje ponad taflę spokojnego jeziora o miękkiej i gładkiej powierzchni. Taka scena emanuje bardzo spokojną atmosferą. Teraz wyobraź sobie to samo drzewo, ale otoczone płytami chodnikowymi i asfaltem. Z pewnością nie będzie to obraz wywołujący takie same emocje ani nastrój.

Połączenie zarówno kształtów, jak i faktur jest niezwykle ważne, ponieważ w przypadku czarno-białych ujęć pomaga zbudować narrację.

2 Dostosuj się do swojego tematu

Starannie wybierz obiekt, aby uzyskać najlepszy efekt

Niezależnie, czy zdjęcie zostało zrobione w studiu, czy w plenerze, gdy usuniesz z niego kolor, jego temat staje się jeszcze ważniejszy. Nie wszystkie obiekty będą jednak miały dużą siłę wyrazu, gdy zostaną przedstawione w odcieniach szarości, dokładnie tak samo, jak nie wszystkie czarno-białe zdjęcia będą dobrze wyglądać w kolorze. W przypadku niektórych obrazów to właśnie kolory przyciągają wzrok widza i dodają kontrastu potrzebnego do tego, aby kompozycja miała

odpowiednią siłę oddziaływania. Gdy nie ma koloru, interesujące miejsca mogą się zgubić na fotografii, więc musisz polegać na innych elementach, takich jak światło, cienie i kontrast, aby poprowadzić wzrok oglądających poprzez obraz do najbardziej interesującego miejsca. Jest to jedna z zalet robienia zdjęć czarno-białych w stosunku do kolorowych lub przekształcania ich w postprodukcji, ale tak czy inaczej, trzeba zastanowić się, gdzie umieścić fotografowany obiekt w kadrze.

3 Zwracaj uwagę na cienie

Rozmieszczenie ciemnych obszarów pozwala kontrolować sposób interpretacji ujęcia

W fotografii czarno-białej cienie stają się kluczowym elementem kompozycji i często mogą nawet w niej dominować. Dlatego ważne jest, aby dokładnie rozważyć, gdzie na obrazie powinny pojawić się cienie i rzeczywiście użyć ich do stworzenia struktury. Użyj cieni, aby obramować interesujące Cię miejsce, dodając coś, z czym będzie ono kontrastować. Umieść ciemny obszar obok lub wokół tematu, aby oglądający najpierw spojrzeli na to kluczowe miejsce.

Ważne jest nie tylko to, gdzie na zdjęciu padają cienie, ale także sposób, w jaki je traktujesz. Na przykład bardzo ciemne cienie z niewielką liczbą szczegółów mogą sprawić, że obraz będzie bardziej sugestywny i pełen dramatyzmu. I odwrotnie, nieco jaśniejsze cienie, które ukazują szczegóły, zmniejszą globalny kontrast i sprawią, że zdjęcie będzie ogólnie nieco bardziej złożone. Oczywiście to, który zabieg wybierzesz, będzie zależało od rodzaju fotografowanego obiektu i historii, jaką próbujesz opowiedzieć.

„Ostre światło pozwala tworzyć zdjęcia, które mają w sobie więcej dramatyzmu”

4 Analizuj oświetlenie

Poczekaj na odpowiednie warunki

Światło odgrywa istotną rolę w każdym gatunku fotografii. Prozaiczna scena może zostać przekształcona za pomocą światła w coś niezwykłego i nie inaczej jest w przypadku zdjęć czarno-białych. Odpowiednie światło może również pomóc w opowiedzeniu historii, którą chcesz się podzielić. Sposób, w jaki oświetlasz obiekt, nie tylko pomaga przyciągnąć uwagę widzów do interesującego miejsca, ale także oddaje emocje, jakie wywołała u Ciebie dana scena. Na przykład ostre oświetlenie nada

jej bardziej dramatyczny wygląd, podczas gdy subtelne światło może tworzyć na zdjęciu delikatne tony, dzięki czemu obraz wyda się nieco spokojniejszy. Dotyczy to również źródła używanego światła. Na przykład robienie portretów przy wykorzystaniu naturalnego światła w pochmurny dzień da subtelniejszy efekt i pozwoli uzyskać bardziej miękki obraz, podczas gdy mocna lampa błyskowa lub LED mogą stworzyć ostre cienie. To sprawi, że Twój obraz będzie bardziej spektakularny i uderzający.

5 Wykorzystuj linie wiodące

To klasyczne narzędzie kompozycyjne sprawdza się szczególnie dobrze w przypadku scen o graficznym charakterze

Jednym z największych wyzwań w fotografii czarno-białej jest sprawienie, aby główny punkt zainteresowania nie zgubił się w kadrze. Jak wspomniano już wcześniej, czasami bardzo pomaga w tym kolor. Na przykład w przypadku sceny pejzażowej o stonowanych kolorach sylwetka w żółtej kurtce będzie się wyróżniać w obrębie kompozycji i przyciągać wzrok. W przypadku fotografii czarno-białej można poradzić sobie z brakiem koloru, starannie wybierając miejsce umieszczenia tematu w kadrze. Osoba stojąca w sнопie światła, otoczona przez mocne cienie będzie wyróżniać się w kompozycji, ale czasem możesz nie mieć możliwości użycia kontrastu do zbudowania kompozycji. W takiej sytuacji świetną techniką (która doskonale sprawdza się również w fotografii kolorowej) może być wykorzystanie linii wiodących, które pomogą zabrać widza w podróż po obrazie. Linie te działają jak kierunkowskazy, które prowadzą wzrok widza w stronę, którą wskazują. Niezależnie od tego, czy są to sztuczne ogrodzenia i ścieżki, czy naturalne skały i rzeki, linie wiodące można znaleźć wszędzie i da się je łatwo włączyć do kompozycji.

6 Zarządzaj kontrastem

Wykorzystaj pełną tonalność do kontrolowania głębi obrazu

Prosta definicja kontrastu mówi nam, że to różnica między najjaśniejszymi i najciemniejszymi tonami na obrazie, jednak ważne jest, aby zrozumieć, jak może być on różny w zależności od tego, w jakim obszarze fotografii się znajdzie.

Na przykład zdjęcie z zakresem tonów od czerni do bieli, które zawiera wiele tonów średnich, może technicznie być obrazem o wysokim kontraście, ale Twoje oczy mogą tego tak nie odbierać z powodu dużych obszarów szarości. Innymi słowy, obraz o wysokim kontraście to nie tylko taki z głębokimi cieniami i bardzo jasnymi światłami. Często elementem, który sprawia, że nasze oczy dostrzegają duży kontrast, jest położenie skrajnych odcieni względem siebie. Na przykład jasny obszar lub obiekt znajdujący się bezpośrednio obok ciemnego zintensyfikuje wrażenie kontrastu bardziej, niż gdyby między nimi znajdowały się tony średnie. Należy wziąć to pod uwagę podczas komponowania czarno-białych ujęć, ponieważ może to mieć znaczący wpływ na ostateczny wygląd obrazu.

7 Kolorowe czy mono?

Wybierz preferowany proces konwersji do odcieni szarości

Zanim zaczniesz robić czarno-białe zdjęcia, ważne jest, abyś odpowiednio skonfigurował aparat. Po pierwsze, aby mieć pewność, że zawsze będziesz mógł wybrać, czy chcesz uzyskać zdjęcie kolorowe, czy czarno-białe, zapisuj fotografie w RAW. Najważniejszą rzeczą, o której musisz zdecydować, jest to, czy chcesz robić zdjęcia w kolorze i konwertować je na monochromatyczne, czy też wolisz od razu fotografować aparatem w czerni i bieli. Są argumenty przemawiające za każdą z tych opcji, więc wybór jednej z nich będzie przede wszystkim zależeć od Twoich preferencji. Jeśli zapisujesz kolorowe obrazy w plikach RAW, to zawsze możesz je przekonwertować do czerni i bieli podczas edycji. Alternatywnie, jeśli robisz monochromatyczne zdjęcia w formacie RAW, to Twoje pliki zawierają w sobie informacje o kolorze, dzięki czemu z kolei zawsze możesz je przetworzyć tak, by były kolorowe.

Dużą zaletą fotografowania w trybie monochromatycznym jest jednak to, że natychmiast można zobaczyć na tylnym wyświetlaczu, jak będzie wyglądało gotowe zdjęcie. Kiedy zaczynasz przygodę z profesjonalną fotografią monochromatyczną, naprawdę pomoże Ci to w doborze kompozycji - brak koloru może mieć duży wpływ na to, jak będziesz postrzegać scenę i ułatwi Ci interesujące przełożenie jej na zdjęcie.

8 Zastanów się nad kompozycją

Gdy obraz jest pozbawiony informacji o kolorze, wzrok oglądających przyciągają różnice w jasności

Kompozycja jest istotną częścią każdego zdjęcia, niezależnie od tego, czy fotografujesz w kolorze, czy w czerni i bieli. Komponowanie ujęć monochromatycznych może być bardziej skomplikowane niż kolorowych, dlatego lepiej dobrze przemyśleć sposób kadrowania podczas fotografowania, zamiast polegać na późniejszym przycinaniu zdjęć w programie graficznym.

Skorzystaj z tradycyjnych technik komponowania obrazu, takich jak zasada trójkąta, które pomogą rozmieścić w kadrze elementy uwiecznianej sceny. Zadaj sobie pytanie, jakie jest najważniejsze

przesłanie lub co jest głównym obiektem zainteresowania, i zbuduj wokół tego swoją kompozycję.

Pamiętaj, że musisz także rozmieścić w kadrze inne elementy zainteresowania tak, by dobrze uzupełniały jasne i ciemne obszary. W przypadku ujęcia utrzymanego w ciemnej tonacji jasne obszary będą w naturalny sposób przyciągać wzrok oglądających bardziej niż obszary o średniej szarości lub ciemniejsze. Odwrotnie jest w przypadku obrazów rejestrowanych w technice wysokiego klucza, w przypadku których bardziej widoczne będą ciemne partie.

9 Dobierz odpowiedni sposób postprodukcji

Zrób jak najlepsze zdjęcie, a potem wprowadź kilka prostych korekt, które mogą znacznie poprawić wygląd fotografii

Nawet jeśli nie jesteś zwolennikiem edytowania zdjęć, warto pamiętać, że każdy obraz może zyskać na zastosowaniu odrobiny obróbki końcowej. Należy starać się zarejestrować jak najlepsze zdjęcie, zamiast ufać temu, że godziny spędzone przed komputerem pozwolą usunąć niezauważone wcześniej błędy, ale nawet proste poprawki mogą podnieść ogólną jakość zdjęcia.

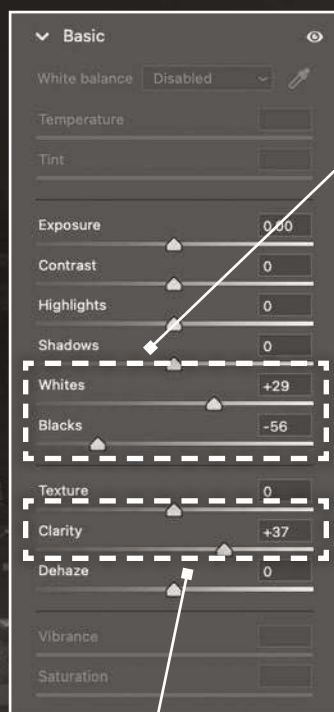
Czasami edycja może obejmować jedynie proste czynności, takie jak przycięcie obrazu lub wyprostowanie horyzontu. W innych przypadkach

fotografie mogą wymagać przeprowadzenia bardziej złożonych korekt, w tym dostosowania jasności, kontrastu, a nawet retuszu skóry. Nie inaczej jest w przypadku fotografii czarno-białej, gdzie poprawki mogą pomóc uczynić opowiadaną historię atrakcyjniejszą i łatwiejszą do odczytania.

Zawsze upewnij się, że patrzysz na zdjęcie obiektywnie i – jeśli to konieczne – dostosuj jego wygląd zgodnie ze swoim gustem i wymaganiami, ponieważ może to stanowić właśnie o tym, czy będzie ono tylko dobre, czy naprawdę doskonałe.

Etapy edycji

SUWAKI BIEL I CZERŃ (BLACK & WHITE)

Kontroluj gęstość najciemniejszych i najjaśniejszych obszarów, przesuwając suwaki czerni i bieli tak, by znalazły się tuż przed krańcowymi punktami wykresu histogramu.

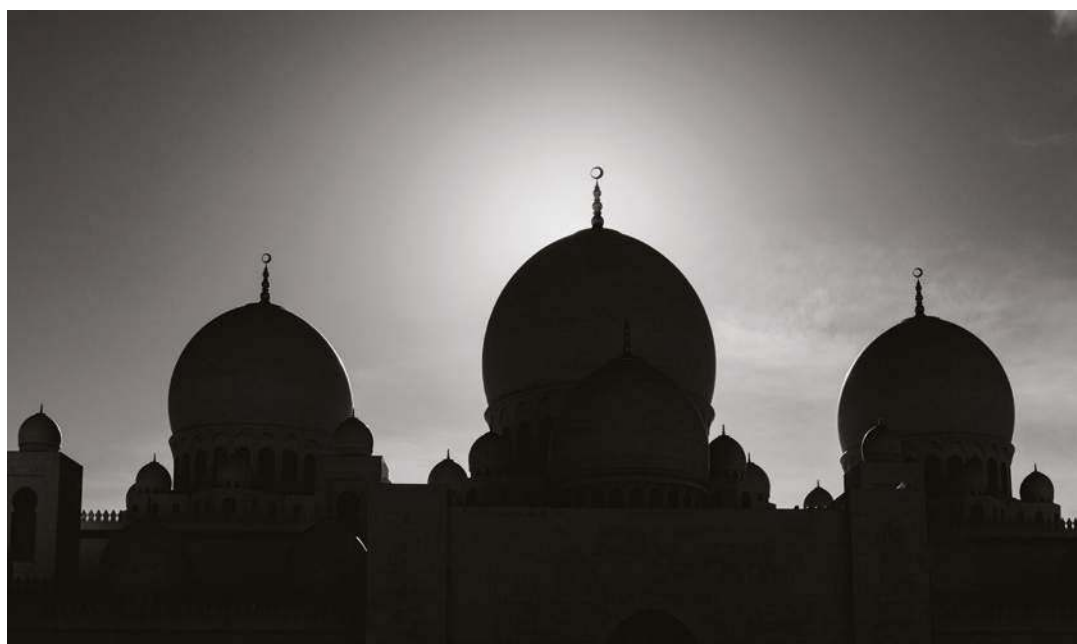

KONTROLOWANIE STRUKTURY

Podnieś wartość parametru Przejrzystość, aby zwiększyć kontrast w obrębie półtonów i uwydatnić zarejestrowaną fakturę. Rozważ też dodanie drobnego ziarna, aby nadać obrazowi wygląd fotografii zarejestrowanej na kliszy.

LOKALNA KOREKTA OŚWIETLENIA
Użyj radialnego gradientu, aby miejscowo dodać plamy światła i cienia w celu zwiększenia kontrastu.

10 Twórz motywy tonalne

Czasem w przypadku graficznych scen lepsze jest podejście konceptualne

Niezależnie od tego, czy chodzi o fotografowanie w kolorze, czy w czerni i bieli, czasami łatwo wpaść w pułapkę robienia zdjęć, które mają być „bezpieczne”. W końcu większość fotografów uczy się robić dobrze naświetlonych zdjęć i unikać prześwietlania lub niedoświetlenia obrazu. Ale zrezygnowanie z tej poprawności w przypadku fotografii czarno-białej (lub kolorowej) może pomóc w uzyskaniu wspaniałych efektów.

Na przykład niedoświetlenie zdjęcia spowoduje powstanie sylwetek. Taka prosta modyfikacja ekspozycji może zamienić już imponujące zdjęcie w coś jeszcze bardziej

kreatywnego. Może się to wydawać dużą sprzecznością, ponieważ upraszczasz wówczas obraz do samych kształtów lub konturów, ale to właśnie brak szczegółów może sprawić, że zdjęcie będzie wyglądać na bardziej złożone.

Na drugim końcu skali znajduje się prześwietlanie ujęć w celu uzyskania obrazów utrzymanych w jasnej tonacji – ujęć, które są niezwykle jasne i w rezultacie zawierają niewiele cieni lub nie zawierają ich wcale. Obrazy wykonywane w technice wysokiego klucza mogą wydawać się znacznie bardziej „przewiewne”, w wyniku czego są odbierane jako przyjemniejsze i emanują dobrym nastrojem.

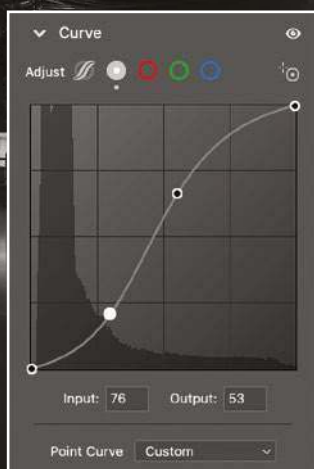
Ostrość ma znaczenie

Gdy nie ma koloru, oglądającym jest znacznie łatwiej zauważyć brak ostrych szczegółów na zdjęciu

Co prawda ostrość to nie wszystko, ale gdy brakuje jasnych kolorów, które przyciągają wzrok, łatwiej dostrzec rozmycie delikatnej faktury. Jest to szczególnie duży problem w przypadku korzystania z obiektywów sprzedawanych w zestawie z korpusem i tanich teleobiektywów, niezależnie od dużej nawet rozdzielczości samej matrycy aparatu. Nie musisz jednak wydawać fortuny na lepszą optykę – spróbuj fotografować obiektywem 35 mm lub 50 mm f/1,8.

Takie stałoogniskowe modele pozwalają rejestrować wyjątkowo wyraźne obrazy, które wyglądają niesamowicie w czerni i bieli, ponieważ uchwycone elementy mają dobrze zdefiniowane krawędzie i faktury. Alternatywnie, jeśli okaże się, że obrazowi

brakuje ostrości w krytycznych miejscach, można to nieco zamaskować, dodając ziarna na etapie edycji. Nałóż delikatny monochromatyczny gaussowski wzór szumu, używając filtrów dostępnych w wybranym programie, aby uzyskać wrażenie ostrości, a potem nieco zmniejsz efekt, aż będziesz zadowolony z rezultatu.

KOREKTA KRZYWYCH
Zwykłe wygięcie krzywej w kształt litery S doda kontrastu. Z kolei przeciągnięcie krzywej w jej dolnej części w górę doda efektu matowości.

DLACZEGO TA FOTOGRAFIA JEST DOBRA

KTO: Brama

KIEDY: Maj 2022

SPRZĘT: Nikon Z7 II
 Nikkor Z 14–24 mm

STRONA: www.pengshi.com

„Fotografując przy użyciu obiektywu szerokokątnego, łatwo jest przerysować perspektywę, co może prowadzić do zarejestrowania przeładowanego kadru z mnóstwem elementów walczących o uwagę oglądających. Dlatego często lepiej jest zachować prostotę kompozycji”.

KONTRASTY

Jest wiele sposobów na kontrast, który można wykorzystać w fotografii. W przypadku tego obrazu mamy do czynienia z kontrastem zarówno koloru, jak i jasności. Peng Shi uchwycił pełny zakres tonalny tej sceny – zarówno jasne światła, jak i głębokie cienie, ukazując całą gamę światła i ciemności bez utraty widoczności jakichkolwiek szczegółów. Zarejestrował również kontrastujące kolory żółtawej skały i błękitnego nieba, które dobrze ze sobą współgrają.

NATURALNE OBRAMOWANIE

„Ramka w ramce” jest zawsze mocnym zabiegiem kompozycyjnym. A ten obraz jest doskonałym tego przykładem. „Chciałem przyciągnąć wzrok widzów, skłonić ich do zastanowienia się, co znajduje się za wydmą, i zachęcić do znalezienia się na miejscu tego wędrowca” – mówi Peng. Jednak, jak w przypadku każdego przedsięwzięcia, zrealizowanie wspomnianych zamiarów związane było z pewnymi trudnościami – w tym przypadku wyzwaniem stawianym przez otoczenie. „Problemem była praca w środowisku, na które nie miałem żadnego wpływu. Chociaż staram się planować swojej sesje z wyprzedzeniem przed wizytą w danym miejscu, wciąż jestem zdany na łaskę pogody. Ten duży nawis został wyrzeźbiony przez erozję wietrzną i w dniu, w którym tam byliśmy, doświadczyliśmy tej olbrzymiej siły wiatru”.

Fotograf: Peng Shi

Peng Shi zajmuje się fotografią komercyjną związaną z rynkiem nieruchomości i wykonywaniem obrazów 360 VR, natomiast jego własne

prace koncentrują się na robieniu zdjęć podróżniczych i krajobrazowych. Jest rekomendowanym fotografem Google w zakresie realizacji nagrań wirtualnych wycieczek i współpracuje z takimi redakcjami jak BBC Earth, Baidu Travel, Samsung China i różnymi witrynami turystycznymi w Chinach.

SAMOTNA POSTAĆ

Pojedyncza sylwetka jest kolejnym narzędziem kompozycyjnym. W tym przypadku Peng użył jej, aby przyciągnąć i zatrzymać uwagę widzów. „Naprawdę podoba mi się to, jak ludzka postać dodaje zdjęciu siły. Kiedyś uważałem, że ludzie nie powinni być fotografowani na zdjęciach przedstawiających naturalne krajobrazy. Po pewnym czasie zdałem sobie jednak sprawę, że stanowią dobry punkt odniesienia, dzięki któremu oglądający mogą łatwo ocenić wielkość elementów sceny. To świetny sposób na dodanie do zdjęcia poczucia skali. Gdybym miał zrobić tę fotografię jeszcze raz, prawdopodobnie spróbowałbym wykonać nocne ujęcie z Drogą Mleczną”.

SKALA

Wiele obrazów nie robi wrażenia bo brakuje w nich elementu oddającego skalę tematu. W przypadku tego zdjęcia Peng włączył w obręb kadru ludzką postać, aby można było ocenić rozległość otaczającego ją krajobrazu. „Chciałem oddać wrażenie wielkości i tajemniczości. Miałem nadzieję stworzyć kompozycję, która podkreśli rozmiar tej jaskini i pokaże, jak mali i nieistotni jesteśmy wobec matki natury” – mówi. Ludzka sylwetka pozwala również zbudować relację z widzem i pomaga mu wyobrazić sobie, jak mógłby się on czuć, znajdując się w tym miejscu.

5 żelaznych zasad
kompozycji,
które musisz znać!

**Doświadczony fotograf krajobrazu Lee Frost pokazuje,
jak przekształcić malownicze, pocztówkowe
ujęcia w fotograficzne dzieła sztuki**

Jeśli światło jest budulcem fotografii, to kompozycja jest jej spoiwem, które łączy ze sobą wszystkie elementy. Aby zdjęcie krajobrazowe można było uznać za naprawdę wspaniałe, te dwa podstawowe składniki muszą współpracować ze sobą z jednakową siłą, aby zapewnić obrazowi stabilność i równowagę. Jeśli jeden zawiedzie, zawiodą oba.

W praktyce komponowanie zdjęć nie jest umiejętnością szczególnie trudną. Zasadniczo wszystko, co musisz zrobić, to rozmieścić w wizjerze aparatu różne elementy sceny tak, aby tworzyły interesującą wizualnie całość. Udana kompozycja będzie wyważona i miła dla oka oraz powinna prowadzić wzrok widza poprzez kadr, by oglądający obraz mógł bez wysiłku wychwycić wszystkie ważne zawarte w nim elementy.

Pomagają w tym różne zasady i triki. Reguła trójpodziału to klasyczne i wyjątkowo skuteczne narzędzie kompozycji fotograficznej. Do prowadzenia wzroku poprzez kadr mogą z kolei zostać wykorzystane linie naturalne lub stworzone przez człowieka, podczas gdy interesujące elementy umieszczone na pierwszym planie dodadzą głębi i poczucia skali. Także kolor ma ogromną moc, pomaga uwypokulić obiekty tak, aby zdominowały kompozycję lub wpłynęły na nastrój obrazu. Do tego wybór obiektywu pozwala nam kontrolować, co będzie widoczne w kadrze i jaka będzie perspektywa, podczas gdy punkt widzenia wpływa na relacje między elementami sceny.

Ostatecznie jednak najpotężniejszym narzędziem, jakie masz do dyspozycji, są Twoje oczy. Używając ich i myśląc o tym, co robisz, możesz zdecydowanie poprawić kompozycję swoich zdjęć.

Szukaj równowagi

Podstawą dobrej fotografii krajobrazowej jest tworzenie zrównoważonej kompozycji. Rozmieść elementy zgodnie z regułą trójpodziału kadru by osiągnąć harmonię.

Jeśli chcesz tworzyć kompozycje zarówno przyjemne dla oka, jak i przykuwają uwagę, wystarczy, że będziesz stosował klasyczną „zasadę trójpodziału”. Podziel wizjer aparatu za pomocą dwóch wyimaginowanych linii poziomych i pionowych, tworząc z nich jakby planszę do gry w kółko i krzyżyk – niektóre aparaty pozwalają już wyświetlić taką pomocniczą siatkę kadrowania. Linie i punkty przecięcia takiej siatki mogą być następnie wykorzystywane jako pomoc w rozmieszczaniu ważnych elementów w obrębie kadru. Jeśli Twoja kompozycja ma główny

obiekt zainteresowania (stodoła na polu, łódź na jeziorze) możesz umieścić go w jednym z punktów przecięcia linii trójpodziału.

W przypadku krajobrazów najmocniejszym punktem kompozycji jest zazwyczaj prawy górny punkt przecięcia, ponieważ nasze oczy mają tendencję do odkrywania obrazu od lewego dolnego do prawego górnego rogu. Jeśli zatem umieścisz punkt ustawienia ostrości z prawej strony i w górnej części kadru, to wzrok obejmie większą część sceny przed dotarciem do głównego obiektu zainteresowania. Linie siatki kadrowania mogą rów-

nież pomóc w podzieleniu kompozycji. Możesz umieścić horyzont w dwóch trzecich wysokości kadru, aby skierować uwagę na krajobraz, lub w jednej trzeciej, by podkreślić wzór chmur na niebie. Do tego celu można wykorzystać dwie pionowe linie. Jeśli na pierwszym planie scenerii znajduje się drzewo, umieść je na pionowej linii po prawej stronie, aby wzrok mógł odbyć podróż, zaczynając od lewej strony obrazu. Nigdy nie należy na siłę komponować swoich zdjęć zgodnie z tą zasadą, ale ponieważ bardzo dobrze się ona sprawdza, zawsze warto spróbować ją zastosować.

Dobierz właściwe proporcje

Wykorzystaj w pełni potencjał sceny, wykonując tych kilka prostych kroków

1 Pierwsze wrażenia Ten piękny tokański krajobraz pojawił się w końcowych scenach filmu *Gladiator*, ale sceneria na tym zdjęciu jest dość „wietrzna” i pozbawiona kompozycyjnej treści. Zdecydowanie można to poprawić.

PRZED

Z lewej i poniżej CAŁA KLATKA Sfotografowanie sceny w formacie portretowym i jej przybliżenie pozwoliło wyeliminować niepotrzebne szczegóły. Wieczne światło wygląda oszałamiająco, ale główne elementy zainteresowania i tak znajdują się po lewej stronie scenerii, zatem warto jeszcze ciśniej przyciąć kadr.

2 Wykluczenie Wykadrowanie sceny poprzez zrobienie zbliżenia na drogę i willę uprościło kompozycję. Wyeliminowany został w ten sposób niepożądany bałagan, co pozwoliło skupić uwagę na najważniejszych elementach krajobrazu.

3 Doskonalenie kompozycji Zrobienie jeszcze silniejszego zbliżenia i użycie teleobiektywu w celu skompresowania perspektywy stworzyło znacznie silniejszą kompozycję, a kręta droga prowadzi teraz wzrok w głąb obrazu do willi.

PO

Uchwycić odbicia

Scena odbijająca się w spokojnej tafli wody jest łatwa do sfotografowania.

1 Pierwsze wrażenia Dotarłeś do wspaniałego miejsca widokowego, spodziewasz się doskonałego światła. Jedyne, co możesz teraz zrobić, to rozstawić swój sprzęt, odmówić krótką modlitwę, czekać i mieć nadzieję, że będzie to wspaniały fotograficzny dzień.

2 Skomponuj scenę Umieszczenie linii horyzontu pośrodku kadru jest często uważane za złą praktykę kompozycyjną, ale jeśli chodzi o fotografowanie odbijającego się krajobrazu, to jest to często najlepsze wyjście.

3 Neutralny gradientowy filtr szary Naturalnie odbita scena jest ciemniejsza niż sam krajobraz, więc jeśli chcesz zrównoważyć ekspozycję w aparacie, użyj filtra gradientowego 0,3 lub 0,45 ND, aby wyrównać jasność nieba i krajobrazu.

4 Zmieniaj kompozycję Kiedy czekasz na pojawienie się idealnych warunków, eksperymentuj, badając różne kompozycje, aby jak najlepiej wykorzystać okazję. Spróbuj zrobić zdjęcie za pomocą bardziej szerokiego lub dłuższego obiektywu.

5 Zachwycające odbicie Kilka szybkich poprawek w Photoshopie i obraz jest skończony. Widać na nim oszałamiającą lokalizację, miły dla oka zachód słońca i wodę tak spokojną, że bardziej już być nie może. Czegoż chcieć więcej?

WAŻNA WSKAZÓWKA EDYCyjNA

Jeśli nie udało Ci się uzyskać zbalansowanej kompozycji od razu podczas fotografowania, zawsze możesz ją zrównoważyć na etapie postprodukcji, przycinając oryginalny kadr. Pomocna może być zmiana formatu obrazu z 3:2 na 5:4 lub nawet 1:1.

Z prawej
PĘKNIĘTY LÓD

Pęknięcia na tym zamrożonym jeziorze tworzą serię spektakularnych ukośnych linii, które prowadzą wzrok w głąb obrazu do widocznej w oddali góry.

Znajdź linie wiodące

Naturalne lub stworzone przez człowieka linie są potężnym narzędziem kompozycyjnym w przypadku każdego zdjęcia

Dzieje się tak dlatego, że nie tylko przyciągają one uwagę do obrazu i wprowadzają w jego głąb, ale mogą również zostać wykorzystane do podzielenia kadru na różne obszary.

Najbardziej oczywiste linie to te utworzone przez elementy stworzone przez człowieka, takie jak drogi, ścieżki, szlaki, mury, żywopłoty i aleje drzew. Naturalne składniki krajobrazu, jak rzeki i strumienie, choć niekoniecznie proste, mogą pełnić tę samą rolę, gdy wiją się poprzez scenę aż po horyzont i zabierają oglądających w fascynującą podróż. Wyraziste linie mogą tworzyć również cienie, zwłaszcza gdy słońce jest nisko, a krajobraz przecinają długie ciemne plamy.

Poziome linie stanowią w pewnym sensie odbicie widnokręgu, dzięki czemu wywołują wrażenie spokoju i są przyjemne dla oka. Oczywistymi przykładami linii poziomych widocznych w krajobrazie są granice stworzone przez człowieka, takie jak ściany, ogrodzenia i żywopłoty.

Pionowe linie są bardziej wyraziste, tworząc dynamiczne kompozycje z silniejszym poczuciem kierunkowości. Aby zmaksymalizować ten efekt, zrób zdjęcie w pionie, by wzrok musiał pokonać dłuższą drogę od dołu do góry kadru.

Ukośne linie z kolei dodają głębi i podkreślają dystans oraz perspektywę. Silnie kontrastują również z poziomymi i pionowymi liniami tworzącymi granice obrazu, przez co mogą wywoływać napięcie. Nasze oczy mają tendencję do naturalnego skanowania obrazu od lewego dolnego do prawego górnego rogu, więc ukośne linie biegnące w tym samym kierunku wywołują silniejszy efekt, prowadząc wzrok przez obraz od pierwszego planu w stronę tła.

Z kolei zbiegające się linie zwiększają poczucie głębi. Spójrz w dal wzdłuż drogi, a wraz ze zwiększaniem się odległości równoległe jej boki zaczną zbliżać się do siebie, aż spotkają się w „punkcie zbiegu”. Rzeka lub ścieżka mają mniej więcej taką samą szerokość na całej swojej długości, więc jeśli wydaje się, że stają się węższe, oznacza to, że muszą oddalać się od aparatu. Użycie obiektywu szerokokątnego pozwala jeszcze bardziej podkreślić ów efekt.

Korzystaj z pomocniczej siatki kadrowania

Tylny wyświetlacz może być naprawdę przydatny

W dawnych, dobrych czasach, kiedy zdjęcia naświetlało się na filmie, jedynym sposobem na skomponowanie obrazu było spoglądanie przez wizjer aparatu – chyba że miałeś okazję używać aparatu wielkoformatowego z gigantyczną matówką. Jednak w przypadku korzystania z cyfrowych korpusów masz inną możliwość – użyj w tym samym celu tylnego wyświetlacza aparatu.

Komponowanie ujęć przy użyciu ekranu i trybu podglądu obrazu na żywo jest bardzo wskazane, ponieważ stojąc w pewnej odległości i obserwując wyświetlacz, można uzyskać lepsze wyobrażenie o tym, jak będzie wyglądała gotowa fotografia. Przydatna jest wówczas także pomocnicza siatka kadrowania, ponieważ ułatwia podjęcie decyzji odnośnie do tego, gdzie umieścić kluczowe elementy sceny jak horyzont i główny obiekt zainteresowania.

Wstawka Komponowanie na ekranie

9-segmentowa siatka kadrowania odwzorowuje podział kadru zgodnie z regułą trójpodziału. W przypadku tego zdjęcia zamek został umieszczony w prawym górnym rogu obrazu.

Główny temat Zamek Bamburgh

Gotowe zdjęcie ma dobrze wyważoną kompozycję i jest interesujące wizualnie, a odległy zamek stanowi bardzo potrzebny w tym obrazie główny punkt zainteresowania.

Canon

Dodaj zdjęciu głębi, wykorzystując punkt zbiegu

Umieszczenie w obrębie kompozycji punktu zbiegu to świetny sposób na zwiększenie poczucia głębi

Poniżej

RÓWNOLEGŁY WSZECHŚWIAT

Na tym obrazie możesz zobaczyć, jak równoległe linie utworzone przez chodnik na moło i poręcze zbiegają się w dali i prawie stykają na horyzoncie – w punkcie zbiegu.

3 Patrząc w głąb Zajęcie pozycji przy wejściu i fotografowanie obiektywem szerokokątnym w głąb mola tworzy mocniejszą kompozycję, wprowadzając do obrazu mnóstwo równoległych linii zbiegających się w oddali.

1 Ciasne ujęcie pomostu Ta kładka ma duży potencjał fotograficzny, ale oglądana z boku i z daleka wydaje się płaska, ponieważ linie utworzone przez strukturę pomostu biegną poziomo przez kadr.

4 Od przodu do tyłu Aby mieć pewność, że cała scena zostanie ostro zarejestrowana, przysłona została przymknięta do f/16 w celu zmaksymalizowania głębi ostrości. Po zogniskowaniu obiektywu na odległość hiperfokalną nawet odległe obiekty będą wyraźne.

2 Zmień pozycję Po zbliżeniu się linie utworzone przez chodnik i poręcze zbiegają się od lewego dolnego do prawego górnego rogu i prowadzą wzrok do latarni morskiej, która jest głównym punktem zainteresowania.

5 Niska perspektywa W ramach eksperymentu aparat został umieszczony na ziemi, a zoom ustawiony na 16 mm. Pozwoliło to podkreślić zbieżność linii i wyolbrzymić głębię obrazu.

WSKAZÓWKA: PIONOWE LINIE ZWIĘKSZAJĄ SIŁĘ WYRAZU ZDJĘCIA

Pionowe linie dodają obrazowi dynamiki. Aby jak najlepiej wykorzystać takie elementy, zrób zdjęcie w pionie, aby wzrok musiał pokonać dłuższą drogę od dołu do góry kadru.

Użyj kontrastu

Wykorzystaj jasność i kontrast naturalnego światła dziennego, aby poprawić kompozycje swoich pejzaży

W fotografii krajobrazowej niezwykle ważny jest charakter światła, ponieważ nie tylko dyktuje on nastrój zdjęcia, ale także decyduje o sposobie postrzegania obrazu przez widza.

Ukierunkowane i mocno kontrastowe światło jest szczególnie uniwersalne, ponieważ definiuje elementy sceny znacznie bardziej niż światło miękkie. Cienie pomagają uwydatnić fakturę, która nie tylko dodaje kompozycji głębi, ale także określa sposób, w jaki łączą się ze sobą poszczególne obszary obrazu i jak porusza się po nim wzrok.

Na przykład w pochmurny dzień zmarszczki na piaszczystej plaży są ledwo widoczne, ale wczesnym rankiem lub późnym popołudniem, kiedy światło słoneczne dociera do powierzchni

piasku pod ostrym kątem, te zmarszczki będą się mocno wyróżniać, tworząc serię linii, które prowadzą wzrok poprzez scenę. Podobnie, jeśli fotografujesz w stronę słońca, cienie będą się kłaść w kierunku aparatu, dodając scenie wyrazistości i spektakularności, a także tworząc silne linie wprowadzające, które przyciągają uwagę.

Podczas burzowej pogody, kiedy słońce przeźiera się przez luki w chmurach, często działa jak reflektor, uwydatniając w ten sposób określone elementy krajobrazu – drzewo, wzgórze, starą stodołę – podczas gdy wszystko inne skąpane jest w cieniu i z tego powodu pozostaje ciemniejsze. Może to tworzyć znakomity efekt wizualny, zwłaszcza jeśli słońce oświetli Twój główny punkt zainteresowania.

Powyżej

Śpiewające piaski o zachodzie słońca

Tę kompozycję tworzy światło – podkreśla zmarszczki na piasku, zamienia odległą wyspę w wyrazistą sylwetkę i zalewa scenę złotym blaskiem.

EDYCJA ZWIĘKSZAJĄCA KONTRAST

Spróbuj skierować uwagę widza na główny punkt zainteresowania

Główny temat jest najważniejszym elementem kompozycji krajobrazu, ponieważ jest to jedyna rzecz, na której w końcu zatrzymuje się wzrok oglądających po odbyciu podróży po całej scenie. Aby skierować uwagę w stronę punktu zainteresowania, możemy wykorzystać inne składniki scenerii, np. naturalne lub sztucznie stworzone linie, drogowskazy i kształty, jak krzywe przypominające literę S.

Chcąc wyróżnić temat z otoczenia, można jednak również użyć kontrastu i światła, dzięki czemu oczy widza po prostu nie będą w stanie go przeoczyć.

Jest to łatwe do osiągnięcia przy burzowej pogodzie, zwłaszcza gdy słońce wyłania się zza chmur i oświetla główny punkt zainteresowania, ale efekt ten można jeszcze podkreślić za pomocą prostej techniki edycji.

1 „Surowy” plik Tak wyglądał oryginalny obraz zapisany w formacie RAW. W tej chwili jest on dość płaski i nijaki, ale niedługo to się zmieni!

2 Edycja w Adobe Camera Raw Pierwsza zakładka Auto służy do wprowadzania zmian ustawień w obrębie całego panelu. Następnie dostosowuje się parametry Przezroczystość i Redukcja zamglenia.

3 Korekta kompozycji Oryginalne zdjęcie wyglądało zupełnie dobrze, ale przycięcie go tak, aby linia horyzontu i główny punkt zainteresowania znalazły się na liniach siatki trójkądnego, jeszcze bardziej zrównoważyło kompozycję.

4 Burza nad Pienzą Oto gotowy, spektakularny obraz. Nie jest możliwe, aby Twój wzrok nie podążył od razu w stronę głównego punktu zainteresowania.

Poniżej

Góry z piaskowca

Chmury płynące po niebie rzucają cienie na góry, podkreślając fałdy i krzywizny wiekowego czerwonego kamienia.

Szukaj kształtów

Użyj naturalnych, obecnych w krajobrazie form i faktur

Krajobraz składa się z nieskończonej różnorodności naturalnych elementów, zarówno dużych, jak i małych. Z jednej strony masz do dyspozycji góry, wzgórza i chmury na niebie, a z drugiej – skały, drzewa, strumienie, a nawet kamyki na plaży. Niezależnie od ich wielkości, obiekty te są kluczowymi elementami kompozycji, a sposób ich rozmieszczenia w kadrze może poprawić wygląd zdjęcia lub zupełnie je zepsuć.

Skutecznym sposobem rozwinięcia swoich umiejętności kompozycyjnych jest patrzenie na te elementy nie pod kątem tego, czym naprawdę są, ale pod kątem tworzonych przez nie kształtów: trójkątów, linii, krzywych, tych przypominających literę S i tak dalej.

Pomoże Ci to zdecydować, jaką rolę może odegrać każdy taki obiekt w kompozycji i jak najlepiej go wykorzystać, aby pomóc oczom poruszać się po tej kompozycji poprzez wybór odpowiedniego obiektywu, perspektywy widzenia i kąta, pod jakim zostanie ustawiony aparat.

W niektórych przypadkach możesz zdecydować się na wykluczenie jakiegoś elementu, ponieważ psuje on kompozycję, zamiast ją wzmacniać, rozpraszając uwagę. W innych możesz połączyć ze sobą kilka różnych kształtów, aby wszystkie harmonijnie na siebie oddziaływały, tworząc zrównoważoną kompozycję.

ANALIZOWANIE OBRAZÓW

Możesz się wiele dowiedzieć na temat kompozycji krajobrazu, studiując prace innych fotografów i malarzy. Zwróć uwagę na sposób, w jaki zestawiają oni ze sobą główne elementy krajobrazu i wykorzystują je do pokierowania wzrokiem.

PRZEKĄTNA

Ukośne linie biegnące od lewego dolnego do prawego górnego rogu zawsze przykuwają naszą uwagę. Po prostu nie możemy się oprzeć temu, by za nimi podążyć i sprawdzić, dokąd nas zaprowadzą.

Podstawowy zestaw do fotografowania krajobrazu

Zalecany sprzęt, który ułatwi Ci pracę nad kompozycją zdjęcia w terenie.

LUPA Z OSŁONĄ EKRANU

Jasne światło słoneczne może bardzo utrudniać ocenę kompozycji obrazu na tylnym wyświetlaczu aparatu. Kup zatem osłonę ekranu ze szkłem powiększającym, aby osłonić wyświetlacz przed promieniami słońca i móc wyraźnie widzieć każde ujęcie.

PROFESJONALNA GŁOWICA

Głowica jest tak samo ważna jak trójnóg, dlatego wybierz taką, która pozwoli na precyzyjną korektę pozycji aparatu i dopracowywanie kompozycji. Niektórzy wolą modele kulowe, podczas gdy inni uznają za użyteczne jedynie te z przekładnią zębatą.

STABILNY STATYW

Statyw nie tylko utrzymuje aparat w określonej pozycji, ale także spowalnia cały proces fotografowania i pozwala spędzić więcej czasu na przemyśleniu kompozycji ujęcia i zastanowieniu się nad sposobami jej ulepszenia.

INTERESUJĄCY PIERWSZY PLAN

Umieść aparat dość nisko i blisko elementów pierwszego planu, aby za pomocą obiektywu szerokokątnego móc wykorzystać je nie tylko do wprowadzenia wzroku w scenę, ale także do stworzenia silnego wrażenia głębi i oddania skali.

OBRAZ W OBRACIE

W krajobrazie znaleźć można wiele naturalnych obramowań takich jak zwisające gałęzie czy otaczające jakąś przestrzeń pnie drzew. W tym przypadku łuk skalny i półka tworzą okno wychodzące na scenę widoczną za nimi.

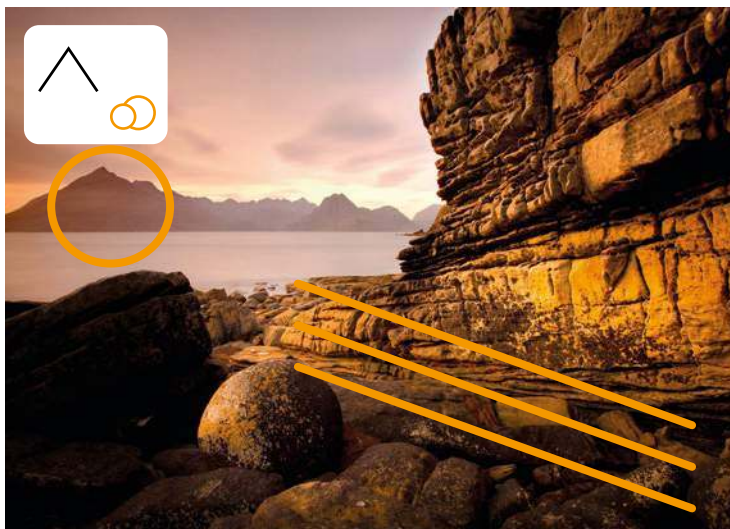
KRAJOBRAZY WARSTWOWE

Użyj teleobiektywu, aby skompresować perspektywę i sprawić, by warstwy wydawały się nakładać na siebie. Gdy wzrok przechodzi od jednej do drugiej, dodaje to obrazowi głębi.

LUSTRZANE ODBICIE

Fotografując w pobliżu zbiorników wodnych, użyj taflí, aby stworzyć lustrzane odbicie sceny. Chcąc podkreślić symetrię i spokojną atmosferę, umieść horyzont na środku kadru.

W JEDEN PUNKT

Szukaj elementów na pierwszym planie sceny, które pozwolą Ci prowadzić wzrok poprzez całą kompozycję, kierując go na główny punkt zainteresowania. W tym przypadku skały prowadzą w stronę budzącej grozę góry.

KRZYWA W Kształcie LITERY S

Rzeki i strumienie wijące się w oddali zabierają wzrok w meandrującą podróż poprzez kadr. W tym przypadku to samo robi wysadzany cyprysami kręty pas drogi.

Obramuj kadr

Użyj naturalnych obramowań, aby skupić uwagę oglądających

Innym przydatnym sposobem tworzenia ciekawych kompozycji jest wykadrowanie obiektu lub sceny za pomocą elementów znajdujących się blisko aparatu, takich jak zwisające gałęzie drzewa, otwór wejściowy do jaskini lub naturalne i sztuczne łuki.

Jedną z zalet takiego podejścia jest to, że pozwala ono skierować uwagę na najważniejszą część kompozycji – scenerię widoczną wewnątrz obramowania. Ramki mogą być również używane do zasłaniania niechcianych szczegółów jak na przykład znaki drogowe, lub do wypełniania pustej przestrzeni takiej jak blade niebo. Do wykorzystywania takich obramowań idealnie nadają się obiektywy szerokokątne, ponieważ pozwalają zbliżyć się do odpowiednich elementów pierwszego planu i – przy dostosowaniu swojego punktu widzenia – zdecydować, jak dużą zajmą część obrazu. Jeśli na przykład staniesz pod drzewem, gałęzie będą stanowiły dekorację górnej części zdjęcia. Mały otwór względny obiektywu (np. f/11 lub f/16) zapewni

wystarczającą głębię ostrości do zarejestrowania obramowania i samej sceny.

Jeśli słońce znajduje się w dowolnym miejscu przed obiektywem, samo obramowanie będzie zaciemnione i zostanie zarejestrowane jako syl-

wetka. Może to uwydatnić efekt, ale zachowaj ostrożność podczas określania prawidłowej ekspozycji, ponieważ taki sposób kadrowania może wprowadzić w błąd światłomierz aparatu i doprowadzić do prześwietlenia obrazu.

Rodzaje obramowania

To coś więcej niż ustawienie się z aparatem pod gałęziami drzewa

POD ŁODOWCEM

Otwór wejściowy do tej islandzkiej jaskini lodowej stworzył klasyczne obramowanie wokół odległych, pokrytych śniegiem gór. Użycie ultraszerokokątnego obiektywu o ogniskowej 16 mm pozwoliło zmieścić w kadrze ściany lodowej groty, dzięki czemu można było w pełni wykorzystać tę niesamowitą scenerię.

W CIENIU

Cienie mogą posłużyć do obramowania krajobrazu i skierowania uwagi na konkretny element sceny – w tym przypadku na sylwetkę uschniętego drzewa z gatunku akacji parasolowatej sfotografowanego na pustyni Namib.

OBRAMOWANIE Z TEMATU

Drzewa są często używane jako krawędzie obramowania, ale w przypadku tego szkockiego zimowego pejzażu role zostały odwrócone. Na tym obrazie majestatycznie wznosząca się w tle góra tworzy efektowne obramowanie tych dwóch odizolowanych od dalszego planu drzew.

TEMAT WYPEŁNIAJĄCY KADR

Jako obramowanie można też skutecznie wykorzystywać elementy krajobrazu, np. skały i klify. Mogą one otoczyć dół i boki, a także górę kompozycji.

POD MOSTEM

Na tej fotografii rzeka jest otoczona nie tylko jej brzegami i drzewami, ale także łukiem starego kamiennego mostu, pod którym płynie.

ZŁOTY ŁUK

Oto Delicate Arch w niesamowitym Parku Narodowym Arches w stanie Utah. Niewiele jest miejsc na świecie, w których w krajobrazie można znaleźć tak wiele naturalnie występujących obramowań.

Jak ogniskowa wpływa na kompozycję?

Obiektyw, którego używasz do fotografowania krajobrazu, ma ogromny wpływ na ostateczny wygląd zdjęcia. Po pierwsze, ogniskowa określa, jak duży lub mały obszar sceny można zarejestrować na fotografii. Im bardziej szerokokątne szkło (krótsza ogniskowa), tym większy fragment sceny zmieścisz w kadrze – i na odwrót.

Wraz ze zmianą ogniskowej zmienia się również sposób, w jaki oddana zostanie na zdjęciu perspektywa. Im bardziej szerokokątna optyka jest używana, tym bardziej oddalone od siebie będą elementy sceny, ponieważ perspektywa zostanie rozciągnięta. Z kolei im dłuższa ogniskowa, tym bardziej zbliżone do siebie będą elementy, ponieważ perspektywa zostanie skompresowana.

EKSTREMALNIE ROZLEGŁE WIDOKI

Ultraszerokokątne obiektywy o ogniskowej 16–20 mm (dla pełnej klatki) to idealny wybór, gdy chcesz uchwycić rozległe obszary, włączając w obręb kadru pierwszy plan, i rozciągnąć perspektywę do granic możliwości.

ROZLEGŁY ŚWIAT

Umiarkowanie szerokokątne obiektywy o zakresie ogniskowych z przedziału 24–35 mm są prawdopodobnie jednymi z najbardziej praktycznych w użyciu. Nadają się idealnie do tworzenia dynamicznych kompozycji, ale nie tak rozległych, byś miał poczucie, że świat próbuje od Ciebie uciec.

STANDARDOWY WIDOK

Stosowanie z zakresu 50–70 mm jest często uważane za ukazywanie sceny oczami turysty, ale gdy główny temat znajduje się w połowie głębokości sceny, a na bliskim pierwszym planie nie ma niczego ciekawego do pokazania, to trudno o lepszy sposób przedstawienia widoku.

W ODDALI

Kiedy chcesz skoncentrować się na odległym temacie, wyizolować określone elementy i skompresować perspektywę, aby warstwy krajobrazu były „ściśnięte”, fotografuj z ogniskową 200 mm lub dłuższą.

Wybór głównego tematu

Komponowanie zdjęcia krajobrazowego przypomina pisanie opowiadania. Elementy pierwszego planu to wstęp, sceneria to fabuła, a główny obiekt to zakończenie.

Każdy naturalny lub sztuczny element może być głównym tematem, ale pytanie brzmi: Jak umieścić go w kompozycji? Wielu fotografów w celu ułatwienia sobie umieszczenia głównego punktu zainteresowania i zbudowania zrównoważonej kompozycji stosuje regułę trójkątną kadru. Chociaż wykorzystanie tej zasady daje dobre rezultaty, nie zawsze scena to umożliwia, więc nie czuj się zobligowany do jej przestrzegania w każdej sytuacji – w końcu zasady są po to, aby je łamać!

1 Odległy widok

Zamek jest w tej kompozycji znacznie mniejszy, ale nadal stanowi oczywisty punkt zainteresowania, podczas gdy łódź wypełnia pierwszy plan, dodając głębi i skali oraz prowadząc wzrok poprzez scenę.

2 Za ogrodzeniem

W tym przypadku zasada trójkątna kadru została wykorzystana do umieszczenia głównego obiektu zainteresowania w kompozycji mającej format pionowy. Drewniany płot prowadzi wzrok poprzez scenę i kieruje całą uwagę na zamek.

3 Z boku Na tym zdjęciu główny temat został umieszczony po lewej stronie kadru, aby można było zrobić w kompozycji miejsce na spektakularnie uformowane chmury. Te dwa elementy dobrze się równoważą.

4 W środku Umieszczenie głównego obiektu zainteresowania blisko centrum kadru jest zwykle uważane za błąd, ale w tym przypadku wygląda dobrze, ponieważ zamek jest otoczony starymi drewnianymi słupami sterczącymi na plaży.

5 Trójkąt Ta fotografia zamku Lindisfarne została skomponowana w taki sposób, że zamek znajduje się w prawym górnym rogu na przecięciu linii siatki trójkątną kadru. Taka metoda kadrowania zawsze pozwala uzyskać zrównoważoną kompozycję.

DLACZEGO TA FOTOGRAFIA JEST DOBRA

TYTUŁ: Cisza wieczności

AUTOR: Daniel Costa

SPRZĘT:

- 📷 Nikon D810
- 📷 Nikon 16–35 mm f/4 USM
- 📷 neutralny filtr szary Formatt Hitech Firecrest Pro 1,8
- 📷 neutralny szary filtr gradientowy Firecrest Ultra 0,9
- 📷 statyw Sunwayfoto T2C40C
- 📷 głowica kulowa statywu XB44

STRONA: danielcostaphotography.com

„Podziel się pięknem naszej planety i podkreśl znaczenie ochrony przyrody. Bądź swoim największym konkurentem, każdego dnia rzucając sobie wyzwanie, by być lepszym, niż byłeś wczoraj”.

Daniel Costa

Daniel Costa jest profesjonalnym fotografem krajobrazu oraz morskich i miejskich pejzaży, mieszkającym w portugalskim mieście Sintra, na terenie Parku Przyrodniczego Sintra-Cascais.

Daniel jest też ambasadorem marek Formatt Hitech i Sunwayfoto, a w ciągu ostatnich kilku lat odbył podróże do 23 krajów znajdujących się w różnych częściach świata. Opublikował dwie książki, a obecnie koncentruje się na pisaniu recenzji i artykułów do czasopism oraz prowadzeniu warsztatów fotograficznych i wycieczek.

KOMPOZYCJA CENTRALNA

Na tym zdjęciu Daniel połączył wszystkie elementy tworząc obraz wywołujący wrażenie harmonii, izolacji i bezruchu. Fotografia została zrobiona nad Lago di Limides, pięknym jeziorem we włoskich Dolomitach. „Gdy tylko przybyłem do tego magicznego miejsca, ogarnęło mnie niewytłumaczalne poczucie spokoju” – mówi Daniel. „Kluczowe było wybranie kompozycji, która pozwoliłaby mi zawrzeć w obrazie to, co lubię – odbicie, które przywołuje ciszę i spokój, magiczne światło, chmury, które kierują wzrokiem oglądających, pasmo górskie w całej swej okazałości i drzewa, które oddają poczucie skali”.

KONTROLOWANY BLASK

Aby móc kontrolować ekspozycję, Daniel użył neutralnego filtra szarego. „Wybrałem filtr gradientowy Firecrest Ultra 0,9 ND, aby uniknąć przeświecenia i móc kontrolować silną poświatę słoneczną widoczną po lewej stronie kadru” – mówi. Złote odcienie dodają obrazowi ciepła, kontrastując z również występującymi w kadrze zimnymi kolorami. Dzięki temu widza przyciągają uderzające plamy słońca widoczne na zboczach gór.

© Daniel Costa

WPROWADZAJĄCA FORMACJA

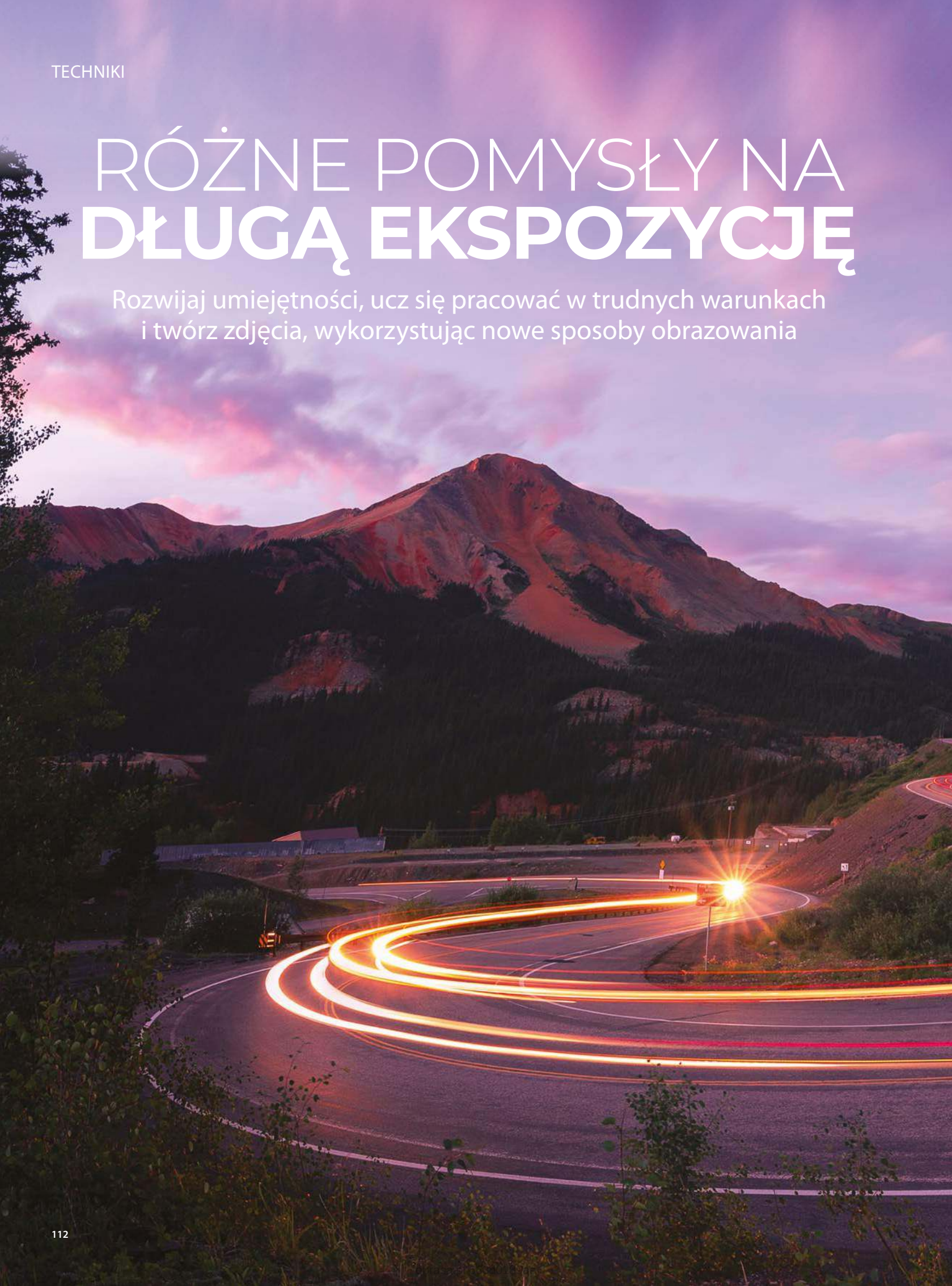
Daniel zdecydował się na użycie dwóch neutralnych filtrów szarych, co poszerzyło zakres możliwości wizualnych. „Zastosowanie filtra Firecrest Pro 1,8 ND oznaczało, że mogłem trzymać otwartą migawkę przez dłuższy czas” – mówi. Okazało się to mieć kluczowe znaczenie dla uzyskania ostatecznego efektu, ponieważ pozwoliło mu to „rozciągnąć” chmury i uczynić kadr bardziej jednorodnym. Rozmywając ruch chmury, Daniel mógł stworzyć kilka linii wiodących wzrok do centrum kadru.

LUSTRZANE ODBICIE

Odbicia w wodzie tworzą lustrzaną kopię górskiej sceny, nadając jej zarówno symetrię, jak i wywołując poczucie spokoju. „Zawsze mnie zaskakuje, jak bezruch wody i cisza natury doskonale łączą się, tworząc spokojny i medytacyjny nastrój” – mówi. „Odbicia przykuwają wzrok widza, a także oddają wrażenie ciszy”. Daniel najchętniej fotografuje krajobrazy podczas złotej godziny wczesnego poranka lub późnego popołudnia. „Jedną z największych zalet tych pór dnia jest to, że podczas wschodu i zachodu słońca wiatr zwykle się uspokaja, co pozwala uchwycić dużo wyraźniejsze odbicia” – mówi.

RÓŻNE POMYSŁY NA DŁUGĄ EKSPOZYCJĘ

Rozwijaj umiejętności, ucz się pracować w trudnych warunkach
i twórz zdjęcia, wykorzystując nowe sposoby obrazowania

Fotografia to coś więcej niż tylko dokumentowanie rzeczywistości – oferowane przez to medium techniczne możliwości mogą pobudzać kreatywność i inspirować ludzi do odkrywania nowych twórczych ścieżek. Jeśli zaś o ten aspekt chodzi, od razu przychodzi nam na myśl robienie zdjęć z wykorzystaniem długich czasów naświetlania. Dzięki tej metodzie ruch jest rejestrowany w artystyczny sposób, co pozwala stworzyć niecodzienny obraz zwykłych scen, pokazując rzeczy, których nie można zobaczyć gołym okiem.

Jednak nawet najbardziej zaawansowane aparaty nie wystarczą. Fotograf musi dyspono-

wać odpowiednią wiedzą i znać kilka sztuczek. Jako użytkownik serwisów społecznościowych napatrzyłeś się już z pewnością na niezliczoną liczbę zdjęć znanych tematów rejestrowanych z wykorzystaniem długiego czasu ekspozycji, więc wiesz pewnie, że wyjście poza sztaampę nie będzie wcale łatwe. Pokażemy Ci więc, jak zastosować unikatowe podejście, które pozwoli wyróżnić się Twoim zdjęciom wśród zalewu innych fotografii. Poświęć trochę czasu na analizę scenerii i podkreśl jej elementy za pomocą długiego czasu naświetlania, aby uwydatnić ich charakterystyczne cechy i osiągnąć swoje cele.

Gotowy obraz

Poranek jak milion dolarów

Fotografowanie o świcie pozwala dodać zdjęciu atmosfery.

Jednak o tej porze dnia musisz działać szybko. Długość czasu naświetlania będzie się szybko zmieniać.

© Stephen Ross

Przygotuj się do zdjęć z długą ekspozycją

Przygotuj się do robienia zdjęć z długim czasem, pakując do plecaka niezbędny sprzęt i akcesoria.

Aby uzyskać jak najlepsze zdjęcia, niezbędna jest wiedza na temat tego, jak w profesjonalny sposób używać sprzętu. Nowoczesne aparaty projektowane są w oparciu o bardzo wydajną technologię, ale nie można polegać wyłącznie na niej. Bardzo ważne są tu również akcesoria i umiejętność właściwego ich wykorzystania.

W przypadku tego gatunku fotografii czekanie przez 30 s lub dłużej tylko po to, by zdać sobie sprawę, że źle ustawiłeś parametry ekspozycji, bywa szczególnie rozczarowujące. Czas otwarcia migawki, przysłona, ostrość, redukcja szumu i kompozycja obrazu to kluczowe czynniki, które decydują o jakości zdjęcia rejestrowanego

z długim czasem naświetlania. Naucz się efektywnie wykorzystywać swój sprzęt i bądź świadomy zarówno jego zalet, jak i ewentualnych słabych stron. Pomoże Ci to uniknąć popełniania błędów i oszczędzi czas.

Długie czasy otwarcia migawki wykorzystywane są głównie przy robieniu zdjęć na zewnątrz, dlatego może to stwarzać rozmaite problemy, ponieważ nie jesteś w stanie kontrolować oświetlenia. Jeśli fotografujesz dynamiczną scenę rozgrywającą się na wybrzeżu, użyj filtra UV, aby podczas komponowania zdjęcia zabezpieczyć obiektyw przed kroplami wody, i po prostu zdejmij go, gdy kadr zostanie już ustalony.

Zakryj wizjer

Zablokuj dostęp światła do wnętrza korpusu, aby na zdjęciu nie było obszarów zaświeconych

W przypadku korzystania z czasów otwarcia migawki wynoszących 30 s lub dłuższych nie pozostawiaj otwartego wizjera lustrzanki. Dzięki temu będziesz miał pewność, że do matrycy aparatu dotrze tylko światło wpadające przez obiektyw. W przeciwnym razie nawet niewielkie źródła światła znajdujące się poza kadrem mogą stworzyć na fotografii niepożądane efekty. Większość aparatów jest wyposażona w osłonę wizjera lub ma funkcję jej automatycznego zamykania. Jeśli masz starszy model, przykryj wizjer grubą czarną tkaniną. Bezlusterkowców z wizjerem elektronicznym problem ten nie dotyczy.

OBIEKTYWY SZEROKOKĄTNE

Optyka o ogniskowej 35 mm lub krótszej nadaje się idealnie do fotografowania krajobrazów z długim czasem naświetlania, ponieważ pozwala uchwycić większy obszar sceny i uwzględnić w kompozycji więcej elementów.

Co będzie Ci potrzebne

UNIKAJ WINIETOWANIA

Zwróć uwagę na gniazda filtrów i usuń te z nich, które nie są potrzebne. Jeśli pracujesz, używając obiektywu szerokokątnego i mniejszych filtrów, nie używaj pierścieni adaptujących, ponieważ może to spowodować powstanie wyraźnego efektu winiety.

DŁUGIE EKSPOZYCJE

SOLIDNY STATYW

Statyw z włókna węglowego pozwoli stabilnie zamocować aparat. Dodatkową stabilność, np. przy silnym wietrze, zapewni podwieszenie pod kolumną centralną torby lub plecaka.

FILTR POLARYZACYJNY

Użycie tego filtra pozwala usunąć niechciane odbłaski w przypadku fotografowania pod słońce. Jego działanie poprawi też ogólny wygląd obiektu pod względem kontrastu i nasycenia kolorów.

NEUTRALNY FILTR SZARY

Używaj filtrów ND tłumiących natężenie światła w zakresie do maksymalnie 10 stopni przysłony, aby móc kontrolować warunki oświetleniowe. Pozwala to wydłużyć czas otwarcia migawki nawet przy fotografowaniu w jasnym świetle bez ryzyka prześwietlenia obrazu.

CZARNA KARTA

Jeśli Twoja scena zawiera elementy o różnej jasności, możesz użyć podczas naświetlania zdjęcia arkusza czarnego plastiku do przesłonięcia części pola widzenia obiektywu.

ZDALNY WYZWALACZ

Unikaj ryzyka zarejestrowania nieostrych ekspozycji z powodu nawet niewielkich ruchów aparatu. Użyj przewodowego wężyka spustowego, pilota połączanego z aparatem poprzez aplikację smartfona lub skorzystaj z funkcji timera.

Myśl „kwadratowo”

Zastanów się dobrze, jaki system uchwytów i filtrów najlepiej wybrać, bo to inwestycja na lata

Decydując się na korzystanie w swojej pracy z filtrów, warto od samego początku wybrać system filtrów kwadratowych. Są one droższe, ale oferują lepszy stosunek jakości do ceny i mają więcej zalet. Zwłaszcza jeśli pracujesz, używając różnych obiektywów, kwadratowe filtry okażą się bardziej uniwersalne i łatwiejsze w montażu oraz nie będą stwarzały ryzyka przypadkowego rozregulowania ustawionej ostrości.

Z lewej

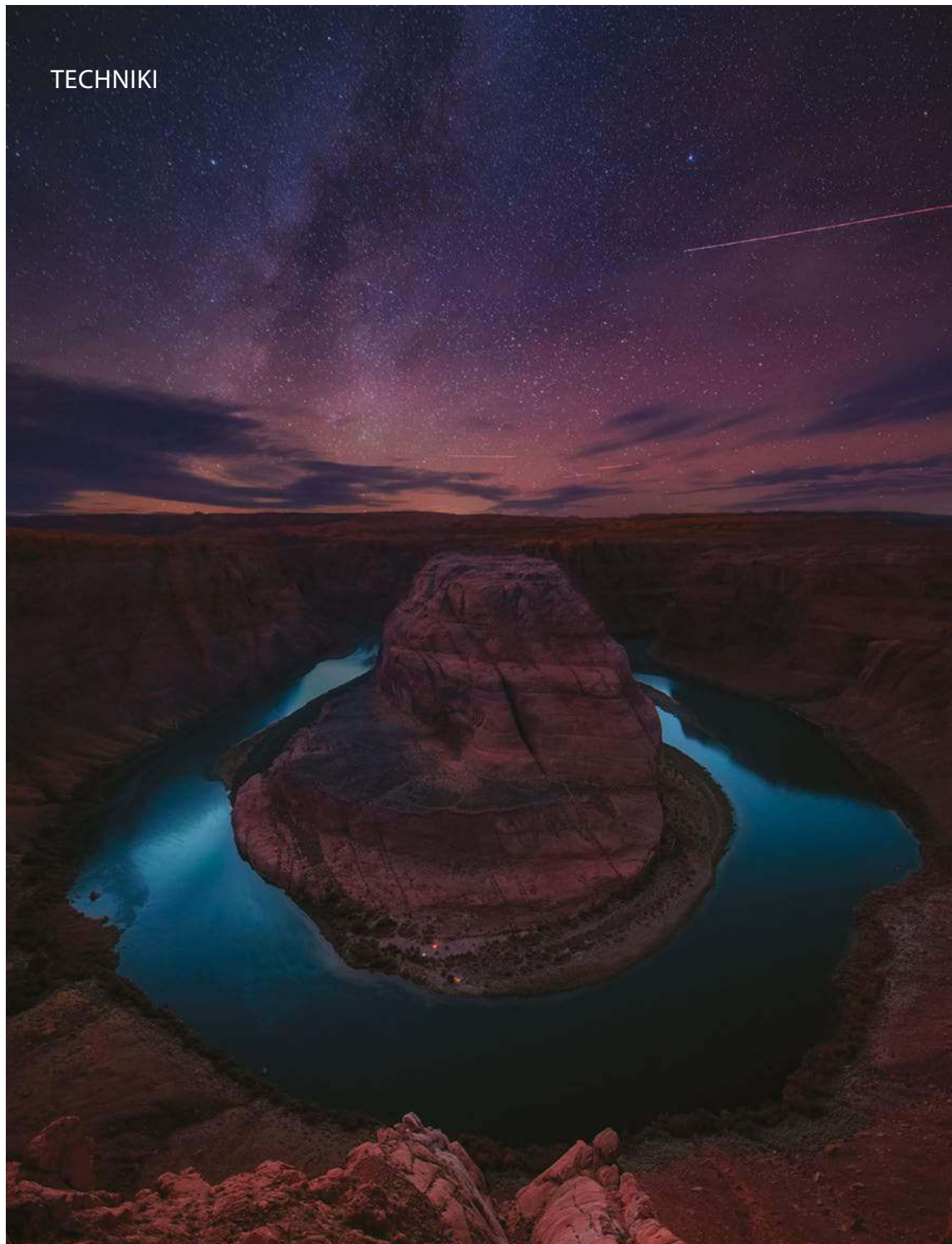
Gra przeciwieństw

Połącz ze sobą na jednym obrazie ostre i rozmyte elementy. Bądź kreatywny i uwzględnij niekontrolowalne obiekty, takie jak ptaki, co pozwoli Ci dodać kolejną warstwę i zwiększyć głębię obrazu.

Dalej, z lewej

Szare jest piękne

Gdy obraz jest pozbawiony koloru, skupiamy się na powierzchniach i fakturach, które na tym zdjęciu zostały umiejętnie zaaranżowane i mają charakterystyczny dla techniki długiego naświetlania wygląd.

Opanuj do perfekcji długie ekspozycje

Kontroluj parametry naświetlania, aby dopasować je do potrzeb realizowanego projektu

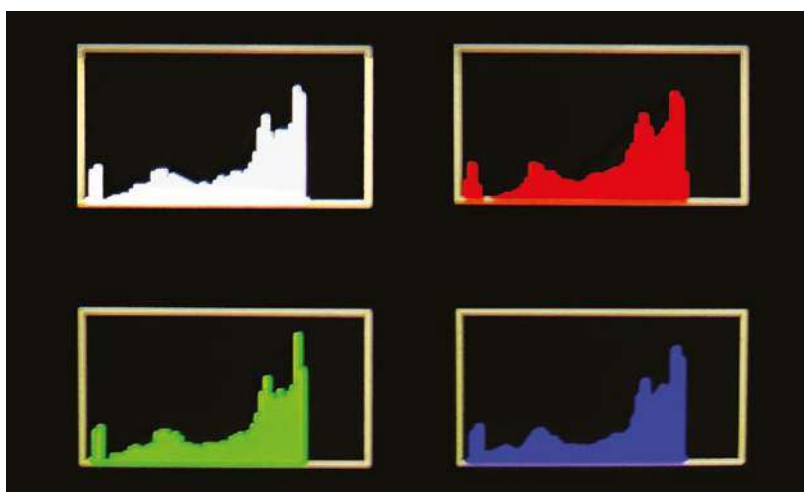
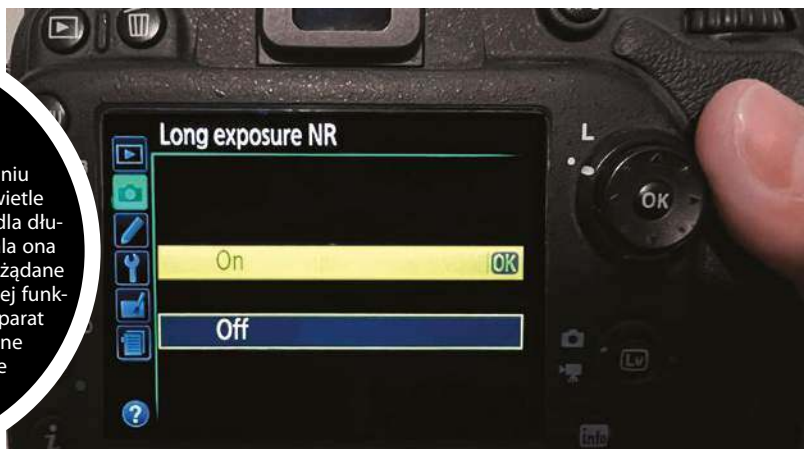
Jednym z głównych problemów związanych z fotografowaniem w słabym świetle jest konieczność obliczenia prawidłowego czasu naświetlania. Istnieje wiele aplikacji i stron internetowych, które mogą automatycznie obliczać czas ekspozycji na podstawie podanej wielkości otworu przysłony i wartości ISO oraz stosowanych filtrów. Inne możliwości to dokonanie punkтового pomiaru światła lub eksperymentowanie, ale w takim przypadku znalezienie odpowiednich ustawień parametrów naświetlania może zająć trochę czasu. Szczególnie wtedy, gdy testujesz ekspozycje trwające nawet kilka minut i musisz za każdym razem czekać, aż zostanie zareje-

strowane kolejne ujęcie. Prostym sposobem na zaoszczędzenie czasu jest wówczas robienie tego „od tyłu”, używając najpierw krótszych ekspozycji i wyższych czułości. Po zarejestrowaniu kilku próbnych ujęć można wtedy szybciej określić optymalne ustawienia. Teraz możliwe jest obniżenie wartości ISO w kilku krokach. Zmniejsz czułość matrycy o jeden stopień i po prostu podwój czas ekspozycji. Powtarzaj tę czynność, dopóki wartość ISO nie wyniesie 500 lub mniej. Ustawiając jak najmniejszą czułość i średni otwór przysłony f/8, wydłużysz czas naświetlania, uzyskując jednocześnie przyzwoitą głębię ostrości. Czas otwarcia migawki może znacznie się różnić,

ale ogólnie można powiedzieć, że w większości sytuacji powinien on wynosić co najmniej 5 s. Jeśli chodzi o rozmycie wolno poruszających się chmur lub uchwycenie smug przejeżdżających samochodów, to może to wymagać użycia czasu rzędu nawet 120 s. Przydatnym narzędziem będzie w tym przypadku neutralny filtr szary. Jego użycie daje możliwość wydłużenia czasu otwarcia migawki i poprawy wyglądu zdjęć w sytuacjach, w których zaledwie o dwa stopnie przysłony dłuższa ekspozycja może zrobić dużą różnicę. Filtry ND są zwykle dostarczane z tabelą ekspozycji, która umożliwia łatwą regulację decydujących o niej parametrów.

SKORZYSTAJ Z FUNKCJI REDUKCJI SZUMU

Pamiętaj, aby przy wykonywaniu długich ekspozycji w słabym świetle włączyć funkcję redukcji szumu dla długich czasów naświetlania. Pozwala ona usunąć z gotowego zdjęcia niepożądane gorące piksele. Po aktywowaniu tej funkcji i naświetleniu pierwszego, aparat automatycznie zapisuje kolejne zdjęcie i dlatego potrzebuje na to dwukrotnie więcej czasu.

Oceń rezultat

Pamiętaj, że tylny wyświetlacz może nie oddawać prawidłowo jasności zrobionego zdjęcia, zwłaszcza jeśli fotografujesz w warunkach słabego oświetlenia. Aby upewnić się, że ekspozycja obrazu jest prawidłowa, dokonaj analizy histogramu. Idealny wykres pokaże dość równomierny rozkład tonów. Jeśli zaś histogram pokazuje znacznie więcej odcieni skupionych po lewej lub prawej stronie, to niektóre części zdjęcia mogą być mocno prześwietlone lub niedoświetlone. Oznacza to, że czas ekspozycji dla fotografowanego obiektu nie był idealny i powinien zostać skorygowany.

Z lewej Ustaw ostrość

Skoncentruj się na podkreśleniu konkretnego elementu, by zwrócić na niego uwagę oglądających. Pojedyncze źródło światła nadaje obrazowi spokojniejszy nastrój.

Dalej, z lewej Gwiazdziste niebo

Uwzględnienie gwiazd na zdjęciu wykonanym z długim czasem naświetlania zwiększa jego ogólną siłę oddziaływania i dodaje mu szczegółów. W komponowaniu kadrów i sprawdzaniu właściwego ustawienia ostrości pomocny jest odchylany tylny wyświetlacz.

Wybierz tryb B lub T

W zależności od Twoich celów wizualnych, źródeł światła i pory dnia możesz wydłużyć czas otwarcia migawki nawet poza granicę 30 s. Aby to zrobić, przełącz aparat w tryb bulb (B), co pozwoli przejąć kontrolę nad czasem naświetlania. Pamiętaj, aby pracować z użyciem zdalnego wyzwalacza migawki lub korzystać w tym celu z aplikacji, ponieważ przytrzymanie wciśniętego spustu przez tak długi czas bez poruszenia aparatem jest praktycznie niemożliwe.

Wiele aparatów ma tryb czasu (T), który jest dużo bardziej użyteczny niż bulb. Pozwala on raz nacisnąć spust, by otworzyć migawkę, i znów gdy chcesz zakończyć ekspozycję - po prostu wystarczy nacisnąć go na zdalnym wyzwalaczu ponownie.

Wykorzystaj światło dzienne

Rób zdjęcia z długim czasem nawet w jasnym oświetleniu

Używanie długich czasów otwarcia migawki w świetle dziennym pozwala rejestrować obrazy o dużym zakresie tonalnym, co umożliwia przekształcanie naturalnych elementów na wiele różnych sposobów. W takim przypadku wyzwaniem jest stworzenie odpowiednio zrównoważonej ekspozycji.

To sprawia, że jeszcze ważniejsze jest poznanie różnych typów neutralnych filtrów szarych i prostych sztuczek, które umożliwiają uzyskanie odpowiednio naświetlonego zdjęcia. Filtr ND zmniejszający natężenie światła o 10 stopni przysłony jest używany głównie podczas fotografowania jasnych scen i idealnie nadaje się do tworzenia minimalistycznych obrazów. Jeśli wymagany jest bardzo długi czas naświetlania, pamiętaj, że filtry ND można ze sobą łączyć. W ten sposób czas ekspozycji zostaje jeszcze bardziej wydłużony, co otwiera przed Tobą nowe możliwości obrazowania.

Szczególnie trudno jest naświetlić obraz odpowiednio do swoich wymagań w przypadku wykonywania zdjęć krajobrazowych, ponieważ tło i pierwszy plan często wymagają użycia dwóch różnych czasów naświetlania. W takiej sytuacji pomóc mogą gradientowe filtry neutralnie szare, ponieważ mają jedną połowę przezroczystą, a drugą ciemną, co pozwala przyciemnić niektóre obszary obrazu poprzez przepuszczenie do matrycy mniejszej ilości światła. Z kolei kiedy używa się regulowanych filtrów ND, nie można łączyć ich ze sobą. Zauważalne jest również to, że zdjęcia zrobione przy wykorzystaniu regulowanych filtrów bywają nieco nieostre.

© Stephen Ross

Wskazówki od zawodowca

Stephen Ross udziela wskazówek dotyczących długiej ekspozycji

„Do robienia zdjęć z długim czasem naświetlania prawie zawsze niezbędny jest statyw, ale i fotografowanie z ręki nie jest rzeczą niemożliwą. Nawet najmniejszy ruch lub wibracja mogą spowodować rozmycie, znajdź zatem solidny obiekt (drzewo, kamień, ziemię), o który możesz oprzeć się Ty lub podeprzeć aparat, aby wyeliminować drgania, gdy migawka zostanie otwarta. Zaczniij od ustawienia krótkiego czasu i stopniowo go wydłużaj, dopóki będziesz w stanie nieruchomo utrzymać aparat. Chcąc uzyskać najlepsze rezultaty bez używania statywu, trzymaj się czasów ekspozycji od 1/8 do 1 s”.

www.sgphotography.us
IG: @scubagooding.photo

Komponuj, stosując odpowiednią strategię

Podkreśl na zdjęciu ruch, aby pokierować wzrokiem widza

Podczas przekształcania ruchu uwiecznionego w świetle dziennym poprzez zastosowanie długiego czasu naświetlania warto się stosować do trzech kluczowych zasad, dzięki którym Twoje zdjęcia będą się wyróżniać. Zostaw statyw w torbie, abyś mógł znaleźć najlepszą perspektywę. Dokonaj analizy otoczenia i wybierz scenę, w obrębie której elementy nieustannie poruszają się w jednym kierunku, abyś mógł odpowiednio pokierować wzrokiem oglądających. Innym podejściem może być zabawa w rozmytymi i ostrymi elementami w celu stworzenia wizualnego kontrastu i podkreślenia elementów za pomocą rozmycia powstałego w wyniku zastosowania długiego czasu naświetlania.

© Stephen Ross

WYPEŁNIJ PUSTĄ PRZESTRZEŃ

Jeśli scena składa się w dużej mierze z pustych obszarów z niewielką liczbą szczegółów, użyj długiej ekspozycji, aby namalować coś ruchem w tej negatywnej przestrzeni, dodając jakieś elementy zainteresowania i tworząc bardziej zrównoważoną kompozycję.

Z lewej

Imponująca dynamika

Starannie skomponuj ujęcie, podkreślając spektakularność chmur i pozostawiając im wystarczająco dużo miejsca, aby uwidocznić efekt rozmycia ruchu.

Sąsiednia strona

Stonowana atmosfera

Długa, trwająca trzy minuty ekspozycja nadała wodzie miękki wygląd i uwidoczniła kolory tła, które się w niej odbija.

© Roy Cruz

Naucz się techniki czarnej karty

Potrzebujesz gradientowego neutralnego filtra szarego? Oto prosty i niedrogi sposób jego zastąpienia, który sprawdza się w terenie

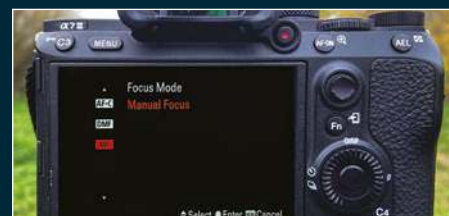
3 Pomiar punktowy Dokonaj odczytu natężenia światła dla nieba w tle i elementów pierwszego planu. W ten sposób uzyskasz dwie osobne wartości czasu naświetlania, które pozwolą Ci wypracować optymalny czas ekspozycji.

1 Ustabilizuj swój aparat Wyłącz stabilizację obrazu i zamontuj aparat na statywie. Aby zwiększyć jego stabilność, rozciągnij tylko górne sekcje nóg i dopasuj ich długość do nierówności podłoża. W razie potrzeby użyj kołców lub dodatkowo obciąż trójnog.

4 Zamocuj filtr ND Umieść filtr w uchwycie, uważając, aby nie zmienić ustawionej ostrości. Oblicz wymagany czas ekspozycji dla wybranej mocy filtra zarówno dla tła, jak i dla elementów pierwszego planu.

2 Ustaw ostrość Wyłącz tryb automatycznego ustawiania ostrości i zamiast tego ręcznie zogniskuj obiektyw. Zrób to przed zamocowaniem filtra, aby móc obserwować wyraźny i jasny podgląd sceny.

5 Przytrzymaj czarną kartę Wybierz najdłuższy wymagany czas naświetlania i umieść czarną kartę przed obiektywem, tak by zasłonić nią obszar wymagający mniejszej ekspozycji. Ustaw zegar w smartfonie, aby wiedzieć, kiedy zabrać kartę.

Myśl nieszablonowo

Użyj długich czasów naświetlania, aby tworzyć artystyczne obrazy

Jedną z głównych cech wyróżniających fotografię z długim czasem ekspozycji jest to, że pozwala ona przedstawiać ruch w bardzo widoczny sposób. Ten rodzaj fotografii często łączy w sobie ciemne obiekty, źródła i smugi światła oraz transformację elementów naturalnych. Niemniej tak bardzo przyzwyczailiśmy się już do takich obrazów, że wymyślenie nowej kreatywnej kompozycji może być trudne. Często zapomina się, że długie czasy naświetlania dają wiele moż-

liwości przeniesienia fotografii na wyższy poziom i wyróżnienia swoich prac wśród innych. Bądź twórczy i włącz do swojego arsenału technik bardziej zaawansowane metody rejestrowania obrazów. Ponieważ migawka jest otwarta przez długi czas, aparat naświetla ujęcia przez sekundy, a nawet minuty, co pozwala uzyskać w tym procesie technicznym szeroką gamę stylów wizualnych. Dzięki temu nie jesteś zmuszony ograniczać się do kilku klasycznych technik

fotografowania opartych na wykorzystywaniu długiej ekspozycji. Możesz natomiast dołączyć całe spektrum tych zaawansowanych metod do posiadanego już zestawu umiejętności i wiedzy, by stworzyć coś oryginalnego.

Dzięki naszym wskazówkom dowiesz się, jak wykorzystywać długi czas naświetlania do integrowania ze sobą pomysłów, a tym samym znajdowania rozwiązań problemów w codziennym fotografowaniu.

Zmieszaj światło zastane z błyskiem lampy

Jak ustawić tryb synchronizacji błysku z drugą kurtyną migawki, aby uchwycić i zatrzymać ruch

Dzięki połączeniu długiego czasu otwarcia migawki z błyskiem flesza obiekt jest ostry, a ruch uchwyciony w formie artystycznego rozmycia. Ta technika jest stosowana w wielu dziedzinach, ale jest szczególnie popularna w fotografii sportowej. Zamiast rejestrowania kolejnych faz ruchu, które są następnie łączone razem w jeden obraz w programie do edycji, ta metoda pozwala pokazać cały dłuższy ruch od razu jako w pojedynczy obraz. W przypadku synchronizowania błysku z drugą kurtyną migawki lampa uruchamia się automatycznie pod koniec czasu naświetlania, a jej światło tworzy obraz będący kombinacją ostrych oraz rozmytych elementów. Należy zauważyć, że ruchy są rejestrowane w zawołowanej i półprzezroczystej formie. Aby osiągnąć najlepsze rezultaty, konieczne jest użycie kontrastującego z odcieniami tematu jednolitego i nasyczonego tła.

Z prawej

Pokaż ruch

Technika synchronizowania błysku z drugą kurtyną migawki nadaje się idealnie do fotografowania tancerzy. Aby pokreślić unikatowe cechy tej metody, używaj wyrazistych kolorów i twórz mocne kontrasty.

2x © Jo Kassis

1 Konfiguracja aparatu Fotografuj w trybie manualnym, używając niskiej czułości matrycy. Minimalny wymagany czas ekspozycji wynosi 1/60 s. Aby uzyskać najlepsze rezultaty, zamocuj aparat na statywie.

2 Sterowanie lampą błyskową Zamocuj flesz i ustaw tryb synchronizacji błysku z drugą kurtyną migawki. Dostosuj także moc wyjściową urządzenia. W zależności od projektu zacznij od ustawienia siły błysku na około 1/32 pełnej mocy.

3 Testuj i twórz Wartość czasu otwarcia migawki zależy od szybkości, z jaką porusza się temat, i może się bardzo różnić. Przetestuj kilka czasów ekspozycji, aby zaznajomić się z tą techniką i zobaczyć, jakie pozwala uzyskać efekty.

© Roy Cruz

Usuń przechodniów Sposób na czyste ujęcia w zatłoczonych miejscach

Podczas fotografowania scen plenerowych istnieje jeden niekontrolowany czynnik, który może stać się problemem – pojawiający się w obrębie kadru ludzie. Jednym z rozwiązań pozwalających poradzić sobie z tym problemem jest użycie dłuższego czasu otwarcia migawki.

W większości sytuacji wystarczy, by czas ekspozycji miał wartość około 3 minut. Może się ona jednak różnić w zależności od tego, jak długo ludzie

pozostają w określonych miejscach – w przypadku lokalizacji wyjątkowo popularnych wśród turystów wymagany może być nawet jeszcze dłuższy czas naświetlania. W ten sposób ludzie staną się nie tylko obiektami przezroczystymi, lecz całkowicie znikną.

Komponując takie zdjęcie, zwróć uwagę na kierunek, z którego ludzie wchodzą na scenę. Technika ta jest bardziej skuteczna, jeśli przybywają zza horyzontu.

Z lewej Wyraźna ostrość

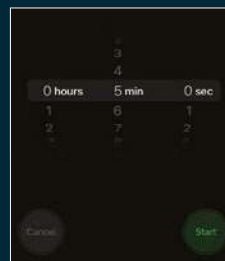
Długi czas naświetlania pozwala usunąć elementy rozpraszające, które odwracają uwagę od obiektu, dzięki czemu można ją w całości skupić na budynku.

1 Przygotuj się Poszukaj ciekawej perspektywy widzenia i zamontuj aparat na statywie. Podłącz przewodowy wyzwalacz migawki lub użyj pilota, aby zminimalizować ryzyko poruszenia aparatu i zarejestrowania rozmytego obrazu.

2 Zamocuj filtr ND Przełącz obiektyw w tryb manualny i wyłącz stabilizację obrazu. Wyreguluj ostrość ręcznie przed założeniem neutralnego filtra szarego, aby uzyskać wyraźny podgląd sceny i móc dokładnie zogniskować obiektyw.

3 Rób zdjęcia w trybie B Przełącz aparat w tryb bulb lub T, jeśli jest dostępny. Wykonaj kilka zdjęć próbnych i użyj funkcji samowyzwalacza, aby rozpocząć ekspozycję.

Studium przypadku

Fotograf krajobrazu **Christoph Schaarschmidt** opowiada o swoich sposobach na zdjęcia z wykorzystaniem długich ekspozycji

Christoph, powiedz nam trochę o sobie i swojej przygodzie z fotografią. Zaczęła się, kiedy byłem jeszcze dzieckiem. Zarówno mój dziadek, jak i mój ojciec byli entuzjastami fotografii i filmowania. Kiedy chodziłem do szkoły, na każdą wycieczkę zabierałem aparat. Później postanowiłem zamienić swoje hobby w pracę, więc poszedłem na studia z dziedziny inżynierii, produkcji i nowych mediów.

Co fascynuje Cię w fotografowaniu z użyciem długiego czasu naświetlania? Moja praca dyplomowa dotyczyła fotografii poklatkowej. Spędzałem całe dnie i noce na filmowaniu ruchów występujących przyrodzie. Od tamtej pory zacząłem znajdować coraz większą przyjemność w rejestrowaniu tych procesów na jednej ekspozycji. Mogę ukazać rzeczy, których nie widać gołym okiem. To wtedy wykona-

łem pierwsze zdjęcia śladów gwiazd i krajobrazów z długim czasem naświetlania.

Jakie są – Twoim zdaniem – największe trudności związane z robieniem zdjęć w tej technice?

Jednym z największych wyzwań jest rejestrowanie smug światła reflektorów samochodów poruszających się po drogach. Tego lata chciałem zrobić takie zdjęcie w austriackich Alpach. Kiedy po raz pierwszy dotarłem w góry, zaczął padać deszcz, a na horyzoncie pojawiły się błyskawice. Wróciłem więc do swojego namiotu. Przy drugiej próbie na próżno czekałem, aż samochód oświetli drogę znajdującą się poniżej. Za trzecim razem musiałem się upewnić, że wszystko się uda.

Poszedłem na miejsce, z którego chciałem zrobić zdjęcie, ustawiłem i zaprogramowałem aparat. Potem wróciłem do samochodu i pojechałem sam wzdłuż przełęczy. Kiedy wróciłem do apa-

ratu, byłem bardziej niż szczęśliwy, bo wszystko poszło zgodnie z planem.

Jaki był najdłuższy czas naświetlania, jakiego kiedykolwiek użyłeś?

Myszę, że najdłuższy czas ekspozycji pojedynczego zdjęcia wynosił około 20 minut. Kiedy naświetlasz przez tak długi czas, na gotowym zdjęciu pojawia się okropny kolorowy szum. Musisz więc zarejestrować drugą ciemną klatkę, co sprawia, że czas tworzenia każdego ujęcia się podwaja. Większość moich ekstremalnie długich ekspozycji jest tworzona przez nakładanie na siebie wielu pojedynczych zdjęć. Zasadniczo robię więc film poklatkowy, który jest następnie łączony w jeden obraz na komputerze. Korzystając z tej techniki, tworzyłem obrazy o czasie naświetlania trwającym nawet do 2 godzin.

Na co zwracasz szczególną uwagę podczas fotografowania piękna natury? Kiedy znajduję miejsce, które chcę sfotografować, najpierw szukam odpowiedniej kompozycji. Następnie staram się dowiedzieć, jaka byłaby idealna pora na wykonanie zdjęcia, ponieważ ważne jest, jak naturalne światło oddziałuje na krajobraz.

Czy najlepiej sfotografować go rano, wieczorem czy w nocy z poruszającymi się nad nim

4x © Christoph Schaarschmidt

gwiazdami? A może lepiej byłoby wrócić w to miejsce o zupełnie innej porze roku? Często nie możesz sobie pozwolić na taki luksus, więc musisz jakoś wykorzystać zastaną sytuację. Moje motto brzmi: po każdej próbie stajesz się trochę mądrzejszy, nawet jeśli jej wynik nie jest doskonały.

Z jakiego sprzętu obecnie korzystasz najczęściej?

Fotografuję Canonem EOS 6D Mark II. Zawsze byłem użytkownikiem sprzętu tej firmy – nie jestem jakimś maniakem technologicznym, po prostu jestem zwyczajnie bardzo zadowolony z tego, co pozwala mi on osiągnąć.

Jeśli chodzi o obiektywy, to naturalnie lubię jasną optykę szerokokątną. Głównie dlatego, że lubię wychodzić nocą i fotografować gwiazdy oraz Drogę Mleczną. Z tego powodu używam Sigmy 14–24 mm f/2,8 – to jeden z najlepszych obiektywów, jakie kiedykolwiek miałem. Jeśli chodzi o elementy krajobrazu,

to do ich fotografowania używam zoomu Canona 100–400 mm, z którego jestem bardzo zadowolony. Przy wykonywaniu moich zdjęć pejzażowych korzystam również z neutralnych szarych i gradientowych filtrów marki Haida. Oczywiście bardzo ważny jest również solidny statyw, który potrafi stać stabilnie przez kilka godzin. I nigdy więcej nie chciałbym już robić zdjęć bez pilota – bez niego rejestrowanie smug gwiazd jest niemal zupełnie niemożliwe.

Jakie są Twoje najbliższe plany?

To dobre pytanie. Zdecydowanie chciałbym spędzać więcej czasu na zewnątrz z aparatem. Dużo podróżowałem i robiłem zdjęcia w około 80 parkach narodowych na całym świecie, ale tylko w samej Europie jest wiele więcej takich, których jeszcze nie widziałem i chciałbym sfotografować.

CHRISTOPH SCHAARSCHMIDT

Urodzony w 1983 r i mieszkający w Saksonii w Niemczech Christoph jest fotografem krajobrazu publikującym swoje prace na całym świecie. Jest laureatem licznych nagród i finalistą wielu konkursów. Jego zdjęcia ukazywały się w magazynach *Weather* i *National Geographic*, a także w książce *A Force of Nature*.

Dalej, z lewej

Trollstigen Road, Norwegia

„To nałożona na siebie sekwencja ujęć ukazująca upływ czasu i samochód jadący nocą tą słynną drogą. Wjazd autem na szczyt przełęczy zajął mi około 18 minut”.

Z lewej, u góry

Spirit Island, Park Narodowy Jasper, Kanada

„Do wykonania tej 90-sekundowej ekspozycji użyłem wielu neutralnych filtrów szarych i gradientowych, w celu nadania niebu oraz wodzie bardziej spektakularnego wyglądu. Miałem szczęście, że w tamtym momencie udało mi się uchwycić światło słoneczne oświetlające tę cudowną małą wyspę”.

Z lewej, na dole

Mount Rundle, Park Narodowy Banff, Kanada

„Obraz 100 sekund płynących po niebie chmur o zachodzie słońca nad jeziorami Vermillion, znajdującymi się w pobliżu miasta Banff. Do wykonania tego ujęcia użyłem m.in. neutralnego szarego filtra gradientowego”.

Powyżej

Wave Rock, Zachodnia Australia

„30-sekundowa ekspozycja Drogi Mlecznej widocznej nad słynną atrakcją turystyczną”.

Wskazówki dotyczące stosowania długich ekspozycji

1 Ogranicz wibracje Aby móc zminimalizować drgania aparatu, przed wyruszeniem na zdjęcia z użyciem długich czasów musisz zawsze pamiętać o spakowaniu statywu i zdalnego wyzwalacza migawki.

2 Myśl szerokokątnie Obiektywy krótkoogniskowe są idealne, ponieważ pozwalają zarejestrować więcej otoczenia, ułatwia to wykorzystanie charakterystycznych efektów powstających w wyniku zastosowania długiego czasu ekspozycji.

3 Wydłuż czas otwarcia migawki Skorzystaj z filtrów ND, aby wydłużyć czasy naświetlania bez ryzyka prześwietlenia określonych elementów sceny.

4 Zbadaj scenę Podczas fotografowania w warunkach słabego oświetlenia zawsze najlepiej jest dokładnie spenetrować lokalizację i zapoznać się z otoczeniem, jeszcze zanim zrobi się zupełnie ciemno.

5 Zmieniaj kompozycję Aby poszukać ciekawych punktów widzenia i kadrów, wypróbuj różne kompozycje, patrząc przez wizjer aparatu trzymanego w rękach. Dopiero później zamocuj korpus na statywie.

6 Analizuj ruchy Obserwuj swoją scenę i zwracaj uwagę na kierunek, z którego poruszające się elementy pojawiają się w kadrze. W ten sposób można wzmocnić efekt ruchu.

7 Twórz interakcje Uchwyć w kadrze obok siebie zarówno rozmyte, jak i ostre elementy, aby stworzyć wizualne kontrasty i wydobyć cechy charakterystyczne dla zdjęć wykonywanych z użyciem długiego czasu naświetlania.

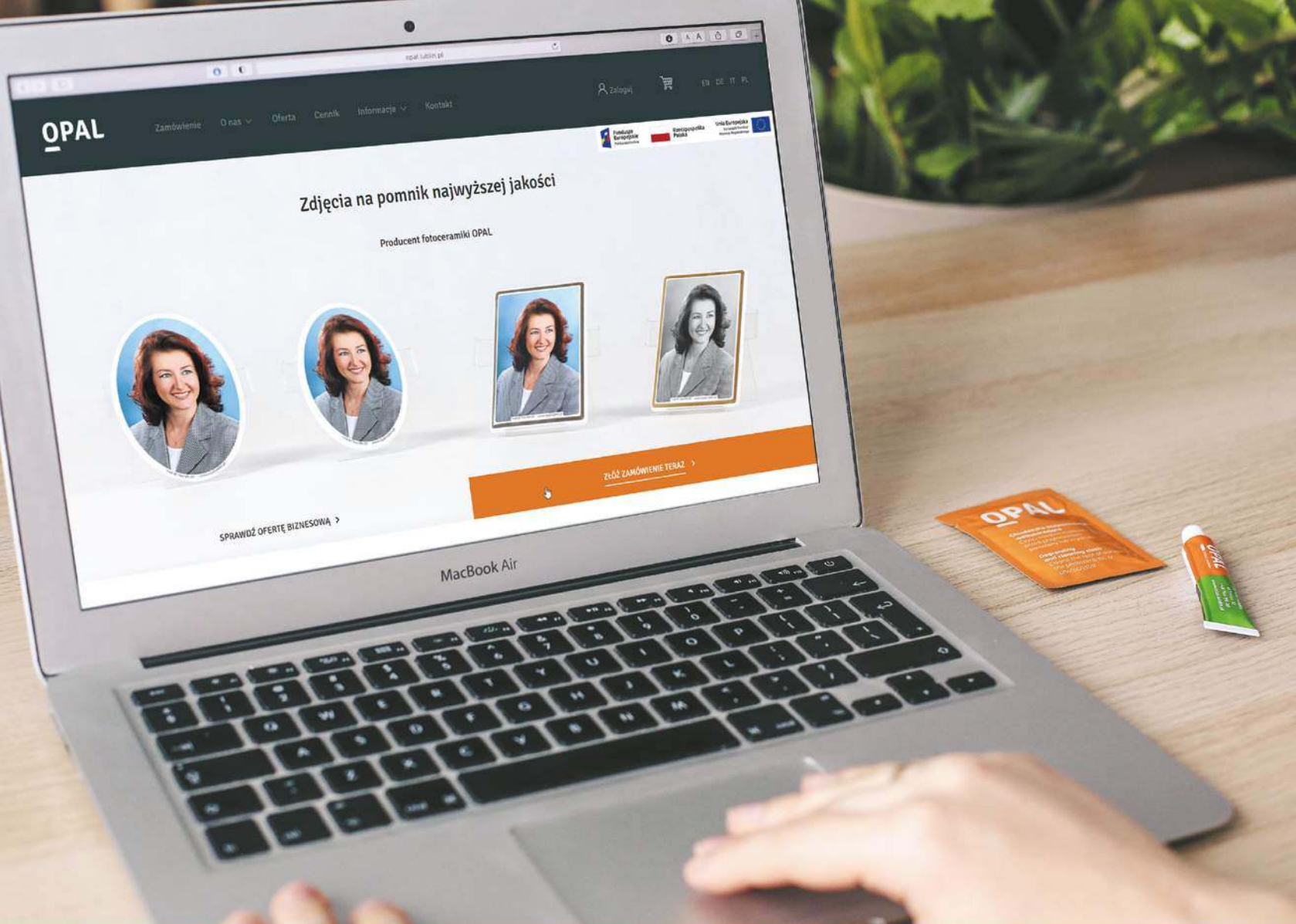
8 Oszczędzaj czas Zacznij od fotografowania z krótszymi czasami otwarcia migawki i wyższymi wartościami ISO. Następnie zmniejsz czułość matrycy o jeden stopień przysłony i podwójaj czas ekspozycji, aż znajdziesz odpowiednie ustawienia.

9 Łącz ze sobą różną wiedzę Jeśli chcesz robić kreatywne, wyróżniające się zdjęcia, zapomnij o wszystkich zasadach. Korzystając z różnych technik, bądź sprytny i myśl nieszablonowo.

10 Bądź cierpliwy Tworzenie ujęć z wykorzystaniem długich czasów naświetlania zgodnie z określonym pomysłem wizualnym może zająć dużo czasu. Bądź otwarty na inne efekty fotograficzne – czasem może przynieść to lepsze rezultaty.

Gotowy obraz
Racetrack Playa,
Park Narodowy Doliny Śmierci,
Stany Zjednoczone
 „Obraz przedstawia ślady gwiazd zarejestrowane w okresie około jednej godziny. Pierwszy plan oświetliło światło księżycowe”.

-10 zł

Kod rabatowy: digitalphotographer10

Promocja obejmuje zamówienia o wartości minimum 100 zł złożone przez naszą stronę w dniach 15.07 - 15.08.2023 po wpisaniu kodu rabatowego.

OPAL
FOTOCERAMIKA

www.opal.lublin.pl

NATURALNY SWIAT

Tekst: Kim Bunermann

Wszystkie zdjęcia © Will Davies

Zwycięzca Landscape Photographer of The Year

Will Davies opowiada o procesie

tworzenia spektakularnych krajobrazów

i roli fotografii w ich zachowaniu

Gotowy obraz

Tryfan

Malowniczy szczyt
góry Tryfan wyła-
niający się z mgły
w Parku Narodowym
Snowdonia w Walii.

Will Davies

W ciągu ostatnich 16 lat Will Davies rozwinął swoją pasję do fotografii krajo-
brazowej. Zainspirowany
latami życia spędzonymi
we wschodniej Afryce
teraz skupia się na ukazy-
waniu naturalnego piękna
i siedlisk w Stanach Zjed-

noczonych oraz w jego rodzinnej Walii. W 2022
zdobył tytuł Krajobrazowego Fotografa Roku
w Wielkiej Brytanii (WLPOTY), a jego misją jest
wykorzystywanie fotografii do promowania
działań na rzecz ochrony przyrody, dlatego wiele
ze swoich zdjęć przekazuje na cele charytatywne.

@willdavesphotography

www.willdavesphotography.co.uk

Fotografia to znacznie więcej niż tylko uchwycenie chwili. Oddaje też nastroje, pozwala odkrywać odległe krainy i inspiruje ludzi na całym świecie. Dla Willa Daviesa fotografia jest sposobem na rozładowanie napięcia, pomaga mu się zrelaksować, jest źródłem motywacji i zwiększa świadomość spraw bliskich jego sercu.

Davies odkrył swoją pasję do fotografii około 15 lat temu, kiedy mieszkał we wschodniej Afryce. Mając przed oczami zapierające dech w piersiach krajobrazy regionu, szybko zaczął wręcz obsesyjnie wykonywać zdjęcia krajobrazowe. Chociaż ukończył kilka kursów fotograficznych, to w gruncie rzeczy jest samoukiem. Umiejętności techniczne zdobywał głównie dzięki lekturze książek, stosując metodę prób i błędów oraz czerpiąc inspirację z prac innych fotografów.

Nie ma też dla niego lepszego powodu, by wstawać o czwartej nad ranem, poza chęcią uchwycenia doskonałego naturalnego oświetlenia, ale Daviesa można też często spotkać fotografującego ze szczytu góry, czekającego,

aż zimowe słońce skąpie w magicznym świetle wybrzeże. Po zdobyciu umiejętności w Afryce Davies koncentruje się teraz na uwiecznianiu piękna natury w swoim przybranym domu w USA i rodzinnej Walii. Uważa, że ze względu na to, iż dużo podróżował w latach młodości, może teraz zobaczyć swoją ojczyznę w nowym świetle i ponownie się nią zachwycić.

Co pociąga Cię w fotografii krajobrazowej i jak się nią zainteresowałeś?

W moim przypadku zainteresowanie wykonywaniem zdjęć krajobrazowych wyewoluowało z ogólnej miłości do fotografii. Kiedy około 2006 r. dostałem swoją pierwszą lustrzankę cyfrową, sporo podróżowałem i chciałem uchwycić to wrażenie zachwytu, jakie daje oglądanie nowych miejsc. Na początku robiłem zdjęcia wszystkiego po trochu – tematem byli ludzie, dzika przyroda, miasta, pejzaże. Ale zawsze uwielbiałem przebywać na łonie natury – wędrować, wspinać się i łowić ryby – więc moja fotografia podążała śladem moich zainteresowań. Fotografowanie krajobrazów jest też najtrudniejsze od strony technicznej, a przez to najbardziej

absorbujące. Jest to gatunek niezwykle wielopłaszczyznowy – nieskończone różnice w kompozycji, oświetleniu i stosowanych technikach oznaczają, że zawsze można coś ulepszyć. To sprawia, że ich fotografowanie jest całkowicie uzależniające.

Zdobyłeś tytuł Krajobrazowego Fotografa Roku 2022 w Wielkiej Brytanii za pracę „Brecon zimą”. W jaki sposób zrobiłeś to zdjęcie?

Bardzo lubię to zdjęcie – kontrast światła i koloru podczas poruszania się wzrokiem po obrazie pozwala poczuć, jak jesień stopniowo przechodzi w zimę. Dla mnie jest to uosobienie piękna krajobrazu południowej Walii, gdzie dorastałem. Ale wysłałem na konkurs też inne zdjęcia, które nie znalazły się na krótkiej liście finałowej, więc myślę, że musisz po prostu rzucić kostką i mieć nadzieję, że jurorzy zwrócą uwagę na Twoją pracę.

W przypadku każdego konkursu pomocne jest przyjrzenie się odnoszącym sukcesy obrazom z poprzednich lat – nie po to, aby je skopiować, ale wyczuć styl fotografii, która podoba się jurorom. Jedną z rzeczy, które lubię w tym konkursie jest fakt, że faworyzuje to, co określiłbym

Powyżej, z lewej
Maskonur

Maskonur z kęsem ryb dobija-
kowatych w dziobie na wyspie
Skomer w południowej Walii.

Powyżej
Lwy

Lwica z Marsh Pride (znana z progra-
mu BBC pt. „Pamiętniki Wielkiego Kota”
z młodymi w Masai Mara w Kenii.

Z lewej
Glencoe

Szczyt Buachaille Etive Mor wylania
się z chmur po zimowych opadach
śniegu w pasmie Glencoe w Szkocji.

jako autentyczny styl w fotografii krajobrazowej,
w przeciwieństwie do mocno przetworzonych
ujęć, które coraz częściej można zobaczyć
w mediach drukowanych i społecznościowych.

Działasz na rzecz ochrony przyrody. Co chcesz uświadomić ludziom poprzez fotografię?

Jeśli chodzi o ochronę przyrody, to właściwie
dużo bardziej aktywnie w tym zakresie działa
moja żona. Kiedy mieszkaliśmy w Walii,
zaangażowała się w pracę kilku fantastycznych
lokalnych grup ekologicznych, które próbują
przywrócić rodzime lasy i różnorodność biolo-
giczną w południowej Walii. To było naprawdę
inspirujące. Będąc fotografem krajobrazu, masz
świadomość, że prawdziwie naturalne przestrze-
nie w Wielkiej Brytanii są dość niewielkie,
dlatego bardzo ważne jest, abyśmy wspierali

wysiłki na rzecz zachowania – a najlepiej
rozszerzenia – tych obszarów, które mamy.

Uważam również, że wiele dyskusji na
temat „ponownego zdziczenia” jest nieco
bezproduktywnych, ponieważ wielu zwolenników
takich działań ma tendencję do ignorowania
faktu, że sporo ludzi mieszka w naszych parkach
narodowych i na obszarach o naturalnym pięknie,
i osoby te utrzymują się często właśnie z uprawy
ziemi, hodowli lub turystyki. Prawdziwym
wyzwaniem jest zatem znalezienie sposobów
ochrony przyrody w kontekście istniejącego już
wykorzystywania gruntów wraz z obecnymi ich
właścicielami i użytkownikami.

Wokół rolnictwa regeneracyjnego, integrujące-
go rolnictwo z rodzimymi lasami itd. ma miejsce
naprawdę wiele interesujących działań i uważam,
że to właśnie na tym należy naprawdę skupić uwagę.

Bez jakiego sprzętu nie wyrusza na sesję?

Moim ulubionym elementem zestawu jest obiektyw 70–200 mm. W przeciwieństwie do innych fotografów krajobrazu ja często korzystam z teleobiektywu – prawdopodobnie wynika to z mojej miłości do gór i faktu, że sceny górskie mogą wyglądać o wiele bardziej spektakularnie dzięki kompresji perspektywy, jaką zapewniają dłuższe ogniskowe. Często też noszę ze sobą obiektyw 300 mm, który pierwotnie kupiłem do fotografowania dzikich zwierząt, a który w pewnych sytuacjach pozwala dodać obrazowi dodatkowego wymiaru.

Właśnie sprawiłem sobie też nowy, większy plecak ekspedycyjny na aparat, ponieważ mam w planach dłuższą zimową wyprawę fotograficzną. Może to się wydawać mało znaczące, ale zupełnie odmienił on sposób mojej pracy. Zawsze gubiłem butelki z wodą i inne elementy sprzętu, ponieważ nigdy nie miałem wystarczająco dużo miejsca, aby zmieścić wszystko w jednej torbie. Mając większy plecak, nie mam już też tego dojmującego uczucia „gdybym tylko miał przy sobie”, ponieważ mogę teraz zabrać ze sobą każdy potrzebny obiektyw lub zestaw filtrów. Chociaż, z drugiej strony, dźwiganie tego wszystkiego bywa uciążliwe!

Jakie elementy mają kluczowe znaczenie dla kompozycji obrazu?

Dla mnie największym wyzwaniem związanym z komponowaniem zdjęć jest kwestia tego, jak uprościć znajdujący się przede mną krajobraz, nie tracąc przy tym spektakularności i złożoności wspaniałej scenerii.

Kiedy dopiero zaczynałem zajmować się fotografią krajobrazu, często popełniałem powszechny błąd, chcąc umieścić wszystko w kadrze, ponieważ wydawało mi się to najlepszym sposobem na przedstawienie podziwianego widoku. W rezultacie rejestrowałem mnóstwo płaskich, szerokokątnych ujęć wypełnionych mieszkanką różnych elementów i pozbawionych prawdziwej głębi lub ostrości. Szybko zdałem sobie jednak sprawę, że, jeśli chodzi o wyrazistość kompozycji, to zwykle mniej znaczy więcej.

Z drugiej strony, posuwanie się za daleko w kierunku minimalizmu prowadzi do robienia zdjęć pozbawionych prawdziwej dramaturgii i głębi. Oto prawdziwe wyzwanie – uzyskać obraz wystarczająco prosty, aby nie rozpraszał uwagi, ale jednocześnie wystarczająco dynamiczny i złożony, by był ekscytujący.

Swoją pasję do fotografii odkryłeś po przeprowadzce do Afryki. Jakie jest Twoje ulubione miejsce do fotografowania krajobrazów: Wielka Brytania, USA czy Czarny Kontynent?

Zawsze uważałem fotografowanie dzikiej przyrody w Afryce za całkowicie uzależniające. To poczucie oczekiwania, które pojawia się, gdy wyruszasz przed świtem, wiedząc, że każdego dnia istnieje duża szansa na zarejestrowanie czegoś naprawdę spektakularnego.

Jednak wyruszając w góry w Wielkiej Brytanii, odczuwam to samo podekscytowanie, zwłaszcza w te dni, kiedy światło zmienia się co kilka minut i czuję, że idealne zdjęcie jest na wyciągnięcie ręki, gdy tylko uda mi się idealnie połączyć ze sobą wszystkie

Powyżej

Latarnia morska

Latarnia morska Ty Mawr w Anglesey w północnej Walii na tle widocznego po drugiej stronie wody półwyspu Llyn.

Z lewej

Akacja

Oświetlone o zmierzchu miękkim światłem reflektorów samotne drzewo akacji, rosnące przy wodopoju w Parku Narodowym Etosha w Namibii.

Z prawej

Jezioro Buttermere

Tętniące życiem wiosenne drzewa odbijające się w jeziorze Buttermere w angielskiej Krainie Jezior.

Z lewej

Wydma

Niezwyczajne, rzeźbione przez wiatr wydmy na pustyni Sossusvlei w Namibii.

Poniżej

Zebra

Zebra podnosząca kurz czyści się, tarzając w ziemi w pobliżu jeziora Naivasha w Kenii.

Zawartość torby Willa Daviesa

1. Aparat Canon EOS 5DS R
2. Obiektyw Canon EF 17–40 mm f/4,0 L USM
3. Obiektyw Canon EF 24–70 mm f/2,8 L USM
4. Obiektyw Canon EF 70–200 mm f/2,8 L USM
5. Obiektyw Sigma 300 mm f/2,8 EX DG HSM
6. Telekonwerter Sigma APO 2x EX DG
7. Polaryzator LEE 100
8. Filtr neutralny szary Big Stopper LEE 100 mm
9. Filtr Formatt Hitech 100 mm Firecrest Ultra ND 1,8 (6-stopniowy)
10. Neutralne gradientowe filtry szare Formatt Hitech (z miękkim i ostrym przejściem)

elementy. Więc zamiast mieć jedno ulubione miejsce, wolę różnorodność, która podtrzymuje poczucie ekscytacji i chęć eksploracji.

Jaki jest Twój następny projekt?

Ze względu na obowiązki zawodowe i rodzinne staram się zachować oportunistyczne podejście do moich fotograficznych przedsięwzięć. Niedawno zająłem się bardzo modną ostatnio fotografią dronową, więc nie mogę się już doczekać kolejnych destynacji. Dron otwiera ekscytujące możliwości uchwycenia spektakularności walijskiego wybrzeża oglądanego z nowej perspektywy.

Patrząc w przyszłość, chciałbym zrobić więcej, aby powiązać moją fotografię bezpośrednio z działaniami na rzecz ochrony przyrody. Podobnie jak wielu fotografów przyrody mam nadzieję, że moje zdjęcia pomogą ludziom docenić i chronić nasz naturalny świat. Myślę jednak, że jest to nieco pasywna, a nawet leniwa postawa, dlatego chciałbym bardziej rozważnie pielęgnować te powiązania w przyszłości, biorąc pod uwagę pilną potrzebę podjęcia działań na rzecz ochrony przyrody na całym świecie. Dużo myślę o tym, co to oznacza w praktyce, i mam nadzieję, że wkrótce będę miał coś bardziej namacalnego do przekazania w tej kwestii!

UCHWYĆ AKCJĘ

Opanuj umiejętność fotografowania szybko rozgrywających się wydarzeń, aby robić efektowne i dynamiczne zdjęcia

Robienie zdjęć z użyciem ultrakrótkich czasów otwarcia migawki pozwala uchwycić spektakularne momenty z życia dzikich zwierząt lub jakie mają miejsce w świecie sportu.

Znalezienie się we właściwym miejscu we właściwym czasie pozwala utrwalić ulotne chwile dla potomności. Technicznie jest to jednak jeden z najtrudniejszych gatunków fotografii. Szybko poruszające się tematy stwarzają cały szereg trudności. Nie mając odpowiedniej wiedzy na temat technologii oraz choćby odrobiny doświadczenia, trudno Ci będzie robić ostre zdjęcia.

Dodatkowo, aby nie przegapić szansy na zarejestrowanie doskonałego ujęcia, niezbędna jest również umiejętność obsługi aparatu i znajomość różnych technik fotografowania. W fotografii akcji jedną z najważniejszych kwestii jest odpowiedni sprzęt, ale jeśli nauczysz się, jak najlepiej wykorzystywać posiadany sprzęt i niedrogie akcesoria, nie będziesz musiał pozbywać się

wszystkich swoich oszczędności.

Oprócz szybkich ruchów samych obiektów osiągnięcie dobrych rezultatów utrudniają także różne nieprzewidywalne czynniki. Kluczowe jest więc odpowiednie przygotowanie. Musisz nauczyć się radzić sobie ze zmieniającymi się warunkami oświetleniowymi i pogodowymi, rozległymi lokalizacjami i znacznymi odległościami od fotografowanych obiektów, w czym pomogą Ci obszernie badania i znajomość obsługi aparatu. Jeśli temat jest nieostry, to edycja obrazu nie uratuje zdjęcia, dlatego musisz poznać różne sposoby fotografowania szybko poruszających się tematów. Dzięki temu zawsze znajdziesz najlepszy sposób na oddanie niesamowitego uczucia obserwowania obiektu przemieszczającego się przed obiektywem aparatu z olbrzymią prędkością.

Finalny obraz

Ulotna chwila

Uwiecznianie szybko poruszających się tematów to jeden z najtrudniejszych gatunków fotografii. Ale jeśli zrobisz to dobrze, zarejestrujesz niesamowite zdjęcia.

© Sasin Tipchai

Zatrzymaj akcję

Oszczędzaj czas, korzystając z trybów preselekcji, aby łatwiej uzyskiwać idealnie ostre ujęcia

Przełączenie aparatu w tryb manualny zapewnia pełną kontrolę nad ustawieniami ekspozycji, ale podczas fotografowania szybko rozgrywających się wydarzeń czas na ustawienie podstawowych parametrów, takich jak przysłona, czułość i czas otwarcia migawki, jest mocno ograniczony. Aby nie przegapić tych wyjątkowych chwil, poświęć czas na wybranie ustawień wcześniej i skorzystaj z trybów priorytetu jednego z parametrów.

Tryb preselekcji przysłony jest używany głównie do wykonywania zdjęć, w przypadku których ostrość oparta jest o określony zakres głębi ostrości. Z kolei w fotografii akcji nacisk kładziony jest przeważnie na możliwość zamrożenia ruchu. Obraz może wydawać się zrównoważony stylistycznie, ale jeśli przedstawiony na nim poruszający się obiekt okaże się nieostry, zdjęcie będzie nieudane. Aby uniknąć ryzyka, tryb preselekcji czasu otwarcia migawki pomaga uzyskać profesjonalne zdjęcia, jednocześnie oszczędzając czas i pozwalając wykorzystać go na skoncentrowanie się na innych kwestiach, takich jak ustawienie ostrości na obiekcie i kadrowanie.

W trybie priorytetu migawki aparat pozwala nam ustawić optymalny czas naświetlania dla każdej fotografowanej sceny. Do niego dostosowywane są ustawienia przysłony i czułości matrycy. Problemy mogą się pojawić, gdy z powodu krótszych ustawień czasu ekspozycji zwiększona zostanie wielkość otworu względnego obiektywu. Do matrycy dociera wówczas mniej światła, w związku z czym aparat kompensuje to mocniejszym otwarciem przysłony. Dlatego zakres głębi ostrości maleje, zwłaszcza przy fotografowaniu w słabym oświetleniu. Zapobiec może temu oświetlenie tematu błyskiem flesza, ale jeśli nie chcesz go używać, to rozmyte tło można stworzyć za pomocą różnych technik, takich jak panoramowanie.

Właściwy punkt ostrości

Skieruj wzrok oglądających dokładnie na ekscytujący, zamrożony moment akcji

Jedną z najważniejszych rzeczy, jeśli chodzi o fotografowanie szybko poruszających się obiektów, jest właściwe ustawienie ostrości. Elementy rozpraszające uwagę, takie jak inne tematy, reklamy lub publiczność, łatwo mogą spowodować, że ostrość nie zostanie ustawiona tam, gdzie trzeba. W rezultacie uwaga oglądających zostanie odwrócona od istoty akcji. Użycie dużego otworu przysłony umożliwia wyraźne rozgraniczenie głównego obiektu i tła. Rozmyte tło skieruje bowiem uwagę na statyczny, zamrożony moment akcji.

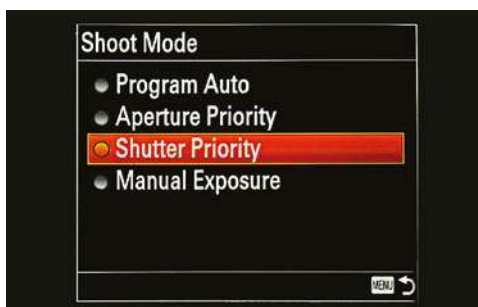

© Frank Cone
© Vishnu Deep Dixit

Przyspiesz pracę aparatu

Bądź tak szybki jak fotografowane tematy i pozwól, aby aparat wspierał Twoją pracę

1 Tryb priorytetu migawki Im szybciej poruszają się fotografowane obiekty, tym krótszy musi być czas otwarcia migawki. Minimalizuje to ryzyko rozmycia ruchu i pozwala pozostawić dobór innych parametrów automatyce, aby zaoszczędzić czas. Chcąc uchwycić ruch, profesjonaliści fotografowie sportu i dzikich zwierząt używają czasów otwarcia migawki nie dłuższych niż 1/500 s.

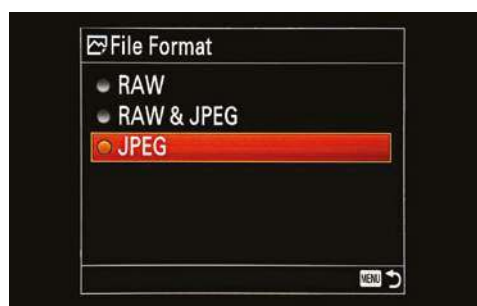
2 Duży otwór względny Aby na zdjęciu ostry był jedynie sam obiekt, musisz uzyskać małą głębię ostrości. Użyj więc mocno otwartej przysłony, by uzyskać rozmyte tło. Dodanie atrakcyjnego wizualnie efektu *bokeh* pozwala oddzielić główny obiekt od tła i jest najlepszym sposobem na wyróżnienie z otoczenia samej akcji.

3 Podnieś czułość matrycy Stosowanie krótkich czasów otwarcia migawki wymaga dużej ilości światła i nawet przy maksymalnie otwartej przysłonie prawidłowe naświetlenie zdjęcia nie zawsze bywa możliwe. W takiej sytuacji szybkim sposobem na osiągnięcie dobrych rezultatów jest skorzystanie z funkcji automatycznego doboru wartości ISO.

4 Tryb zdjęć seryjnych Aby mieć pewność, że nigdy nie przegapisz żadnej sytuacji, fotografuj serią. W trybie tym aparat wykonuje kilka ujęć na sekundę, co może mieć ogromne znaczenie w przypadku fotografowania wydarzeń sportowych lub uwieczniania zachowań dzikich zwierząt. Aparaty bezlusterkowe są pod tym względem szybsze, ponieważ są wyposażone w elektroniczne migawki.

5 Zapisuj zdjęcia w plikach JPEG Na pierwszy rzut oka brzmi to niedorzecznie, ale zalecane jest rejestrowanie ujęć właśnie w tym formacie. Pliki RAW mają ogromną objętość, a znaczenie ma każda dodatkowa sekunda, której aparat będzie potrzebował na zapisanie zdjęcia na karcie. Ponadto przechwytywanie wielu obrazów w krótkim czasie wymaga bufora pamięci o dużej pojemności.

6 Ustaw AF Korzystaj z różnych trybów pracy systemu autofocusa. Wybór trybu ostrzenia z użyciem pojedynczego punktu AF i ustawianie ostrości za pomocą tylnego przycisku autofokusa lub ciągłego ostrzenia pozwala śledzić obiekty poruszające się z dużą prędkością. W zależności od producenta aparatu wymienione ustawienia mogą różnić się nazwami i skrótami.

Oddaj ruch

Ukazywanie dynamiki ruchu na różne sposoby

W zależności od rodzaju projektu stylistyczne dodatki mogą pomóc w stworzeniu specyficznej, a czasem nawet emocjonalnej atmosfery. Poznaj szereg nowych środków obrazowania, opartych na przesuwaniu aparatu z wykorzystaniem różnych technik. Na przykład zastosowanie ich w celu uchwycenia tancerzy lub sfotografowania piłkarzy w akcji pozwala uzyskać nowe, abstrakcyjne punkty widzenia. Ponadto dzięki nim można zarejestrować dynamiczne sceny sportowe z wyraźnym naciskiem na obiekt, niezależnie od tego, czy jest nim zawodnik, samochód wyścigowy, czy piłka.

Aby móc uzyskać pełną kontrolę nad aparatem, należy przełączyć go w tryb priorytetu migawki. W tym trybie można kontrolować sposób ukazywania ruchu na wiele rozmaitych sposobów, zaś za pomocą indywidualnych ustawień możliwe jest tworzenie innych efektów. Różne czasy otwarcia migawki prowadzą do uzyskiwania odmiennych rezultatów. Dlaczego? By zatem nie wypróbować różnych kątów widzenia, miejsc fotografowania i perspektyw, aby otrzymać niepowtarzalne zdjęcia?

Niezależnie od Twoich zamiarów twórczych sam temat powinien być ostry. Popularne techniki, takie jak panoramowanie, zapewniają właściwą równowagę między rozmyciem a ostrością obiektu. Wykorzystaj widoczne w tle linie, aby bezpośrednio pokierować wzrokiem oglądających, i użyj nieostrych elementów, by kontrolować język wizualny zdjęcia.

Jednak zamiast po prostu zamrozić akcję i pokazać każdy szczegół z maksymalną ostrością, odkryj efekty tworzone poprzez zastosowanie dłuższego czasu otwarcia migawki. Rezygnacja z idealnej ostrości może prowadzić do uzyskania znakomitych abstrakcyjnych rezultatów. Dodatkowym pozytywnym aspektem takiego podejścia jest to, że fotografowanie w warunkach słabego oświetlenia nie będzie już tak dużym wyzwaniem. Ze względu na długi czas naświetlania aparat nadal będzie rejestrował wystarczającą ilość światła, aby uzyskać dobrze naświetlone zdjęcie. Ciemne otoczenie z ograniczoną ilością źródeł światła w kadrze daje możliwość ukazania tematu w sposób kreatywny i zarejestrowania oryginalnych kompozycji.

Celowe poruszanie aparatem

Wprowadź kreatywne rozmycie, aby skutecznie oddać prędkość i kierunek ruchu

1 Najważniejszy jest czas Aby nadać zdjęciu artystyczny wygląd, przełącz aparat w tryb preselekcji czasu. Przy dłuższych czasach naświetlania do matrycy dociera dużo światła, więc ustaw mały otwór przysłony i niską czułość matrycy. Wypróbuj różne czasy ekspozycji – w większości przypadków 1/2 s pozwoli uzyskać niepowtarzalny efekt.

2 Wyłącz tryby automatyczne Aby móc samemu kontrolować sposób powstawania zdjęcia przy zastosowaniu tej techniki, wyłącz autofokus, by aparat nie szukał ostrości podczas tworzenia abstrakcyjnego ujęcia. Wyłącz też stabilizację obrazu w aparacie i obiektywie, aby uzyskać efekt płynnego przesuwania korpusem.

Aparat do fotografowania akcji

Znajdź najlepszy model dopasowany do swoich możliwości finansowych

NIKON COOLPIX P950

To podstawowy aparat hybrydowy firmy Nikon oferujący niesamowity zakres zoomu. To przystępny cenowo model - uniwersalny w zastosowaniu, a przyjazny dla użytkownika sposób obsługi ułatwia rozpoczęcie fotografowania akcji.

FUJIFILM X-T4

Ten bezlusterkowiec jest wyposażony w duży bufor pamięci i ma stabilizowaną matrycę. Najważniejszą funkcją jest tryb zdjęć seryjnych, który pozwalając rejestrować do 30 kl./s, ułatwia uchwycenie szybko poruszających się obiektów.

SONY A6600

Dzięki doskonałemu 425-punktowemu systemowi autofokusa firma Sony stworzyła idealny korpus bez lustra do fotografii sportowej. Dostępna w nim funkcja śledzenia ostrości w czasie rzeczywistym daje gwarancję, że nigdy nie zarejestrujesz nieostrego zdjęcia szybko biegnącego piłkarza.

4 Lokalizacja Aby robić wyraziste i niepowtarzalne zdjęcia, wybierz miejsce oferujące szeroką gamę kolorów i faktur. Fotografując z użyciem długich czasów naświetlania, nie będziesz potrzebować tak dużo światła. Sceny miejskie, zachody słońca i lasy to popularne lokalizacje do tworzenia ujęć robionych z wykorzystaniem techniki celowego przesuwania aparatu.

5 Dowolność ruchów

Bądź kreatywny, nie ma ustalonych zasad dotyczących kierunku czy szybkości przesuwania aparatu. Wypróbuj szereg różnych ruchów i ciesz się tworzeniem unikatowych, abstrakcyjnych fotografii. Różne metody pozwalają osiągnąć różne rezultaty – na przykład za pomocą zoomu możesz przybliżyć i oddalić scenę w czasie trwania długiej ekspozycji lub fotografować w trybie zdjęć seryjnych, aby uzyskać więcej różnych ujęć z jednego punktu widzenia.

GOTOWE ZDJĘCIE

TRYB PRESELEKCJI MIGAWKI

Wszystko opiera się na czasie otwarcia migawki. Pozwól aparatowi automatycznie ustawić czułość matrycy i przysłonę adekwatnie do zastanych warunków.

AUTOFOKUS

Tryb ciągłego ustawiania ostrości pozwala śledzić obiekt w całym kadrze.

ŚLEDŹ TEMAT

Przesuwaj aparat w ślad za obiektem, aby stworzyć dynamiczne tło.

Ustawiaj ostrość jak zawodowiec

Jeśli nauczysz się odpowiednio konfigurować niestandardowe tryby pracy autofocusa, nigdy już nie przegapisz żadnej okazji do zrobienia zdjęcia

Podczas fotografowania szybko poruszających się obiektów prawdopodobnie nie będziesz mieć czasu na samodzielne ogniskowanie obiektywu. Jednak najnowsze aparaty są w stanie bardzo dokładnie ustawić ostrość dzięki różnym trybom pracy autofocusa i dużej liczbie punktów AF.

Ogólnie można powiedzieć, że lustrzanki cyfrowe mają mniej punktów ustawiania ostrości niż odpowiadające im modele bez lustra. Niemniej jednak oba te typy aparatów wyposażone są obecnie w precyzyjne systemy detekcji fazy i są zaprogramowane tak, by być w stanie skompensować delikatne ruchy migawki. Algorytmy ustawiania ostrości są też niezwykle wydajne, jeśli

chodzi o śledzenie obiektów bez gubienia ostrości. Oprócz korpusu aparatu również obiektywy wyposażone są w zaawansowane silniki autofocusa. Pomocne może być też dysponowanie dodatkowym sprzętem do komunikowania się z aparatem w celu uzyskania doskonałych rezultatów. Chociaż słowo „automatyczny” w nazwie może sugerować, że wystarczy po prostu wykadrować i nacisnąć spust migawki, dobre zdjęcia można uzyskać tylko, kiedy dysponuje się dogłębną wiedzą techniczną. Dlatego ważne jest, aby zdobyć wszystkie istotne informacje o możliwościach technicznych swojego sprzętu, ponieważ moment, który ma zostać uchwycony, jest wyjąt-

kowy w swojej formie i ruchu, i zwyczajnie można nie mieć drugiej szansy na to, by go utrwalić. Z uwagi na to, że fotografowane sytuacje mogą być bardzo nieprzewidywalne, nawet profesjonalści mają czasami trudność ze zrobieniem ostrych zdjęć szybko poruszających się obiektów. Chociaż dokumentowanie wydarzeń sportowych na ograniczonym obszarze i przewidywanie, co zawodnik zrobi za chwilę, bywa pomocne, robienie zdjęć dzikim zwierzętom jest już znacznie trudniejsze. Zgłębiając sposób działania różnych funkcji autofocusa, zdobywając praktykę i doświadczenie, zwiększasz szansę na osiągnięcie doskonałych ostrych obrazów.

Użyj przycisków blokady autofocusa na tubusie

Skorzystaj z tego ułatwienia, aby zablokować ostrość i zmienić kompozycję.

Wiele obiektywów ma na obudowie taki niepozorny przycisk i być może często zadawałeś sobie pytanie, do czego on służy i jak może Ci ułatwić wykonywanie zdjęć. W rzeczywistości jest to doskonała funkcja, która może przyspieszyć pracę. Zaprogramuj ten przycisk w menu ustawień niestandardowych aparatu, wybierając opcję – przycisk blokady ostrości. Teraz, zamiast używać standardowego tylnego przycisku AF w aparacie, dajesz sobie możliwość korzystania z przycisku blokady AF znajdującego się na tubusie obiektywu. Pozwala to dostosowywać ostrość za pomocą przydatnych ustawień, takich jak Center Lock-on AF lub nawet Eye AF.

© Hubert Nowik

Priorytet czasu otwarcia migawki a tryb priorytetu ostrości

Różne sposoby poruszania się obiektów wymagają zastosowania innych ustawień

Aby można było uzyskać ostre zdjęcia w każdej sytuacji, konieczne jest odpowiednie skonfigurowanie autofocusa aparatu. W zależności od rodzaju ruchu obiektów, które chcesz uchwycić, możesz dostosować sposób działania korpusu tak, aby szybkość wykonania zdjęcia była ważniejsza od dokładnego zogniskowania obiektywu. Priorytetem podczas fotografowania szybko rozgrywających się wydarzeń powinno być jak najszybsze ustawienie ostrości. W trybie priorytetu szybkości wykonania zdjęcia ostrość może nie być idealna, ale fotografowanie w trybie zdjęć seryjnych daje wówczas szansę na zarejestrowanie przynajmniej kilku dobrych ujęć i wybranie później spośród nich tych najostrzejszych. Z kolei w przypadku uwieczniania średnio szybkich obiektów należy postąpić odwrotnie i fotografować w trybie priorytetu dokładnego ustawienia ostrości, ponieważ nawet wyposażony w standardowy system autofocusu aparat będzie w stanie nadążyć za tematem.

© Andrew Patrick

Inne tryby autofokusa Różne sposoby dopasowania zachowania autofokusa

1 Punkty/obszary AF Aby można było robić ostre zdjęcia, niezbędne jest zrozumienie, jak korzystać z punktów ustawiania ostrości. Oprócz podstawowego punktu centralnego niektóre aparaty oferują trzy inne typy punktów AF: krzyżowy, podwójny krzyżowy i liniowy (poziomy i pionowy).

4 Pojedynczy punkt AF Używając autofokusa jednopunktowego do uwieczniania obiektów statycznych, możesz zmieniać kompozycję kadru bez utraty ostrości, o ile tylko obiekt pozostaje nieruchomy. Ten tryb ustawiania ostrości jest wykorzystywany głównie do fotografowania martwej natury, architektury lub krajobrazu.

2 Tryb dynamicznego obszaru AF Po ręcznym wybraniu jednego z punktów ustawiania ostrości aparat uaktywni również dodatkowe, sąsiednie punkty. Większa liczba aktywnych punktów AF sprawi, że na poruszającym się obiekcie ostrość zawsze będzie ustawiona poprawnie, nawet gdy znajdzie się on poza obszarem, na który ustawiono AF.

5 Serwo AF Ten ciągły tryb ustawiania ostrości został zaprojektowany tak, aby można było śledzić poruszający się poprzez scenę obiekt i cały czas ustawiać na nim ostrość. Jeśli jednak obiekt jest zbyt wolny, aby nadążyć za ruchem, to aparat może ustawić ostrość na niewłaściwym punkcie, co może spowodować zarejestrowanie nieostrego obrazu.

3 Czułość śledzenia Wybierz wysoką wartość, aby aparat mógł precyzyjnie reagować na szybkie ruchy fotografowanego obiektu. Ustawienie niskiej wartości zwiększa prawdopodobieństwo, że temat znajdzie się poza strefą ostrości.

6 Tylny przycisk ustawiania ostrości Łączy tryby pojedynczy i ciągły. Po naciśnięciu tylnego przycisku ostrość jest ustawiana i blokowana, dzięki czemu można ponownie skomponować kadr. Ten tryb jest pomocny w nieprzewidywalnych sytuacjach i często używany w fotografii koncertowej, ulicznej i przyrodniczej.

Moc błysku

Wprowadź dodatkowe światło, aby kontrolować ostrość i ekspozycję

Czynniki, na które nie mamy wpływu, takie jak warunki pogodowe i pora dnia, mogą stwarzać duże problemy podczas wykonywania profesjonalnych zdjęć akcji. Na przykład bezpośrednie światło słoneczne może stanowić problem, jeśli rzuca niechciany cień na główny temat i ukrywa jego sylwetkę w całkowitej ciemności. Z drugiej strony pochmurne dni mogą sprawić, że zarejestrowany obraz będzie mało kontrastowy. Fotografowie dzikiej przyrody czekają czasami godzinami, aby jakiś przedstawiciel ich ulubionego gatunku pojawił się przed obiektywem. Jeśli słońce już zaszło, szansa na sfotografowanie obiektu znacznie maleje. Z kolei uwiecznianie zwierząt nocnych nie byłoby wręcz możliwe bez zastosowania dodatkowego źródła światła.

Dlatego, aby zapewnić sobie większą kontrolę nad nieprzewidywalnymi warunkami oświetleniowymi, warto zaopatrzyć się w lampę błyskową. Jej światło pozwala skupić uwagę na ważnych, szybkich akcjach i uzyskać ostre obrazy, kierując wzrok oglądających na niesamowite szczegóły. Flesz nie musi być wcale skomplikowany – nawet użycie podstawowych technik robienia zdjęć z błyskiem może przenieść Twoją fotografię na wyższy poziom.

W fotografii dzikiej przyrody najważniejsze jest dbanie o dobrostan uwiecznianych zwierząt. Aby móc fotografować zwierzęta przy użyciu błysku bez straszenia ich i robienia im krzywdy, musisz nauczyć się dobrze posługiwać lampą. Podstawowa technika zapewniająca Twoim tematom dobre samopoczucie polega na używaniu niskiej mocy błysku i rejestrowaniu ograniczonej liczby klatek na sekundę. Z kolei jeśli chodzi o fotografię sportów motorowych, w przypadku której prawdopodobnie będziesz robił zdjęcia obiektom z pewnego dystansu, ważne jest, aby pracować z silną lampą błyskową o mocy 1000 W/s lub większej.

Korzystając wówczas z trybu synchronizacji błysku z krótkimi czasami otwarcia migawki, możesz uchwycić niewiarygodnie szybko rozgrywające się wydarzenia i uzyskać doskonałe rezultaty. Lampa błyskowa jest nie tylko przydatna jako narzędzie pozwalające zachować kontrolę nad oświetleniem tematu i uzyskać lepszą równowagę ekspozycji na zdjęciach, lecz także może pomóc stworzyć inną stylistykę obrazu. Niedoświetlając otoczenie, możesz wizualnie wyróżnić obiekt z tła poprzez oświetlenie go błyskiem w imponujący i artystyczny sposób.

OSTRY TEMAT

Główny obiekt pozostaje ostry, a szczegóły są wyraźnie widoczne.

SEKWENCJE RUCHU

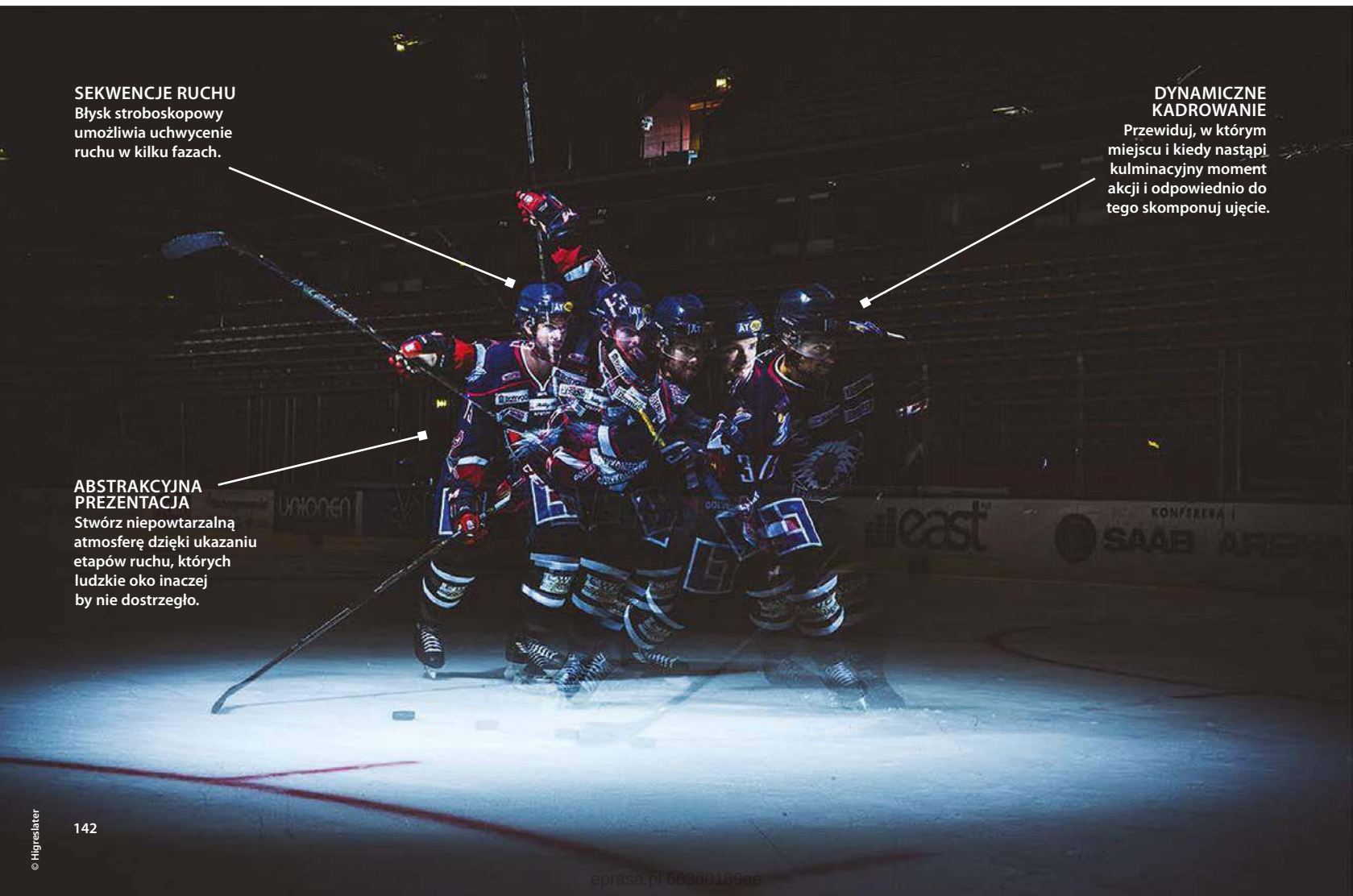
Błysk stroboskopowy umożliwia uchwycenie ruchu w kilku fazach.

ABSTRAKCYJNA PREZENTACJA

Stwórz niepowtarzalną atmosferę dzięki ukazaniu etapów ruchu, których ludzkie oko inaczej by nie dostrzegło.

DYNAMICZNE KADROWANIE

Przewiduj, w którym miejscu i kiedy nastąpi kulminacyjny moment akcji i odpowiednio do tego skomponuj ujęcie.

INTERAKCJA
Mając do czynienia
z różnymi prędkościami
i warunkami
oświetleniowymi,
eksperymentuj, aż obiekt
i ruch zostaną dobrze ze
sobą zharmonizowane.

POKAŻ RUCH
Widoczna nieostrość
elementów sceny nadaje
zdjęciu artystyczny wygląd.

„Użycie lampy
błyskowej
pozwala nie
tylko zachować
kontrolę nad
wyglądem
zdjęcia, lecz
także może
pomóc w jego
stylistycznej
transformacji”

ZAMRAŻANIE AKCJI
Lampa błyskowa pozwala
zasymulować bardzo krótki
czas naświetlania, pomagając
tym samym „zatrzymać” ruch.

PEŁNA KONTROLA
Warunki pogodowe wyznaczają
pewne granice, więc używaj
lampy błyskowej, aby uniknąć
nadmiernej zależności
podczas sesji.

EKSPOZYCJA
Swobodnie wybieraj
pozycję fotografowania.
Możesz nawet robić zdjęcia
pod słońce, jednocześnie
rejestrując szczegóły
głównego obiektu.

© Evgenia Kirpichnikova

Kompozycja jest ważna

Twórz zrównoważone ujęcia, starannie kadrując i poszukując nowej perspektywy

Podczas fotografowania szybko poruszających się obiektów często główny nacisk kładzie się na dobór odpowiednich parametrów technicznych. Wykonywanie niesamowitych ujęć akcji polega nie tylko na samym zamrażaniu ruchu, ale także na uzyskaniu takiej kompozycji ujęcia, która sprawi, że obraz będzie się wyróżniał i skieruje wzrok oglądających na ważne elementy szybko rozgrywających się wydarzeń.

Jeśli chodzi o komponowanie ujęcia, kluczową rzeczą jest odpowiednie przygotowanie się do sesji. Myśl niesablonowo i bądź gotów wyjść ze swojej strefy komfortu. Eksplorując wcześniej otoczenie, w którym chcesz uchwycić szybko rozgrywającą się scenę, zyskasz więcej czasu na fotografowanie, co pozwoli Ci skupić się na kadrowaniu i wyborze ustawień. Szczególnie podczas robienia zdjęć na imprezie w określonej lokalizacji można z wyprzedzeniem wypróbować różne perspektywy i kąty widzenia, nawet bez

obecności tematu, który dopiero się tam pojawi.

Jednak aby stworzyć zrównoważone kadry, należy przestrzegać kilku podstawowych zasad. W przypadku fotografii sportowej lub dzikiej przyrody często ukazywane są tylko jeden lub dwa obiekty na jednym zdjęciu. Z tego powodu ważne jest, aby ustawić ostrość dokładnie na głównym elemencie. Dzięki umieszczeniu obiektu w samym centrum kadru uwaga widza zwracana jest na szczegóły ruchu.

Zawsze zostawiaj trochę więcej miejsca po tej stronie zdjęcia, w którą porusza się obiekt czy osoba wykonująca jakąś czynność. Jeśli nie zostanie to wzięte pod uwagę, nienaturalna kompozycja obrazu może wywołać u widzów wrażenie dyskomfortu. Ponadto staraj się unikać jasnych kolorów lub reklam w tle. Zamiast tego wyróżnij dynamicznie poruszający się temat, wykorzystując jednolite tło, elementy symetryczne lub linie wiodące.

© Jean Van Der Meulen

Powyżej

Ostry zakręt

W fotografii sportowej ważne jest, aby główny obiekt był ostry.

Z prawej

Rozprysk

Aby móc zwrócić uwagę na główną akcję, wykorzystaj proste, jednolite tło.

Wybierz optymalny sprzęt

Przygotuj się na każdą trudną sytuację, która może pojawić się przy realizacji Twojego projektu

UNIwersalny Obiektyw

Obiektyw Tamron 18–400 mm f/3,5–6,3 DI II VC HLD to lekkie i wszechstronne szkło. Ten wyjątkowo kompaktowy obiektyw zmiennoogniskowy oferuje także bardzo szeroki zakres ogniskowych, co oznacza, że nie ma potrzeby zmieniania optyki podczas sesji.

Obiektyw odporny na pogodę

Dzięki możliwości ustawienia dużego otworu względnego obiektyw Sigma 70–200 mm f/2,8 DG OS HSM Sport nadaje się idealnie do realizacji wielu zadań. Obudowa wykonana ze stabilnego termicznie kompozytu sprawia, że możesz robić za jego pomocą zdjęcia nawet w ekstremalnych warunkach pogodowych.

Profesjonalny zoom z górnej półki

Obiektywy zmiennoogniskowe o zasięgu powyżej 300 mm to modele powszechnie stosowane w profesjonalnej fotografii sportowej i dzikiej przyrody. Zwiększają one możliwości twórcze, ponieważ pozwalają przybliżyć obiekty znajdujące się w dużej odległości od Ciebie.

Przydatne akcesoria

MONOPOD

W fotografii akcji liczy się szybkość i elastyczność, dlatego najlepszym rozwiązaniem jest ograniczenie ciężaru noszonego sprzętu. Monopod to lekki statyw z jedną nogą, który pozwala ustabilizować aparat i daje możliwość panoramowania.

ZESTAW DO CZYSZCZENIA OPTYKI

Aby uchwycić idealny moment, możesz chcieć ustawić się blisko obiektu, a wtedy zawsze istnieje ryzyko zabrudzenia przedniej soczewki. Dlatego najlepiej być na to przygotowanym i mieć przy sobie zestaw do czyszczenia optyki.

POKROWIEC PRZECIWDZESZCZOWY

Jeśli nie chcesz przegapić okazji do zrobienia idealnego ujęcia z powodu zmiennych warunków pogodowych, to zwłaszcza podczas robienia zdjęć w plenerze ważne jest, aby mieć przy sobie osłonę przeciwdeszczową, która ochroni aparat i obiektyw.

Kąt i perspektywa Wybierz miejsce fotografowania, które pozwoli Ci zachować czyste pole widzenia

1 Z boku na bok Aby najlepiej oddać wrażenie prędkości, fotografuj obiekt, ustawiając obiektyw pod kątem 90°. Pozwala on rejestrować dynamiczne zdjęcia, ukazujące prędkość, ale istnieje wówczas także większe ryzyko, że inne elementy będą przemieszczać się między Tobą a obiektem, mogą przeszkadzać w poprawnym ustawieniu ostrości.

2 Do Ciebie Wybierając pozycję fotografowania, w której obiekt porusza się w stronę aparatu, istota obrazowania przesuną się z ukazywania ruchu w stronę uwidaczniania charakterystycznych cech obiektu. Skierowanie uwagi na sam temat może być dobrą techniką do stosowania podczas fotografowania znanych sportowców.

3 Niska perspektywa Uchwycić wyjątkowe momenty ruchu z dużą szczegółowością, obniżając pozycję aparatu. Jeśli chodzi o zdjęcia sportowe lub dzikich zwierząt, w przypadku których cała scena rozgrywa się na ziemi, ta perspektywa zapewni widzowi niezwykle wgląd w akcję.

REDAKCJA

Redaktor naczelny

Maciej Zieliński

e-mail: maciej.zielinski@avt.pl

Współpracują

Krzysztof Mularczyk, Rafał Gasiński,

Julia Kaczorowska, Maciej Luśtyk

Monika Szewczyk-Wittek, Joanna Kinowska

Kontakt do redakcji:

e-mail: digitalphotographer@avt.pl

tel. 22 257 84 45

Skład

Studio Adekwatna

Tłumaczenia

Hobby Media

Korekta

Karolina Mierzyńska

Reklama

Katarzyna Gutkowska

e-mail: katarzyna.gutkowska@avt.pl

tel. 22 257 84 76, faks 22 257 84 32

PR i Promocja

Maciej Zieliński (szef działu)

e-mail: maciej.zielinski@avt.pl

Wojciech Marciniak

e-mail: wojciech.marciniak@avt.pl

Prenumerata

tel. (22) 257 84 22 (godz. 10:00–14:00)

e-mail: prenumerata@avt.pl

Miesięcznik Digital Photographer Polska wydawany jest
przez **Wydawnictwo AVT**: AVT-Korporacja Sp. z o.o.
ul. Leszczyńska 11, 03-197 Warszawa.

Artykuły w tym wydaniu są tłumaczone i reprodukowane
z miesięcznika Digital Photographer. Tytuły prawne
należą do Future Publishing Limited. Wykorzystano
na licencji. Wszystkie prawa zastrzeżone.

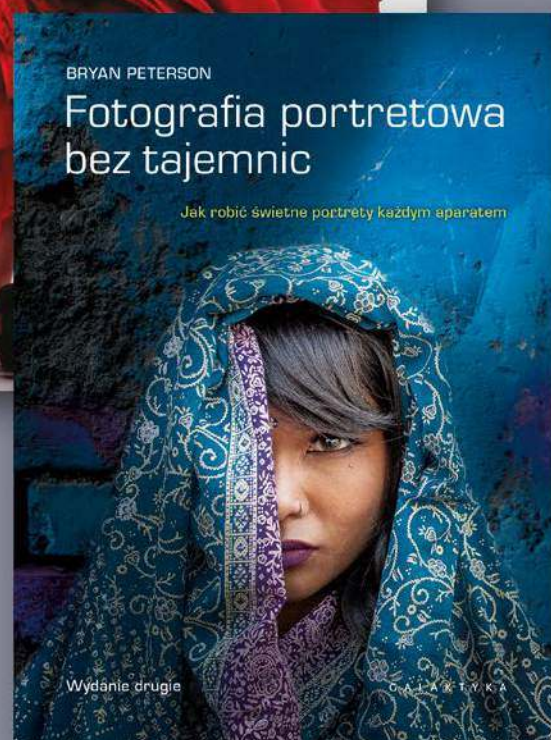
Wszystkie ceny podane w magazynie, o ile nie zostały
uzyskane od polskiego dystrybutora, są cenami
uśrednionymi, zebranych z ofert uznanych sklepów, w tym
internetowych, na terenie Polski (w przypadku braku ofert
polskich, są to ceny przeliczone z cen brytyjskich).

Więcej informacji dotyczących tego i innych tytułów
wydawanych przez grupę Future Publishing Limited
zamieszczono na stronie www.futureplc.com.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności
za treść reklam i ogłoszeń.

Książki z rabatem

do **30%**
w Ulubionym
Kiosku

Zobacz pełną
ofertę - **ponad**
500 tytułów!

Zamów wygodnie na www.UlubionyKiosk.pl

Panasonic

LUMIX

CASH BACK
AŻ DO
1400 ZŁ

CASH BACK
AŻ DO
2350 ZŁ

ZGARNIJ CASH BACK NA APARATY I OBIEKTYWY LUMIX S*

Dokonaj zakupu od 22.05.2023 do
31.07.2023 i zarejestruj do 31.08.2023

*Lista uczestniczących sprzedawców i produktów objętych promocją. Obowiązują warunki.

